

-

-

(1989–2009 .)

07.00.15 –

:

,

. .

-

2015

XX – XXI . « »

: , , , ,

.

.

« ».

,

,

.

,

,

,

,

.

,

,

,

.

,

.

,

.

,

,

,

-

.

,

,

« »¹ «

»

².

—

—

-

,

.

¹ / . . . , 2014. . 158–159.

² . . . , 1961. . 35–37.

XVIII .,

. XIX .

1830-1831 .( ) 1863-1864 .( ).

18 1918 ., XX .

20 , 23 1939 . 17 1939 .
-1 . « »

.

40

1985 .

1989 .

( ).

( )

( )

1989–2009 .

1989–2009 .

XX – XXI .

XIX .

?»³,

(memory studies)

1980-

7 .

« – »,

« ».

---

3 . . . . . , ... , 1888. 43 .
4 . . . . . , 2007. 343 .
5 . . . . . : . . . . .
6 . . . . . , 2004. 363 . . . . . , 2013. 302 .
7 - / . . . . . , ... , 1999. 325 .

9.

»¹⁰,»¹¹.¹². 1989 .

«History &

Memory». 2008 .

«Memory Studies», 2010 . –

«Memory at War»,

«East European Memory Studies».

«»¹³,

14.

8

, 1992. . 1. . 200–202.

⁹ Szacka B. *Przeszło w wiadomo ci inteligencji polskiej*. Warszawa, 1983. 283 s.; Idem, Sawisz A. *Czas przeszły i pami społeczna: przemiany wiadomo ci historycznej inteligencji polskiej 1965-1988*. Warszawa, 1990. 340 s.; Idem. *Czas przeszły, pami , mit*. Warszawa, 2006. 237 s.; Idem, Castle M. *Polish Remembrance of World War II* // *International Journal of Sociology*. 2007. Vol. 36. No. 4. P. 8–26.

¹⁰ *The Invention of Tradition* / Ed. by E. Hobsbawm, T. Ranger. Cambridge, 1983. 320 p.

¹¹ . . . . ., 2001.

286 .

¹² . . . . ., Chunghee Sarah Soh *Politics of the Victim/Victor Complex Interpreting South Korea's National Furor Over Japanese history textbooks* // *American Asian Review*. 2003. Vol. XXI. No. 4. Winter. P. 145–178; Langenbacher E. Eigler F. *Memory Boom or Memory Fatigue in 21st Century Germany?* // *German Politics and Society*. 2005. Issue 76. Vol. 23. No. 3. P. 1–15; Bruynell K. *The King's Body. The Martin Luther King Jr. Memorial and the Politics of Collective Memory* // *History & Memory*. 2014. Vol. 26. No. 1. P. 75–108.

¹³ *Memory and Theory in Eastern Europe* / Ed. by Blacker U., Etkind A., Fedor J. New York: Palgrave Macmillan, 2013. 292 p.

¹⁴ May E. *«Lessons» from the Past: The Use and Misuse of History in American Foreign Policy*. New York: Oxford University Press, 1973. 240 p.

15,

post factum

16.

17

18.

2000-

«

[ ]»¹⁹.

20,

(,)²¹,

22.

¹⁵ Yuen Foong Khong Analogies at War: Korea, Munich, Dien Bien Phu, and the Vietnam Decisions of 1965. Princeton: Princeton University Press, 1992. 304 p.

¹⁶ Taylor A. J., Rouke J. T. Historical Analogies in the Congressional Foreign Policy Process // The Journal of Politics. 1995. Vol. 57. No. 2. P. 461.

¹⁷ .., Shimko K. L. Metaphors and Foreign Policy Decision Making // Political Psychology. 1994. Vol. 15. No. 4. P. 655-671; Jespersen T. C. Analogies at war // Pacific Historical Review. 2005. Vol. 74. No. 3. P. 411-426; Dyson S. B., Preston T. Individual Characteristic of Political Leaders and the Use of Analogy in Foreign Policy Decision Making // Political Psychology. 2006. Vol. 27. No. 2. P. 265-288.

¹⁸ .., Houghton D. P. Historical Analogies and the Cognitive Dimension of Domestic Policymaking // Political Psychology. 1998. Vol. 19. No. 2. P. 279-303; Idem. Analogical Reasoning and Policymaking: Where and When Is It Used? // Policy Sciences. 1998. Vol. 31. No. 3. P. 151-176.

¹⁹ .. // .. 2. . 2014. . 2. . 116.

²⁰ .. // .. 2009. 4. . 311-318; .. // .. 2010. 8. . 10. . 94-98;

( )// : .. 2014. 3. . 15-18. .. 2010. 959 .; : .. 2011. 315 .;

XXI / .. 2012. 176 c.;

²² XXI / .. 2012. 646 .; :22.00.04 / .. 2005. 30 .;

« » « »,
 « »
 24
 25, 26

2000-²⁷

XXI . « ».

1988 . .²⁸

1989–2009

23 . . . . . : 07.00.02 / . . . . . 1985–1991 . . . . . :
 // « . . . . . , 2010. 24 . . . . . »:
 / . . . . . (. . . . .), ...
 [. . . . .]. . . . . , 2012. . . . . 113–166;
 // . . . . . 2013. . . . . 1. . . . . 114–119.
 24 . . . . . 4: . . . . . //
 . 2013. . . . . 1. . . . . 36–42.
 25 . . . . . // . . . . . 2011. . . . . 1. . . . . 85–88.
 26 . . . . . (. . . . .) // . . . . . 2009. . . . . 9. 73–
 76.

²⁷ . . . . . , Ziółkowski M. Four Functions of Memory // Polish Sociological Review. 2000. No. 131. P. 291–308;
 Wolentarska-Ochman E. Collective Remembrance in Jedwabne. Unsettled Memory of World War II in Postcommunist
 Poland // History & Memory. 2006. Vol. 18. No. 1. Spring/Summer 2006. P. 152–178.

²⁸ Pamięć i polityka zagraniczna / red. P. Kosiewski. Warszawa, 2006. 161 s.; Pamięć jako przedmiot władzy / red. I.
 Sariusz-Skópska. Warszawa, 2008. 77 s.; Pamięć i pytania o to samo : Polska. Ukraina / pod red. Tomasza Horbowskiiego
 i Piotra Kosiewskiego. Warszawa, 2013. 203 s.

1992 ., « »,
 : 90- XX — XXI »⁴⁹.

50, . . 51 . . 52.
 1989 .
 XX .⁵³,

⁵⁴. 2010 .

⁵⁵.

⁵⁶,

⁴⁹ : 90- XX — XXI . ., 2007. 292 .

⁵⁰ . . - : 2006. 126 .

⁵¹ . . // XXI : ( )
 / . . ., 2002. . 16–31; . . . :
 // - 6: . . .

⁵² . . . 2002. 2. . 98–107. //

- 6: . . .
 . 2013. 3. . 121–128.

⁵³ : / . . . ., 2012. 952 c.

⁵⁴ . . ., Bilocerkowycz J. Russian and Polish Relations: A New Era // The DISAM Journal. 2003. Fall. P. 89–97; Goldman M. F. Polish-Russian Relations and the 2004 Ukrainian Presidential Elections // East European Quarterly. 2006. XL. No.4. December 2006. P. 409–428; Taras R. Russia Resurgent, Russophobia in Decline? Polish Perceptions of Relations with Russian Federation 2004-2012 // Europe-Asia Studies. 2014. Vol. 66. No. 5. July 2014. P. 710–734.

⁵⁵ Gorska J. A. Dealing with Juggernaut. Analyzing Poland's Policy towards Russia, 1989–2009. Lanham, 2010. 228 p.

⁵⁶ Wyciszkiwicz E. // Dusza polska i dusza rosyjska.

Spojrzenie współczesne / Red. A. de Lazari, R. Bäcker. Łódź, 2003. S. 286–289.

65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76

(« »)

1989

⁶⁵ de Lazari A. Wzajemne uprzedzenia Polaków i Rosjan // Katalog wzajemnych uprzedze Polaków i Rosjan / Red. A. de Lazari. Warszawa, 2003. S. 5–29.

⁶⁶ // 2003. 3.
URL:<http://www.novpol.ru/index.php?id=176> (01.06.2014).

⁶⁷ // :
/ . . . . . , 2000. . 30–35.

⁶⁸ Magdziak-Miszewska A. Wst p // Polacy i Rosjanie. 100 kluczowych poj / Red. A. Magdziak-Miszewska, M. Zuchniak, P. Kowal. Warszawa, 2002. S. 3–24.

⁶⁹ Bohun M. Oblicza obsesji – negatywny obraz Rosji w my li polskiej // Katalog wzajemnych uprzedze Polaków i Rosjan / Red. A. de Lazari. Warszawa, 2003. S. 203–303.

⁷⁰ „ . . . . . : « » . . . . . , 2007. 56 .

⁷¹ . . . . . : « » . . . . . ? // . . . . . , 2000. . 20–29.

⁷² Snyder T. Memory of sovereignty and sovereignty over memory: Poland, Lithuania and Ukraine, 1939–1999 // Memory and power in post-war Europe: Studies in the Presence of the Past / Ed. by J.-W. Müller Cambridge: Cambridge University Press, 2002. P. 39–58.

⁷³ Prizel I. National identity and foreign policy: Nationalism and leadership in Poland, Russia and Ukraine. Cambridge, 1998. 443 p.

⁷⁴ Zarycki T. Uses of Russia: The Role of Russia in the Modern Polish National Identity // East European Politics and Societies. November 2004. Vol. 18. No 4. P. 595–627.

⁷⁵ Langenbacher E. Collective Memory and German-Polish Relations // Power and the past: collective memory and international relations / ed. by E. Langenbacher and Y. Shain. Georgetown University Press, Washington D. C., 2010. P. 71–96.

⁷⁶ Grigas A. The Politics of Energy and Memory between the Baltic States and Russia. 1994-2011. Ashgate Publishing Company, 2013. 206 p.

77, . . . 78 . 79 .

XIX–XX . XX .

80 .

1989 .

« »,

«

77 . . . : . . . . . : 23.00.02 / . . . . ., 2003. 20 .

78 . . . : 23.00.04 / . . . . ., 2008. 26 .

79 Bogucki J. Dyplomacja z historii w tle. Problemy historii najnowszej w polskiej polityce wobec Niemiec i Rosji po 1989 r. Toru , 2013. 252 s.

80 . . . // . 2008. 1. . 75–111.

- ;
-

1989-2009 .

-

•

1989-2009

•

•

( )

1989-2009 .,

•

( )

•

1989-2009

•

•

1989-2009 .

1989-2009 .

1989 .

« »,

(-)

89

«

» «

»

-

89

5–14.

⁹⁰ Senat Rzeczypospolitej Polskiej. URL:<http://www.senat.gov.pl/>; Sprawozdania stenograficzne z posiedze
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa, 1989-2009.

⁹¹ Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. URL:<http://www.sejm.gov.pl/>; Sprawozdania stenograficzne z posiedze
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa, 1989-2009.

⁹² Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. URL:<http://www.sejm.gov.pl/>; Biuletyny z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych.
Warszawa, 1989-2009.

93

«

». URL:<http://transcript.duma.gov.ru/>.

94

. 12-24

1989 .

. . IV. ., 1990.

99 .

,

,

,

,

100 , . 101 , . . 102 , . . . 103 , . . .

104 , . . . 105 , . . . 106 , . . . 107 , . . . 108 , . . .

109 , . . . 110 , . . . 111 .

« - - »¹¹²

113 .

2000-

114 ( )¹¹⁵,

⁹⁹ . . . . . , 2000. 350 . ; . . . . . , 2009. 207 . ; Mazowiecki T. Rok 1989 i lata nast pnie. Teksty wybrane i nowe. Warszawa, 2012. 504 s.; Rotfeld A. D. My li o Rosji... i nie tylko. Warszawa, 2012. 350 s.

¹⁰⁰ . . . . . // . 2007. 12. URL:<http://www.novpol.ru/index.php?id=885> (23.03.2015).

¹⁰¹ Ciosek S., Osiecki J., Charitonow E. Wspomnienia (niekoniecznie) dyplomatyczne. Warszawa, 2014. 311 s.

¹⁰² . . . . . , 1995. 445 .

¹⁰³ . . . . . 2. . , 1995. 653 .

¹⁰⁴ . . . . . : . . . . . , 1999. 575 .

¹⁰⁵ . . . . . « . . . . . » . . . . . , 1994. 394 .

¹⁰⁶ . . . . , 1997. 303 .

¹⁰⁷ . . . . . : . . . . . , 1999. 462 . ; . . . . .

: . . . . . - . . . . . , 1999. 393 .

¹⁰⁸ . . . . , 2005. 687 .

¹⁰⁹ . . . . . : . . . . . , 2007. 471 .

¹¹⁰ . . . . , 1995. 333 .

¹¹¹ . . . . , 1999. 445 .

¹¹² . . . . . , 1999. 445 .

¹¹³ Skubiszewski K. Polityka zagraniczna i odzyskanie niepodległo ci: Przemówienia, o wiadczenia, wywiady. 1989–1993. Warszawa, 1997. 434 s.

¹¹⁴ Monitor Polski. Dziennik Ustaw Urz dowy Rzeczypospolitej Polskiej. URL:<http://monitorpolski.gov.pl>.

¹¹⁵ . 1992-2004; . URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf.

( ).

23 1939 .,

« »¹¹⁶.

: « » « ».

117.

118.

119 120.

¹¹⁶ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 września 2009 r. upamiętniająca agresję Związku Radzieckiego na Polskę 17 września 1939 r. // Monitor Polski. 2009. 63. Poz. 831.

¹¹⁷ Rzeczpospolita Polska. Ministerstwo Spraw Zagranicznych. URL: <http://www.msz.gov.pl/>; 1992–2004; . URL: http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf; . URL: <http://www.mid.ru>.

¹¹⁸

¹¹⁹ Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. URL: <http://dziennikustaw.gov.pl/>; Monitor Polski. Dziennik Ustaw Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej. URL: <http://monitorpolski.gov.pl>.

¹²⁰ . URL: <http://www.rg.ru>; . URL: <http://www.consultant.ru/>

121

« »,

122

Centrum Bada Opinii Społecznej (CBOS)¹²³ O rodek Bada Opinii Publicznej (OBOP)¹²⁴.

125 ( )¹²⁶.

127

(«Gazeta Wyborcza»¹²⁸, «Rzeczpospolita»¹²⁹, «Polska.

121 . . 1989-1991; . 1992-2004;
 . URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf; Zbiór Dokumentów. Warszawa, 1989-2002.

122 . , 22 1994 . // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1994. Nr. 3. S. 19-27.

¹²³ Centrum Bada Opinii Społecznej. URL: <http://www.cbos.pl>.

¹²⁴ TNS. URL: <http://www.tnsglobal.pl>.

¹²⁵ . URL:<http://www.levada.ru>.

¹²⁶ . URL:<http://wciom.ru>.

¹²⁷ . . 22-23.

¹²⁸ Gazeta Wyborcza. URL: <http://wyborcza.pl>.

¹²⁹ Rzeczpospolita. URL:<http://www4.rp.pl>.

The Times»¹³⁰), («Wprost»¹³¹, «Polityka»¹³²), (« »¹³³, « »¹³⁴, « »¹³⁵) - («Lenta.ru»¹³⁶ « »¹³⁷), («The New York Times»¹³⁸, «The Telegraph»¹³⁹, «BBC»¹⁴⁰, «Deutsche Welle»¹⁴¹).

1989–2009 . ,

. ,

. , « »

, ,

. ,

«Gazeta Wyborcza»

«Rzeczpospolita»,

, ,

,
142,

143

(, ,

1990 1995 . 144).

. ,

(,),

.

¹³⁰ Polska. URL: <http://www.polskatimes.pl>.

¹³¹ Wprost. URL: <http://www.wprost.pl>.

¹³² Polityka. URL: <http://www.polityka.pl>.

¹³³ . URL: <http://www.kommersant.ru>.

¹³⁴ . URL: <http://izvestia.ru>.

¹³⁵ . URL: <http://www.rg.ru>.

¹³⁶ Lenta.ru. URL: <http://lenta.ru>.

¹³⁷ . URL: <http://ria.ru>.

¹³⁸ The New York Times. URL: <http://www.nytimes.com>.

¹³⁹ The Telegraph. URL: <http://www.telegraph.co.uk>.

¹⁴⁰ BBC. URL: <http://www.bbc.com>.

¹⁴¹ Deutsche Welle. URL: <http://www.dw.de>.

¹⁴² Wybory [1991–2007]. Partie i ich programy, pod red. Inki Słodkowskiej i Magdaleny Dołbakowskiej. Warszawa, 2001–2011; Polskie Stronnictwo Ludowe. ywi , Broni , Gospodaruj . Dokumenty programowe. Warszawa: PSL, 1993. 117 s.; Program Akcji Wyborczej Solidarno . Warszawa: AWS, 1997; IV Rzeczpospolita: Sprawiedliwo dla Wszystkich. Warszawa, 2005: PiS. 144 s.

¹⁴³ ., Senacki projekt ustawy o wiadczeniu pieni nym dla małoletnich ofiar wojny 1939–1945 // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. [Warszawa], 1997–2001.

URL: [http://orka.sejm.gov.pl/RejestrD.nsf/wgdruku/1424/\\$file/1424.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/RejestrD.nsf/wgdruku/1424/$file/1424.pdf) (18.04.2015); Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o wiadczeniu pieni nym przysługuj cym małoletnim ofiarom wojny 1939–1945 za wykonywanie pracy przymusowej na rzecz III Rzeszy i Zwi zku Socjalistycznych Republik Radzieckich lub przebywanie na deportacji oraz osadzonym w obozach pracy // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. [Warszawa], 1997–2001. URL: [http://orka.sejm.gov.pl/RejestrD.nsf/wgdruku/377/\\$file/377.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/RejestrD.nsf/wgdruku/377/$file/377.pdf) (18.04.2015).

¹⁴⁴ Soviet Army Parade Victory Day, 1990 // YouTube. 2011.

URL: http://www.youtube.com/watch?v=p90TfAA4_5o (08.11.2014);

1995 . // YouTube. 2012. URL: <http://www.youtube.com/watch?v=5jBv3dOp7kE> (08.11.2014).

(memory studies)

- 1. 1989–2009 .
- 2. 1989–2009 .
- 3. « ».
- 4. 1989–2009 . : « » « » .
- 5. ( ) .
- 6. : 1989–1993 2004–2009 .

- .

« -2011» (. . . , -),

(-),

« -2012» (

, -), «

(,), « - .

?» (, ,).

3 , 2-

1.

1989–2009 .

1989–2009 .,

« »

145 .

I. XVII . 11 1918 . –

XVIII .

XVII .,

XVIII-XIX .:

1989 .,

II.

(11 1918 . – 3

1944 .).

XX .–

(III. , : 3 1944 . - 26 1991 .

1944 . 21

( ), ( )

- 26 1991 . - , 1944-1989 .,

1989-2009 .

1989-2009 .,

1989 . XX .

« 80 ».

146 . 1 1939 . (22

1941 .) 1989-2009 .

1989 2009 .,

146 . ., 2004. . 53.

2000- ..

2000- .

1989 .

1993 .

147 .

1989–2009 .

148 .

§1.

149 ,

1989–2009 .

¹⁴⁷ Langenbacher E. *Collective Memory as a Factor in Political Culture and International Relations // Power and the past: collective memory and international relations* / ed. by Eric Langenbacher and Yossi Shain. Georgetown University Press, Washington D. C., 2010. P. 31.

¹⁴⁸ Bogucki J. *Dyplomacja z historii w tle. Problemy historii najnowszej w polskiej polityce wobec Niemiec i Rosji po 1989 r.* Toruń, 2013. S. 95-96.

¹⁴⁹ " " // . 2014. 4 .
URL:<http://www.rg.ru/2014/11/04/vistavka-site-anons.html> (20.11.2014).

«
 26 1992 .
 :«
 »¹⁵⁰.
 «Odra» 2010 .
 ( ) , « [ ]
 <...>
 .- . .) »¹⁵¹.
 152.
 « » -« »
 ( )
 XVII .-
 : ( )
 ),
 «22 ( )
 - . .) 1612

¹⁵⁰ Sprawozdanie stenograficzne z 16 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 25 i 26 czerwca 1992 r. Warszawa, 1992. S. 96.

¹⁵¹ Rotfeld A. D. My li o Rosji... i nie tylko. Warszawa, 2012. S. 42.

<...>

26 »¹⁵³.

154.

, 14 2006 .

« » ( )

, 4

1812 . 155.

, 3 2006 .

( ), « ».

: «

— 1612 »¹⁵⁶.

, 4 2006 .

- : «

,

,

»¹⁵⁷. « »

,

¹⁵³ 15 2004 ., N 69 (783) /
« » [ ], 1994–2015.
URL:[http://transcript.duma.gov.ru/node/1173/#sel=\(28.12.2014\)](http://transcript.duma.gov.ru/node/1173/#sel=(28.12.2014))

¹⁵⁴ 1917 // . . . . .

¹⁵⁵ Sprawozdanie Stenograficzne z 30 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 grudnia 2006 r. (trzeci dzie obrad). Warszawa, 2006. S. 225.

¹⁵⁶ 03 2006 ., N 190 (904) //
URL:[http://transcript.duma.gov.ru/node/819/\(20.11.2014\)](http://transcript.duma.gov.ru/node/819/(20.11.2014))

¹⁵⁷ . 04.11.2006. URL:[http://www.kremlin.ru/transcripts/23882\(20.11.2014\)](http://www.kremlin.ru/transcripts/23882(20.11.2014)) //

« 2004–2009 »

158 .

« » ,

1989–2009 .

24 1997 . « »

( ) : « (– .) , - »¹⁵⁹ .

« » , « » ,

1715 1989 (1991) . XVIII ., -1715 ., 26 2006 . »¹⁶⁰ .

1717 . II, I. I »¹⁶¹ .

1717 .

24 1997 . « » ( ) « »¹⁶² .

¹⁵⁸ 2004-2009 / , 2009. . 19-20.

¹⁵⁹ 2 kadencja, 98 posiedzenie, 3 dzie (24.01.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.1 [Warszawa], 1993–1997 URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/70085A54> (09.05.2014).

¹⁶⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 27 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 pa dziernika 2006 r. (drugi dzie obrad). Warszawa, 2006. S. 229.

¹⁶¹ „ „ . . . , 2004. 250.

¹⁶² 2 kadencja, Zgromadzenie Narodowe (24.02.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/2F7A6A17> (09.05.2014)

1989–2009 . , , 13 2008 . , « (– . .) »¹⁶³. 22 « », , : « , »¹⁶⁴.

1767 . de jure , 1768 . , 20 2009 . , « »¹⁶⁵. XVIII . 3 1791 . , 1989–2009 . II. , 20 2004 .: « II [ ]; »¹⁶⁶. 14 2002 ., «

¹⁶³ Sprawozdanie Stenograficzne z 17 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 czerwca 2008 r. (trzeci dzie obrad). Warszawa, 2008. S. 283.

¹⁶⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 20 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 22 lipca 2008 r. (pierwszy dzie obrad). Warszawa, 2008. S. 8.

¹⁶⁵ Sprawozdanie Stenograficzne z 38 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 marca 2009 r. (trzeci dzie obrad). Warszawa, 2009. S. 305.

¹⁶⁶ 4 kadencja, 67 posiedzenie, 1 dzie (20.01.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. [Warszawa], 2001–2005 URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/4E0B9CCD> (09.05.2014).

»¹⁶⁷.

XVIII .,

3 1791 .

1919 .

1990 .

1939 .

216-

3 ,

« 1699–1740

50%

»¹⁶⁸.

1788 1792 .,

1787–1791 .

100 .

»¹⁶⁹,

3 1791 .

»¹⁷⁰ (« »

»¹⁷¹.

3 1791 .

XVIII .

¹⁶⁷ 4 kadencja, 16 posiedzenie, 2 dzie (14.03.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/5A71D10F> (09.05.2014).

¹⁶⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 40 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 kwietnia 2007 r. (czwarty dzie obrad). Warszawa, 2007. S. 342.

¹⁶⁹ Sprawozdanie Stenograficzne z 51 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 pa dziernika 2009 r. (pierwszy dzie obrad). Warszawa, 2009. S. 133.

¹⁷⁰ 4 kadencja, 75 posiedzenie, 1 dzie (11.05.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/48DAB84F> (09.05.2014)

¹⁷¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 40 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 kwietnia 2007 r. S. 343.

»¹⁷⁶.

XVIII

1989–2009

( )

– « » 5 2005 .

« », «

II»¹⁷⁷,

1791 .

« », «

»¹⁷⁸.

(( ))

« » 1995 . - ,

50-

179 .

1997 . « »,

« !»¹⁸⁰

, 22 2003 .

: «

»¹⁸¹ . « »

( ) .

¹⁷⁶ 4 kadencja, 33 posiedzenie, 3 dzie (30.10.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/1AC65B4F> (09.05.2014)

¹⁷⁷ 4 kadencja, 102 posiedzenie, 2 dzie (05.05.2005) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/3CA403CA> (09.05.2014).

¹⁷⁸ 4 kadencja, 16 posiedzenie, 2 dzie (14.03.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.

¹⁷⁹ Skalski E. To jest Targowica! // Gazeta Wyborcza. 1995. 95. 21 kwietnia. S. 1.

¹⁸⁰ Szczypiorski A. Zgryzoty i pocieszenia... // Gazeta Wyborcza. 1997. 102. 2 maja. S. 10.

¹⁸¹ 4 kadencja, 40 posiedzenie, 2 dzie (22.01.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/4871CF15> (12.08.2014).

, (1815–1846 ., ,
). , ,
 XIX . , .
 2007 .
 : « , XIX . , ,
 »¹⁹².
 , 1989 . , ,
 , 1815–1915 . , ,
 ,
¹⁹³.
 XIX . , 3 1992 .
 «
 » , « , ,
 , , .
 - ,
 »¹⁹⁴.
 , ,
 , 195.
 I.
 , « » .
 2 2004 . , «
 [ ] « » [ ] ,
 I [ ]

---

¹⁹²
¹⁹³

)/ . . . . , ... , 2006. . 69.

¹⁹⁴ 1 kadencja, 19 posiedzenie, 3 dzie (03.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. [Warszawa], 1991–1993. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/223FBB99> (09.05.2014)

¹⁹⁵

- Królestwo Polskie Królestwo Kongresowe

. . . . , 2009. . 33.

 //
 (1998-2002)

»¹⁹⁶.

15

7 2001 . «

» , « 1815–1830

[ ]

(. – .). 1830

1831, »¹⁹⁷.

1830–1831 .

( ). 25 1831 .

I¹⁹⁸. 16

1998 .

( ) : « , ,

, , I»¹⁹⁹.

1989–2009 .

(

–). 175- 10

2006 . « » ( ) .

« ».

, « , ,

, [ ], 200-

[ ]

»²⁰⁰.

¹⁹⁶ 4 kadencja, 92 posiedzenie, 2 dzie (02.12.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/526DC917> (09.05.2014).

¹⁹⁷ 4 kadencja, 3 posiedzenie, 2 dzie (07.11.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/6E8AE6C8> (09.05.2014).

¹⁹⁸ 12 1829 . I «

». 1832 .

¹⁹⁹ 4 kadencja, 11 posiedzenie, (16.04.1998) // Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Senatu IV kadencji. [Warszawa], 1997–2001. URL:<http://ww2.senat.pl/K4/DOK/sten/011-t/111g.htm> (09.05.2014).

²⁰⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 12 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 marca 2006 r. (trzeci dzie obrad). Warszawa, 2006. S. 335.

»²⁰⁶ . , , XIX .

« » (, , » (»). « » 1989–2009 . , , . , . , . 1863–1864 . XVIII . XIX–XX . 17 2003 . XVIII . « » »²⁰⁷ . 12 2003 . : « 1768 – II , 15 . 1795 – II. 25 , 1830 – , 1831 50 .

²⁰⁶ 4 kadencja, 82 posiedzenie, 3 dzie (26.08.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/7EE638CB> (10.05.2014)

²⁰⁷ 4 kadencja, 57 posiedzenie, 2 dzie (17.09.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/271E320B> (10.05.2014)

»²⁰⁸ . 1866 .

209 .

1915 . ,

- . ,

1989 .

1998 ., 19 :
« , , »²¹⁰ .

, , 30 1992 .

« : , , »²¹¹ .

12 2008 . : «

, »²¹² .

1864 . ,

- 26 2006 .

. , 1918 . « , , , ?

[ ] : , , »²¹³ .

²⁰⁸ 4 kadencja, 41 posiedzenie, 2 dzie (12.02.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/350F65D0> (10.05.2014)

²⁰⁹ . Sprawozdanie Stenograficzne z 27 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 pa dziernika 2006 r. S. 229.

²¹⁰ 8. posiedzenie Senatu RP, cz 1 stenogramu // Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Senatu IV kadencji.

URL:<http://ww2.senat.pl/K4/DOK/sten/008-t/081g.htm> (01.06.2014).

²¹¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 11 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 30 kwietnia 1992 r. Warszawa, 1992. S. 45.

²¹² Wizyta Prezydenta RP w Gruzji / Kaczy ski L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 12.08.2008.

URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2008/art,148,721,wizyta-prezydenta-rp-w-gruzji.html> (10.05.2014)

²¹³ Sprawozdanie Stenograficzne z 27 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 pa dziernika 2006 r. S. 230.

(, ,).

1989 .

( ), XX .

§2.

« »,

1901 2000 .,

1914 . 1991 .²¹⁴

« »

, – 11 1918 .

« 123 »²¹⁵,

1918 .

91 .

XVIII .«

»²¹⁶.

2008 . « 11 1918 .

²¹⁴ : (1914–1991). ., 2004. . 15.

²¹⁵ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie uczczenia 90. rocznicy podpisania Traktatu Wersalskiego // Monitor Polski. 2009. 41. Poz. 645.

²¹⁶ Ibidem.

»²¹⁷.

1920 . -

« ».

14 2008 . - 1919–1921 . « ».

« 1920 .

»²¹⁸.

1920 .:

« » ( )

29 1992 ., , 1920 . «

»²¹⁹.

1997 ., « [ ]

»²²⁰.

1919–1921 .

10 2005 .

« , ,

»²²¹.

²¹⁷ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie ogłoszenia roku 2008 Rokiem Niepodległości // Monitor Polski. 2008. 14. Poz. 145.

²¹⁸ Pamięć dzisiaj, pamięć w przyszłość / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 14.04.2008. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2008/art,148,521,pamietajmy-dzisiaj-pamietajmy-w-przyszlosci.html> (10.05.2014).

²¹⁹ 1 kadencja, 22 posiedzenie, 1 dzień (29.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/52443693> (10.05.2014).

²²⁰ 2 kadencja, 98 posiedzenie, 3 dzień (24.01.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/70085A54> (09.05.2014).

²²¹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie uczczenia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w imię Niepodległości // Monitor Polski. 2005. 70. Poz. 964.

222 .

« » —

« »

1940 .

«

», 1990 .

«

1919–1920 .

<...> « »²²³.

. 2000 .

: « (. — . .)

1919–1920 80 (sic. — . .)

»²²⁴.

2000-

23 2010 .

«

, 5–7 »²²⁵.

---

222 25-28
 . . . . . « » 16-17
 . . . . . // — :
 . . . . . / . . . . .

223 . . . . . , 2010. . 43, 70.

224 . . . . . , 2001. . 418. // . 2000. 6 . URL:http://www.ng.ru/ideas/2000-10-06/8_knee.html (29.10.2014).

225 . . . . . // . 23.06.2010. URL:<http://kprf.ru/dep/80420.html> (29.10.2014).

1989 .

231 .

(1990-)²³².

CBOS 1999 ., 58%

233, 74%

234 .

1989 .

<...>

1936 .

»²³⁶.

1930- .

»²³⁷, – 15 2009 .

« [ ] ,

²³¹ . 4 kadencja, 11 posiedzenie, (16.04.1998) // Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Senatu IV kadencji.

URL:<http://ww2.senat.pl/k4/dok/sten/011-t/111g.htm> (01.06.2014).

²³² Van Cant K. Historical Memory in Post-Communist Poland: Warsaw's Monuments after 1989 // Studies in Slavic Cultures. 2009, VIII. P. 100.

²³³ – 58%
II (81%).

²³⁴ Ludzie i wydarzenia w historii Polski XX wieku / CBOS. Warszawa, 1999. Grudzie . S. 3.

²³⁵

²³⁶ 2 kadencja, 35 posiedzenie, 1 dzie (16.11.1994) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/0AF210> (10.05.2014).

²³⁷ Sprawozdanie Stenograficzne z 46 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 lipca 2009 r. (drugi dzie obrad). Warszawa, 2009. S. 229.

« » 1968 .²⁴⁶, ,
 1938 . ,
 . ,
 : « ,
 »²⁴⁷ . , -
 1989 ., « » ,
 . ,
 , « » -
 . « » 80
 , 3
 , 1940 .
 , (,
).
 « » . ,
 , , , , ,
 24 1989 . -
 1939 .²⁴⁸, 2009 .
²⁴⁹ . , ,
 ,
 ( )
 « »
 1930- . , 1934 .

²⁴⁶ O wiadczenie Sejmu PRL w zwi zku z 21 rocznic interwencji wojsk układu Warszawskiego w Czechosłowackiej Republici Socjalistycznej. Warszawa, 17 sierpnia 1989 r. // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1990. Nr. 3. S. 11.

²⁴⁷ . . . 182.

²⁴⁸

. 12-24 1989 . 1939 // . . IV. ., 1990. . 612.

²⁴⁹ Putin W. List Putina do Polaków.

2009 . , « <...> ,4
 1939 . - 1939 .
 !»²⁵⁰
 1939 . ,
 . 1939 .
 « . « » [ ]
 « » : ,
 »²⁵¹ . , 1939 .
 , 5 2009 . . . :
 «
 , ,
 »²⁵² . « » , -
 ,
 1 1939 . ,
 « - »
 , 5 2004 . ,
 1939 . ,
 XVIII-XIX .²⁵³
 1989–2009 . ,

²⁵⁰ Minister Stasiak w wywiadzie dla "Polska. The Times" / W. Stasiak // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 04.09.2009. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,167,671,minister-stasiak-w-wywiadzie-dla-polska-the-times.html> (10.05.2014).

²⁵¹ Kaczyński L. Pojednanie mo liwe tylko dzi ki prawdzie // Rzeczpospolita 2009. 1 wrze nia. URL:<http://www.rp.pl/artyku/354603,356586-Pojednanie-mozliwe-tylko-dzieki-prawdzie-.html> (12.09.2014).

²⁵² Rotfeld A. D. My li o Rosji. S. 317.

²⁵³ Wizyta oficjalna Prezydenta RP z Mał onk w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej / Kwa niewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 05.05.2004. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2004/art,153,238,wizyta-oficjalna-prezydenta-rp-z-malzonka-w-zjednoczonym-krolestwie-wielkiej-brytanii-i-irlandii-polnocnej.html> (24.05.2014).

» (— —),

,

,

,

19 1993 .

»²⁵⁴.

70-

«Rzeczpospolita», : «

23 1939 . <...>

<...>

»²⁵⁵.

»²⁵⁶.

4 2005 ., 60- . «

», , «

<...>

»²⁵⁷, —

10 2009 .

258 . 19 2007 .

«

²⁵⁴ 1 kadencja, 38 posiedzenie, 2 dzie (19.02.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/7999E190> (24.05.2014)

²⁵⁵ Kaczy ski L. A. Pojednanie mo liwe tylko dzi ki prawdzie.

²⁵⁶ Prezydent w "Sygnałach dnia" o obchodach 70. rocznicy wybuchu II Wojny wiatowej.

²⁵⁷ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 maja 2005 r. W 60. rocznic zako czenia II wojny wiatowej w Europie // Monitor Polski. 2005. 27. Poz. 371.

²⁵⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 49 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 wrze nia 2009 r. (drugi dzie obrad). Zał cznik nr. 2. Warszawa, 2009. S. 4.

» , 259 .

1989–2009 . -

« » 260 .

- .

«X» , 8 1992 . , 261 .

9 2005 . : « (- . .)

»²⁶² . « ,

<...> [ ]²⁶³ , -

5 2009 .

1

1939 . -

17 , 1939 .

« »²⁶⁴ .

60-

17

« »²⁶⁵ . 17 2008 .

1939 . « »

« » . « (

. - . .) de facto ,

1 1939 .»²⁶⁶ .

²⁵⁹ Sprawozdanie Stenograficzne z 48 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 19 września 2007 r. Warszawa, 2007. S. 79.

²⁶⁰ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 września 2009 r. upamiętniająca agresję Związku Radzieckiego na Polskę 17 września 1939 r. // Monitor Polski. 2009. 63. Poz. 831.

²⁶¹ 1 kadencja, 14 posiedzenie, 3 dzień (08.05.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/6ABE59D5> (24.05.2014).

²⁶² General Assembly Fifty-ninth session 96th plenary meeting, Monday 9 May 2005, 10 a. m. / United Nations. New York, 2005. P. 4.

²⁶³ Prezydent w "Sygnałach dnia" o obchodach 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej.

²⁶⁴ 3 kadencja, 58 posiedzenie, 1 dzień (22.09.1999) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/778468CF> (24.05.2014)

²⁶⁵ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 maja 2005 r. W 60. rocznicę zakończenia II wojny światowej.

²⁶⁶ Sprawozdanie Stenograficzne z 22 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 września 2008 r. (pierwszy dzień obrad). Warszawa, 2008. S. 170.

17

« [ ],

»²⁶⁷.

11 1998 . «

» : «

»²⁶⁸,

« »

269

, « ;

»²⁷⁰.

1939 .

29 1992 . : « 22 1941 .

»²⁷¹.

1989 .

1939 .

²⁶⁷ Przemówienie prezydenta na Westerplatte / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 01.09.2009. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,14,670,przemowienie-prezydenta-na-westerplatte.html> (24.05.2014).

²⁶⁸ 3 kadencja, 27 posiedzenie, 3 dzie (11.09.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/28B295D5> (24.05.2014).

²⁶⁹ 1918 . « »,

²⁷⁰ . . . 72.

²⁷¹ 1 kadencja, 22 posiedzenie, 1 dzie (29.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/3C0E72D7> (24.05.2014).

, 17 1999 . , ,
 1 1939 . : «
 !»²⁷² – . ,
 , 17 1999 . ,
 « – », « ,
 , XX
 .»²⁷³ .
 1939 . (,
). . :
 « , , -
 , - ,
 « », – »²⁷⁴ . ,
 : 1939 .
 1989–2009 .
 , 1939 .
 :
 - .
 4 2007 . , «
 ,
 .
 ,
 ,
 »²⁷⁵ . ,
 ,
 .
 1939 . , «
 ,
 , »²⁷⁶ , – 26 2003

²⁷² 30. posiedzenie Senatu RP, cz 1 stenogramu // Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Senatu IV kadencji. URL:<http://ww2.senat.pl/k4/dok/sten/030-t/301g.htm> (30.10.2014).

²⁷³ 3 kadencja, 44 posiedzenie, 1 dzie (17.02.1999) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/2448ACD7> (30.10.2014).

²⁷⁴ . . . . . 26.

²⁷⁵ Sprawozdanie Stenograficzne z 46 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 4 wrze nia 2007 r. (pi ty dzie obrad). Warszawa, 2007. S. 383.

²⁷⁶ 4 kadencja, 44 posiedzenie, 1 dzie (26.03.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/148289CF> (24.05.2014).

14 2002 . . . . .
 «17 1939 . « . . . . . »
 . 22 1939 .
 . . . . .
 1939 . . . . .
 277 (sic. – . . . . .). 31 1939 .
 . . . . . «
 »»²⁷⁸ .
 . . . . .
 – «
 »²⁷⁹ ,
 . . . . .
 1989–2009
 . . . . . 1939 . . . . .
 . . . . . 14 2002 . . . . .
 . . . . . « . . . . . : . . . . .
 . . . . . »²⁸⁰ 29 2003
 . . . . . « . . . . . »:
 « . . . . . : . . . .
 . . . .
 – . . . . .
 »²⁸¹ .
 . . . . .
 1989 . . . . .
 . . . . .
 . . . . . 23 2009 . . . . .

277

« »

unia

zwi zek,

²⁷⁸ 4 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzie (14.02.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/75F21A92> (24.05.2014).

²⁷⁹ . . . . . 1939–1941. . . . . 1992. . . . . 84.

²⁸⁰ 4 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzie (14.02.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/75F21A92> (24.05.2014).

²⁸¹ 4 kadencja, 60 posiedzenie, 2 dzie (29.10.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/1059A88A> (24.05.2014).

: , , , .
 »²⁹⁵ .
 1989–
 2009 . 1939 . , ,
 .
 . 27 2007
 : «67
 , .
 »²⁹⁶ .
 . . : «
 10 1940 . 30- ,
 , « » ,
 »²⁹⁷ .
 . «
 1939–1945 .»²⁹⁸ , –
 14 2002 . « «
 » : , , , , ,
 , : , , , , ,
 , »²⁹⁹ .
 , , , , , .
 11 2009 .
 : «

²⁹⁵ Prezydent: powinni my kontynuować proces upamiętniania ofiar / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 17.09.2009. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-strony-lechakaczynskiego/wypowiedzi-prezydenta/artykuly-prasowe/art,578,prezydent-powinnismy-kontynuowac-proces-upamietniania-ofiar.html> (03.05.2015).

²⁹⁶ Sprawozdanie Stenograficzne z 44 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 czerwca 2007 r. (pierwszy dzień obrad). Warszawa, 2007. S. 125.

²⁹⁷ 4 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzień (14.02.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/75F21A92> (24.05.2014).

²⁹⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 44 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 czerwca 2007 r. S. 125.

²⁹⁹ 4 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzień (14.02.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/75F21A92> (24.05.2014).

»³⁰⁰.

1939 .

XIX .

«

[ ]

»³⁰¹.

« »

« ».

20 2006 . , «

»³⁰².

17 2003 .

, «

1939–1956 .

»³⁰³.

2000- . «

»

« 17

»³⁰⁴.

«

»,

³⁰⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 lutego 2009 r. (pierwszy dzień obrad) Warszawa, 2009. S. 86.

³⁰¹ Ibidem.

³⁰² Sprawozdanie Stenograficzne z 25 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 września 2006 r. (pierwszy dzień obrad) Warszawa, 2006. S. 100.

³⁰³ Ustawa z dnia 17 października 2003 r. o ustanowieniu Krzyża i Zesłańców Sybiru // Monitor Polski. 2003. 225. Poz. 2230.

³⁰⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 44 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 czerwca 2007 r. S. 126.

„
 „³¹⁰.
 .22 1940 . „
 15 .
 „³¹¹. 13 2000 .
 : «
 !
 (. – . .) ; [ ]
 „³¹².
 „
 „³¹³.
 [ ]
 314 . 65-
 „
 „³¹⁵.
 1989–2009 . 1940 .
 . 9 2008 . .
 „

³¹⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 37 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 marca 2007 r. (pierwszy dzień obrad) Warszawa, 2007. S. 118.

³¹¹ Ibidem. S. 117.

³¹² Prezydent złożył hołd ofiarom zbrodni Katyńskiej / Kwaśniewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 13.04.2000. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,1699,prezydent-zlozyl-hold-ofiarom-zbrodni-katynskiej.html> (25.05.2014).

³¹³ Ibidem.

³¹⁴ Uroczystość w Katyniu / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 17.09.2007. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2007/art,149,607,uroczystosci-w-katyniu.html> (25.05.2014).

³¹⁵ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2005 r. upamiętniająca 65. rocznicę zbrodni katyńskiej // Monitor Polski. 2005. 18. Poz. 469.

»³¹⁶. 65- ,
 « ,
 ,
 »³¹⁷. 14 2007 . «
 »³¹⁸.
 , 1989 .
 ,
 .
 « » . 22 2005 . ,
 « « ».
 ,
 ,
 »³¹⁹. , 8 1995 . ,
 « » , «
 ,
 »³²⁰. ,
 ,
 « »³²¹.
 ,
 5 1998 . –
 , : « –
 « » . –
 ,
 »³²². ,
 , :

³¹⁶ Sprawozdanie Stenograficzne z 13 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 9 kwietnia 2008 r. (pierwszy dzień obrad). Warszawa, 2008. S. 87.

³¹⁷ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2005 r.

³¹⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 39 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 kwietnia 2007 r. S. 206.

³¹⁹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2005 r.

³²⁰ 2 kadencja, 51 posiedzenie, 2 dzień (08.06.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/16D7B4D5> (25.05.2014).

³²¹ Ibidem.

³²² . . . . . 415.

( ),

»³²³.

324.

1 2009 .

1939 . «

»³²⁵.

»³²⁶.

( )

« » (, ,) . : « ,

1989 .

»³²⁷.

(,)

1939–1945 . 1992 2002 ..

10 8%

³²³ 4 kadencja, 60 posiedzenie, 2 dzie (29.10.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/1059A88A> (24.05.2014).

³²⁴ .., .., Bischooping K., Kalmin A. Public opinion and Comparisons to the Holocaust // *The Public Opinion Quarterly*. 1999, Vol. 64. No 4. P. 485–507; Wieviorka A. Pamięć i Zagłady // *Zagłady i Pamięć narodowa a pisanie historii w Polsce I we Francji* / pod red. Barbary Engelking, Jacka Leociaka, Dariusza Libionki, Anny Zieblinskiej-Witek. Lublin, 2006. S. 203–213.

³²⁵ Przemówienie prezydenta na Westerplatte....

³²⁶ .. « // *Pro et Contra*. 2011. T. 15. 3-4. - . 124.

³²⁷

), (46,1% 1992 . 38,3% 2002
 .), « », (6,2% 10,2% 32,3%
 46,9%)³²⁸.
 , ,
 , , ,
 . , 2006 . OBOP: «
 (, - .) , ,
 ?» – 62% , 329 .
 , , ,
 « »³³⁰.
 : « , , ,
 – »³³¹.
 , ,
 , 1999 2009 ., XX .,
 . , 1999 . 10%³³², 2009 . – 9%³³³
 XX . ,
 , ,
 1989–2009 .
 , , 1989–2009
 . ,

³²⁸ Krzemiński I. Reprezentacja Shoah w świadomości potocznej a teza o konkurencji polsko-żydowskiej. Rozważania w świetle badań empirycznych // Pamięć Shoah. Kulturowe reprezentacje i praktyki upamiętnienia / red. Tomasz Majewski, Anna Zeidler-Janiszewska. Warszawa, 2011. S. 412.

³²⁹ Polacy wobec swojej historii / OBOP. Warszawa, 2006. Czerwiec. S. 2.

³³⁰ // -Observer. 2010. 6. C. 30.

³³¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 48 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 sierpnia 2009 r. (drugi dzień obrad). Warszawa, 2009. S. 181.

³³² Ludzie i wydarzenia w historii Polski XX wieku. S. 2.

³³³ Siedemdziesiąt lat od wybuchu II wojny światowej / CBOS. Warszawa, 2009. Sierpień. S. 5.

334

60-

335

: « 1941 .

»³³⁶.

«

[ ] ,

»³³⁷.

, 1989–2009 .

1994 . CBOS,

3 4

1945 .

1939 . (

17 1939 .)³³⁸.

1989 .

1944 .,

« ».

« » ,

. «

334

³³⁵ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 maja 2005 r. W 60. rocznic zakończenia II wojny światowej.

³³⁶ Przemówienie prezydenta na Westerplatte... .

³³⁷ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 maja 2005 r. W 60. rocznic zakończenia II wojny światowej.

³³⁸ Bitwa o Monte Cassino na tle innych wydarzeń II wojny światowej / CBOS. Warszawa, 1994. Maj. S. 2.

, [ ] .

, ,

, ,

»³³⁹, – 23 2006 . . C

1994 . 50% , ,

33% -

(17%)³⁴⁰.

, 1922–1939 .

« », 6–13 1944

, . 63-

, «

, , 17 « » (

– . .), 26 .

, , , [ ]

»³⁴¹.

, ,

,

1 1944 . , 2 .

³³⁹ Sprawozdanie Stenograficzne z 23 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 23 sierpnia 2006 r. (drugi dzie obrad). Warszawa, 2006. S. 271.

³⁴⁰ Powstanie Warszawskie – tradycja martyrologiczna czy bohaterska / CBOS. Warszawa, 1994. Lipiec. S. 3.

³⁴¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 44 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 czerwca 2007 r. S. 126.

3 2007 .

: «

[ ]

»³⁴².

( )

16 2009 .

«

40

»³⁴³ 2007 .

( ): «

»³⁴⁴.

«

« »,

»³⁴⁵.

1994 . 75%

8% (— « ») ³⁴⁶.

: «

³⁴² Sprawozdanie Stenograficzne z 23 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 3 października 2008 r. (trzeci dzień obrad). Warszawa, 2008. S. 350.

³⁴³ Sprawozdanie Stenograficzne z 46 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 2009 r. (trzeci dzień obrad). Warszawa, 2009. S. 345.

³⁴⁴ . . . . 106.

³⁴⁵ Sprawozdanie Stenograficzne z 23 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 3 października 2008 r. S. 350.

³⁴⁶ Powstanie Warszawskie – tradycja martyrologiczna.

»³⁴⁷.

1 2009 . 65-
: « ,

»³⁴⁸.

22

2004 ., : « »³⁴⁹ , ,
« » : ,
[ ] «

»³⁵⁰ , «

[,]

»³⁵¹ , . .

« »

10 2009

: « , <...>

³⁴⁷ Sprawozdanie Stenograficzne z 23 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 3 października 2008 r. S. 351.

³⁴⁸ Prezydent w "Sygnałach dnia" / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 01.08.2009. URL: <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,15,539,prezydent-w-sygnalach-dnia.html> (25.05.2014).

³⁴⁹ 4 kadencja, 84 posiedzenie, 1 dzieło (22.09.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/73273350> (25.05.2014).

³⁵⁰ Ibidem.

³⁵¹ Ibidem.

, .
 , , , ,
 , .
 , - , , .
 . »³⁵² .
 2004 . 2004 .,
 .
 60- .
 ,
 . 2004 .
 , 2005 .
 «
 »³⁵³ .
 , , , , : «
 ».
 , : « » ,
 , , , ,
 . (, ,) . ,
 , « » , « » « »
 , ,
 :
 ,
 « » . 60-
 , «
 , »³⁵⁴ . :

³⁵² Sprawozdanie stenograficzne z 49 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 września 2009 r. S. 227.

³⁵³ Prezydent w "Sygnałach dnia" / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 01.08.2009. URL: <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,15,539,prezydent-w-sygnałach-dnia.html> (25.05.2014).

³⁵⁴ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 lipca 2004 r. w 60 rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego // Monitor Polski. 2004. 33. Poz. 581.

«

»³⁵⁵.

1989 .

1944 .

1989–2009 .

1943 .

12–13

1943 .

1950 . 12

«

»³⁵⁶.

1989 .

1990-

«

»

. 6

1992 .

«

»

---

³⁵⁵ Ibidem.

³⁵⁶ Dekret z dnia 7 pa dziernika 1950 r. o ustanowieniu dnia 12 pa dziernika Dniem Wojska Polskiego // Dziennik Ustaw. 1950. 45. Poz. 411.

1939–1945 .. , 4 1995 . « » : « , , »³⁶¹ . « » , 1944 . , 1994 .. , 28% 11% ³⁶² . 1988 .. « » »³⁶³ . 1989 . « »: (1992 . 12 1-). « - » , . « » : « , — , , . , . » .

³⁶¹ 2 kadencja, 44 posiedzenie, 4 dzie (04.03.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/7DE0ED14> (21.11.2014).

³⁶² Bitwa o Monte Cassino na tle innych wydarze II wojny wiatowej. Op.cit. S. 2.

³⁶³ Szacka B. Castle M. Polish Remembrance of World War II // International Journal of Sociology. – 2007. – Vol. 36. – No. 4. – P. 17.

»³⁶⁴.

1939–1945 . . . . . 9 2005 . . . . .

« 35 1939 . 24 1945 ., ...

20%. 40% . . . . .

»³⁶⁵.

2005 . . . . . 60%, 2009 – 69%

³⁶⁶,

11 1992 . . . . . «

1945 .»: « . . . . . 1945 . . . . . «

1945 .» »³⁶⁷.

14 2001 .: « . . . . .

100 . . . . . 50 . »³⁶⁸.

³⁶⁴ 2 kadencja, 20 posiedzenie, 3 dzie (13.05.1994) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/3C3D0716> (21.11.2014).

³⁶⁵ General Assembly Fifty-ninth session. P. 4.

³⁶⁶ Siedemdziesiąt lat od wybuchu II wojny światowej. S. 6.

³⁶⁷ Sprawozdanie stenograficzne z 21 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10, 11, 12 września 1992 r. Warszawa, 1992. S. 44.

³⁶⁸ 3 kadencja, 104 posiedzenie, 1 dzie (14.03.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/094FEAD0> (25.05.2014).

(,) ,
 1943–1945 . , . 1945
 . , ,
 , ,
 .
 , « » ,
 , . . . ,
 , 11 , , «
 <...>,
 »³⁶⁹. « » 28
 2003 . : « , , <...>,
 , ,
 <...>,
 (,
 1945 . . – . .)»³⁷⁰. 18 1998 .,
 , « , ,
 ,
 »³⁷¹.
 1989–2009 . ,
 , « ».
 8 1997 . , «
 »³⁷².
 ,
 ,
 45 .

³⁶⁹ 4 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzie (14.02.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/75F21A92> (24.05.2014).

³⁷⁰ 4 kadencja, 60 posiedzenie, 1 dzie (28.10.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/4E2661CF> (25.05.2014).

³⁷¹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie pot pienia totalitaryzmu komunistycznego // Monitor Polski. 1998. 20. Poz. 287.

³⁷² 2 kadencja, 106 posiedzenie, 2 dzie (08.05.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/6456F097> (25.05.2014).

, ,

, , . ,

30 1997 . . ,

, « , ,

, , , , ,

, , »³⁷³.

.

, , , ,

, , , ,

– 1944 . ,

, 22 1944 .

, 28 2003 . ,

22 1944 . , «

1921 . ,

, , »³⁷⁴.

.

( ),

, ,

3 1998 . , «

, , , ,

³⁷³ Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych 30 lipca 1997 r. Nr. 3835/II kad / Kancelaria Sejmu. Biuro Komisji Sejmowej. Warszawa, 1997. S. 5.

³⁷⁴ 4 kadencja, 60 posiedzenie, 1 dzie (28.10.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/OB97DB95> (25.05.2014).

»³⁷⁵.
 5 1942 ., « ».
 « »,
 « »³⁷⁶.
 , , , — -
 . , .
 « »³⁷⁷.
 , . , .
³⁷⁸ 19 1990 .
 , , -
 , , 1978 ., -
 . : « ,
 , , ,
 , , ,
 , [ ], - ,
 (sic. — . .). »³⁷⁹.
 . 26 1944 .
 , ,
 « » - , 60 100
 . , «
 »³⁸⁰.
 20 1998 . , ,

³⁷⁵ 3 kadencja, 15 posiedzenie, 3 dzie (03.04.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/4F91E515> (25.05.2014).

³⁷⁶ 1 kadencja, 22 posiedzenie, 1 dzie (29.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/523AD416> (25.05.2014).

³⁷⁷ 4 kadencja, 81 posiedzenie, 3 dzie (30.07.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/649206CB> (25.05.2014).

³⁷⁸ 4 kadencja, 81 posiedzenie, 3 dzie (30.07.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/3FD2BE92> (25.05.2014).

³⁷⁹ . Sprawozdanie stenograficzne z 18 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 18, 19 i 20 stycznia 1990 r. Warszawa, 1990. S. 202.

³⁸⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 24 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 wrze nia 2006 r. (drugi dzie obrad). Warszawa, 2006. S. 225.

1941–1945 .

1939 .

(

(

(

«

»³⁸⁵,

³⁸⁶.

1948 .

1965 .9

1965 .

1945 .

9

– 9 1991 .

45-

: «

. 1418

»³⁸⁷.

1991 .

«

³⁸⁵

³⁸⁶

³⁸⁷ Soviet Army Parade Victory Day, 1990

// YouTube. 2011.

URL:http://www.youtube.com/watch?v=p90TfAA4_5o (

08.11.2014).

». 13 1988 . . . . .

: « — . . . . .

, , . — . . . . .

, , ...

, , ...

, , ...

»³⁸⁸ .

1989 . , ...

. . . . .

. . . . .

, , ...

. « » , « » . . . . . « » »

: « , ... »³⁸⁹ .

, , , ...

. . . . .

1990- . . . . .

, ...

. . . . .

, ...

, ...

. . . . .

« , ...

»³⁹⁰ .

1990- . . . . .

. 1996 . . . . . « » »

« » , ...

---

³⁸⁸ . . . . . , 1989 . . 6 . . 458-459.

³⁸⁹ . . . . . // . . . . . 1, ...

. 2011 . 1 (86) . . 60.

³⁹⁰ . . . . . : ? // XXI / . . . . .

. . . . . , ... , 2012 . . 330.

1995 .

. 9 1995 .

50-

: «

, 9 1945 .

»³⁹¹.

25 1995 .

1996–1997 .

«

»

«

( )»³⁹².

2000-

8 2003 .

58-

: «

³⁹¹

(
³⁹²

. 9 1995 .
08.11.2014)

. // YouTube. 2012. URL: <http://www.youtube.com/watch?v=5jBv3dOp7kE>

. . . . 135.

»³⁹³.

, 27 2005 .

:«

»³⁹⁴.

?»

:«

»³⁹⁵.

, 2008 .

1941–1945 .»³⁹⁶,

2009 .

³⁹³

³⁹⁴

³⁹⁵

³⁹⁶

58-

. 08.05.2003. URL:<http://www.kremlin.ru/transcripts/21990> (

08.11.2014).

27.01.2005. URL:<http://www.kremlin.ru/transcripts/22801> (

08.11.2014).

., 2005. . 17.

1941–1945 . 12 . ., 2011–2015.

« »

397 « » :

« 1945

»³⁹⁸

( )

1989–2009 . 1939–1945 .

( ) 1920 . « » 1939 ., .

1940 ., .

« » . 1939–

1945 ., .

---

³⁹⁷ // BBC. 2010. 6 .

URL:http://www.bbc.co.uk/russian/international/2010/08/100806_us_hiroshima_dispute.shtml (25.11.2014).

³⁹⁸ . . . . 288.

§3.

—
 , « » « » 1939 .
 1944 .
 , , , , ,
 . , , 4
 2005 . « , , ,
 , , »³⁹⁹.
 21 1999 . « -
 », , ,
 « 1 1939 . 31 1948 .», ,
 « , ,
 8 1945 ., [ ] [ ] ,
 , »⁴⁰⁰.
 ( )
 1939 . (1944 .).
 , .
 , , .
 18 2009 . «
 »⁴⁰¹.
 1944 ., , ,
 , .
 — . . 29 1997 .,

³⁹⁹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 maja 2005 r. W 60. rocznic zakończenia II wojny światowej.

⁴⁰⁰ 3 kadencja, 55 posiedzenie, 1 dzie (21.07.1999) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/19C0FA99> (30.05.2014).

⁴⁰¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 56 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 18 grudnia 2009 r. (czwarty dzie obrad). Zał cznik nr. 1. Warszawa, 2009. S. 3.

( ) , «

»⁴⁰².

1940- 7

2001 .: «

»⁴⁰³.

1945 ., : «

»⁴⁰⁴.

1989 .

1945 . «

» ( ),

1945–1948 .

14 2001 . - «

»⁴⁰⁵. , 14 2001 .

«

»», «

»⁴⁰⁶.

2007 .

: «

⁴⁰² 1 kadencja, 22 posiedzenie, 1 dzie (29.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/523AD416> (25.05.2014).

⁴⁰³ 3 kadencja, 69 posiedzenie, 3 dzie (07.01.2000) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/511BD6D3> (30.05.2014).

⁴⁰⁴ Ibidem.

⁴⁰⁵ 3 kadencja, 104 posiedzenie, 1 dzie (14.03.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/094FEAD0> (25.05.2014).

⁴⁰⁶ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 marca 2001 r. w sprawie hołdu poległym, pomordowanym i prze ładowanym członkom organizacji "Wolno i Niezawisło " // Monitor Polski. 2001. 10. Poz. 157.

1989–2009 .
1945 .
(,
« »).

16 2004 .,
1946 . «
»⁴²⁰, –
« »
250
»⁴²¹.
« »⁴²².
– (« »)
1993 . : ««
»
: »⁴²³.

(

⁴²⁰ 4 kadencja, 93 posiedzenie, 3 dzie (16.12.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/277A0E53> (31.05.2014).

⁴²¹ Ibidem.

⁴²² Ibidem.

⁴²³ Polskie Stronnictwo Ludowe. ywi , Broni , Gospodaruj . Dokumenty programowe. Warszawa: PSL, 1993. S. 5.

), 1989–2009 .. - ,

«

» ( )

1989 . (, , 1945 .). 1993 1997 .

31 1996 .

« » , : «

[ ] [ ],

« ».

[ ]

»⁴²⁴. 1945 .

1989 .

1989 .

3 1993 . .

«

»⁴²⁵. 3

1993 . , 1939–1956 . «

[ ]

].

:

⁴²⁴ 2 kadencja, 80 posiedzenie, 3 dzie (31.05.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/18A68E58> (22.11.2014).

⁴²⁵ 2 kadencja, 5 posiedzenie, 3 dzie (03.12.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/17EF6195> (31.05.2014).

»⁴²⁶.

1989–2009 ..

5 1995 . .

»⁴²⁷.

30 2009 .

: « - , , 1990 .»⁴²⁸.

18 1998 .

»⁴²⁹.

1989 .

« ».

« » ( ), «

» ( )

»⁴³⁰.

)⁴³¹.

2008 . « » . , « ,

⁴²⁶ 1 kadencja, 35 posiedzenie, 4 dzie (03.02.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/0A710F90> (31.05.2014).

⁴²⁷ 2 kadencja, 51 posiedzenie, 2 dzie (08.06.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/16D7B4D5> (25.05.2014).

⁴²⁸ Sprawozdanie stenograficzne z 45 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 30 czerwca 2009 r. (pierwszy dzie obrad). Warszawa, 2009. S. 72.

⁴²⁹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 czerwca 1998 r.

⁴³⁰ Pami i pytania o to samo : Polska. Ukraina / pod red. T. Horbowskiego i P. Kosiewskiego. Warszawa, 2013. S. 73.

⁴³¹ . ., Elektoraty partii o przeszło ci: oceny rz dów / OBOP. Warszawa, 1997. Pa dziennik. S. 1, 4.

, , - . :
 , , , .
 , , , .
 »⁴³².

1944–1989 . , , , , .
 , , , .
 , , , .
 , , , .
 « » , , , .
 « » , « »⁴³³.
 , , , .
 «
 , , , .
 »⁴³⁴ « » , , , .
 , , , . 11 1996 .
 « » , «
 , , , .
 »⁴³⁵.

1999 ., 98% , XX .,
 90% (1%

⁴³² Przemówienia // Polska Lewica.

URL:http://www.polskalewica.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=55&Itemid=136 (24.12.2014).

⁴³³ 2 kadencja, 79 posiedzenie, 2 dzie (09.05.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/29D51A97> (31.05.2014).

⁴³⁴ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 czerwca 1998 r.

⁴³⁵ 2 kadencja, 90 posiedzenie, 3 dzie (11.10.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/0C7ABC58> (31.05.2014).

, 5%
)⁴³⁶.
 1944–1956 . – 1989 .
 «⁴³⁷,
 «⁴³⁸, «⁴³⁹.
 17
 1939 . :
 1989–2009 .
 17 2005 .: «
 :
 »⁴⁴⁰.
 1952 .,
 – « » 31 1992 .
 « »
 « 1952 . »⁴⁴¹.
 «
 »
 442 .
 «

⁴³⁶ wiat w XX wieku - ludzie i wydarzenia. Co złego przyniósł XX wiek? / CBOS. Warszawa, 1999. Grudzień . S. 3.

⁴³⁷ ., ., 1 kadencja, 43 posiedzenie, 2 dzień (30.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/57DF9ECC> (07.07.2014).

⁴³⁸ ., Sprawozdanie stenograficzne z 14 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 4 czerwca 1992 r.
 Warszawa, 1992. S. 4.

⁴³⁹ Ibidem. S. 7.

⁴⁴⁰ 4 kadencja, 97 posiedzenie, 3 dzień (17.02.2005) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/129EC98F> (22.11.2014).

⁴⁴¹ 1 kadencja, 22 posiedzenie, 3 dzień (31.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/5B2E20DA> (22.11.2014).

⁴⁴² 3 kadencja, 21 posiedzenie, 1 dzień (17.06.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/47656D95> (22.11.2014).

»⁴⁴³.

1990 2007 .. , 444.

2009 .. , , . ,

« , »⁴⁴⁵ ,

«

»⁴⁴⁶ , «

» — , ,

« ».

12 1995 .

: « 50- .

»⁴⁴⁷ . 15 2002 .

TVP , : « ,

»⁴⁴⁸ .

( ) .

⁴⁴³ Rotfeld A. D. My li o Rosji. S. 8.

⁴⁴⁴ . . . . 175.

⁴⁴⁵ « » // . 21.12.2009.

URL:<http://wciom.ru/index.php?id=269&uid=12946/> (23.11.2014).

⁴⁴⁶ . . . . 175.

⁴⁴⁷ 12 1995 . // . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/3072/>

(23.11.2014).

⁴⁴⁸ « » / . . // . 15.01.2002. URL:<http://kremlin.ru/transcripts/21471> (23.11.2014).

: « - <...>

« »

»⁴⁵².

2000- . 30 2009 . -

: « -

»⁴⁵³.

2 1996 .

: « 1917 -

?»⁴⁵⁴ 1996 .

---

⁴⁵² . . . , 1945-2006 .: . . . , 2007. . 13-14.

⁴⁵³ 30.10.2009. URL:<http://kremlin.ru/news/5862> (23.11.2014).

⁴⁵⁴ (02 1996 . // . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/2895/> (23.11.2014).

, 2003 ., , 26%
 , 455 .
 , , . . ,
 , , , 1991 ., 2000 .
 . . ,
 , . . .
 . . .
 ,
 .
 1989 .
 , , . . ,
 , 12 1994 . « »
 ,
 , « ,
 , , . .
 , 1989 .
 , »⁴⁵⁶ .
 ,
 , . . ,
 .

⁴⁵⁵ Jak ocenia Stalina? / CBOS. Warszawa, 2003. Marzec. S. 2.

⁴⁵⁶ 2 kadencja, 20 posiedzenie, 2 dzie (12.05.1994) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/52BB4557> (10.07.2014).

, [ ] ,

, »⁴⁶¹.

1944 .

25 2006 . , «

»⁴⁶².

- : «

, [19]50- <...> »⁴⁶³.

1944–1989 . ( ).

9 1996 .: «

, 2/3 -

»⁴⁶⁴.

,

, (, , ,

).

1989 .

, 24 1997 . ,

, «

»⁴⁶⁵.

1989–2009 ., ,

, ,

, .

14 2001 . , ,

25 1953 .: «1953 ., ;

, .

(. – . .)

⁴⁶¹ 1 kadencja, 9 posiedzenie, 2 dzie (27.02.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/19AD7F17> (31.05.2014).

⁴⁶² Sprawozdanie Stenograficzne z 9 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 stycznia 2006 r. (drugi dzie obrad). Warszawa, 2006. S. 190.

⁴⁶³ Ibidem.

⁴⁶⁴ 2 kadencja, 79 posiedzenie, 2 dzie (09.05.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/6DC17998> (17.07.2014).

⁴⁶⁵ 2 kadencja, Zgromadzenie Narodowe (24.02.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/2F7A6A17> (24.11.2014).

»⁴⁶⁶. 22 1995 . «

»

« 1945, 1946 . . .

,

,

»⁴⁶⁷.

, 23 1953 .

. 16 1989 .

. , : «

,

,

»⁴⁶⁸.

«Pax» 26 1990 .

«

»⁴⁶⁹. ,

,

,

,

1944–

1989 .

,

,

– . « »

« » . 1954 .

31 1992 .

⁴⁶⁶ 3 kadencja, 104 posiedzenie, 1 dzie (14.03.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/4AC1FB4F> (24.11.2014).

⁴⁶⁷ 2 kadencja, 52 posiedzenie, 2 dzie (22.06.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/1AFF8596> (24.11.2014).

⁴⁶⁸ Sprawozdanie stenograficzne z 9 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 13 i 16 pa dziernika 1989 r. Warszawa, 1989. S. 149.

⁴⁶⁹ Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. Warszawa, 1990. S. 103.

[ ] .

»⁴⁷².

473 .

17 2008 .

«

17

[1939 .] »⁴⁷⁴.

29 1992 .

« »

«

XX »⁴⁷⁵.

1410 ., ( )

, ( ),

1989 .

22 12 ,

1987 . 33%

⁴⁷² Sprawozdanie stenograficzne z 25 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 5 i 6 kwietnia 1990 r. S. 235.

⁴⁷³ . . ., 1992. . 214.

⁴⁷⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 22 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 wrze nia 2008 r. S. 171.

⁴⁷⁵ 1 kadencja, 22 posiedzenie, 1 dzie (29.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/4A621614> (31.05.2014).

2010 . 10% 476 .

1979 . (33%) 1989 . (22%)⁴⁷⁷ .

1989 .

« »

1989–2009 .

3 1998 .: «

<...>

»⁴⁷⁸ .

( ) 1965 .

: «

»⁴⁷⁹ .

1944 1989 . 1990- .

⁴⁷⁶ Bitwa pod Grunwaldem w pamięci zbiorowej Polaków / CBOS Warszawa, 2010. Lipiec. S. 5.

⁴⁷⁷ Ibidem.

⁴⁷⁸ 3 kadencja, 15 posiedzenie, 3 dzień (03.04.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/3807AB0F> (31.05.2014).

⁴⁷⁹ 3 kadencja, 47 posiedzenie, 1 dzień (08.04.1999) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/2FCC18CF> (30.07.2014).

I
 . 1972–1981 .
 ,
 ( ),
 -
 1981 . , 1984 .
 . 1990 .
 ,
 ,
 .
 (,
 - , « »)
 , « »
 , 17 2004 .
 , «
 ,
 »⁴⁸⁰ .
 « »
 , , 17 2004 .,
 , ,
 , : «
 , -
 ,
 »⁴⁸¹ .
 5 1998 . : «
 , , , ,
 , .

⁴⁸⁰ 4 kadencja, 68 posiedzenie, 1 dzie (17.02.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/747A8694> (26.11.2014).

⁴⁸¹ 4 kadencja, 68 posiedzenie, 1 dzie (17.02.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/9a905bcb5531f478c125745f0037938e/b815e4355a0d0080c1257478003dcc33?OpenDocument> (26.11.2014).

»⁴⁸².

CBOS 1992 ., 24%

12%

(, 41%

)⁴⁸³. 1997 .

5 24%

27%

41% 22%⁴⁸⁴.

1992 .,

1998 .

»⁴⁸⁵.

⁴⁸⁶,

, 22

1997 .

»⁴⁸⁷.

⁴⁸² 3 kadencja, 33 posiedzenie, 2 dzie (05.11.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/ODFC2ED4> (26.11.2014).

⁴⁸³ Opinie o pułkowniku Kukli ski / CBOS. Warszawa, 1992. Pa dziennik. S. 2; : Opinie o pułkownikach Marianie Zacharskim i Ryszardzie Kukli skim / OBOP. Warszawa, 1994. Wrzesie . S. 4.

⁴⁸⁴ Jeszcze raz o pułkowniku Kukli skim / CBOS. Warszawa, 1997. Listopad. S. 4.

⁴⁸⁵ 3 kadencja, 17 posiedzenie, 2 dzie (07.05.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/OC77A913> (26.11.2014).

⁴⁸⁶ Polacy o przyj ciu naszego kraju do NATO / CBOS. Warszawa, 1998. Luty. S. 8.

⁴⁸⁷ W s M. Jacht dla pułkownika Kukli skiego // Gazeta Wyborcza. 15.02.2014.

URL:http://trojmiasto.gazeta.pl/trojmiasto/1,35636,15446105,Jacht_dla_pulkownika_Kuklinskiego.html (26.11.2014).

,
 ,
 ( )
 :
 , « »
 ,
 17 2010 .: « [19]90-
 , [19]90-
 , »⁴⁸⁹
 , 1981–1989 . 1989–
 1990 .
 – 13 1981 .
 ( ) « »,
 1981 .
 ,
 , : « ,
 , »⁴⁹⁰ « »
 1989 .
 ,
 ,
 1990- .

⁴⁸⁸ Fischer B. B. The Vilification and Vindication of Colonel Kuklinski // *Studies in Intelligence* (declassified or unclassified articles from the CIA's internal journal). 2000. Vol. 44 (3). URL: <https://www.cia.gov/library/center-for-the-study-of-intelligence/kent-csi/vol44no3/html/v44i3a03p.htm#Author> (26.11.2014)

⁴⁸⁹ Sprawozdanie Stenograficzne z 63 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 marca 2010 r. (pierwszy dzień obrad). Warszawa, 2010. S. 18.

⁴⁹⁰ Mazowiecki T. Jak do tego doszło // Mazowiecki T. Rok 1989 i lata następnie. Teksty wybrane i nowe. Warszawa, 2012. [.epub].

1981 .

1990- . , (2001 . 51% , 25% ,)⁴⁹¹ ,

2005 . , (25%), (19%)⁴⁹² . 2005 . , 493 , « » – 7

30- 2011 . 44% , 34%⁴⁹⁴ .

1989–2009 . « »

»⁴⁹⁵ . 30 2002 . , : «

⁴⁹¹ Dwadzieścia lat po wprowadzeniu stanu wojennego / CBOS. Warszawa, 2001. Grudzień . S. 4.

⁴⁹² Ibidem. S. 8. CBOS 1994–1996 . . . : 13 lat po 13 grudnia / CBOS. Warszawa, 1994. Grudzień ; 15 lat po 13 grudnia / CBOS. Warszawa, 1996. Grudzień .

⁴⁹³ 2005 . . . .

(K. A. Wojtaszczyk)

« » 17 2012 .

⁴⁹⁴ Trzydziesta rocznica wprowadzenia stanu wojennego / CBOS. Warszawa, 2011. Grudzień . S. 9.

⁴⁹⁵ Mazowiecki T. Jak do tego doszło // Mazowiecki T. Op. cit.

»⁴⁹⁶.

« » , 11 1996 .

1980–1981 .: 1)

- ; 2)

; 3)

⁴⁹⁷.

, 13 1981 . «

», 16

1996 ., 1981 .

⁴⁹⁸.

, «

»⁴⁹⁹.

1981 .

1981 .

« » ,

1981 .

1989–2009 .

⁴⁹⁶ Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 stycznia 2002 r. w 20. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego // Monitor Polski. 2002. 7. Poz. 131. S. 633.

⁴⁹⁷ 2 kadencja, 90 posiedzenie, 3 dzień (11.10.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/40B59F55> (31.05.2014).

⁴⁹⁸ Ibidem. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/6E6C3A9A> (31.05.2014).

⁴⁹⁹ Ibidem.

2009 . , »⁵⁰² . , 1989– .

2006 . , . . , , «

- , , »⁵⁰³ . , «

<...> , , ,

»⁵⁰⁴ . 5 2004 .

« » . : «

»⁵⁰⁵ .

1989 .

»⁵⁰⁶ .

« » 20 1997 . : «

»⁵⁰⁷ .

⁵⁰² 3 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzie (05.03.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/4DA53354> (28.07.2014).

⁵⁰³ Rotfeld A. D. My li o Rosji. S. 287.

⁵⁰⁴ Ibid.

⁵⁰⁵ 4 kadencja, 88 posiedzenie, 3 dzie (05.11.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/75995B8E> (09.05.2014).

⁵⁰⁶ Sprawozdanie Stenograficzne z 26 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 23 pa dziernika 2008 r. (trzeci dzie obrad). Warszawa, 2008. S. 332.

⁵⁰⁷ 2 kadencja, 109 posiedzenie, 4 dzie (20.06.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/0C1F4C11> (31.05.2014).

2 2009 .

« » . . . 508 .

,

,

,

, 22 2003 .

« »: « 1945 .

,

,

»⁵⁰⁹.

7 2008 .,

,

, «

,

,

»⁵¹⁰.

,

1984 .,

« -1984»,

10 2007 .

: «

,

»⁵¹¹.

, «

,

,

<...> [ ]

»⁵¹².

,

,

⁵⁰⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 45 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 2 lipca 2009 r. (trzeci dzie obrad). Warszawa, 2009. S. 307.

⁵⁰⁹ 4 kadencja, 40 posiedzenie, 2 dzie (22.01.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/04857014> (12.08.2014).

⁵¹⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 maja 2008 r. (pierwszy dzie obrad). Warszawa, 2008. S. 6.

⁵¹¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 32 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 stycznia 2007 r. (pierwszy dzie obrad). Warszawa, 2007. S. 138.

⁵¹² Ibidem. S. 133.

1989–2009 . . . . .

20 2009 . . . . .

« . . . . . »⁵¹³.

« »⁵¹⁴ . . . . .

10 2004 . . . . .

1970- .⁵¹⁵ . . . . .

XX . . . . .

1991 . . . . .

1989– . . . . .

2009 . . . . .

7 . . . . .

,26 1998 . . . . .

: « 1989

»⁵¹⁶ . . . . .

5 2005 . . . . .

« . . . . .

⁵¹³ Sprawozdanie Stenograficzne z 36 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 lutego 2009 r. (trzeci dzie obrad). Warszawa, 2009. S. 305.

⁵¹⁴ Ibidem.

⁵¹⁵ 4 kadencja, 83 posiedzenie, 3 dzie (10.09.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/03623192> (31.05.2014).

⁵¹⁶ Prezydent RP na Ukrainie / Kwa niewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 26.06.1998. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,346,prezydent-rp-na-ukrainie.html> (24.05.2014).

»⁵¹⁷.

2009 . , 1988

: « — , ,

—

: « — !» »⁵¹⁸.

1989 .

1980 .

1989 .

2000- .,

2005 .

1980 .

« »

26 2005 . : «

10

II <...>

⁵¹⁷ 4 kadencja, 102 posiedzenie, 2 dzie (05.05.2005) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/7744218C> (31.05.2014).

⁵¹⁸ . . . . 120.

»⁵¹⁹. , « » 2000- . , , 26 2005 . « » , « , »⁵²⁰. 1989 . .13 2009 ., 1989 ., : « made in Poland»⁵²¹. , 17 2009 ., , « » , »⁵²². , , , 1991 . , , 1990- ., , 21 1994 .: « " " " " »⁵²³. , ,

⁵¹⁹ Sprawozdanie stenograficzne z 108. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca 2005 r. (pierwszy dzień obrad). Warszawa, 2005. S. 23.

⁵²⁰ Ibidem. S. 24.

⁵²¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 lutego 2009 r. (trzeci dzień obrad). Warszawa, 2009. S. 253.

⁵²² . : Berlin upamiętnił „Solidarność” // TVP.INFO. 17.06.2009. URL: <http://www.tvp.info/680407/berlin-upamietnil-solidarnosc> (28.11.2014).

⁵²³ . 21 1994 .// . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/3209/> (30.04.2015).

: «
 ,
 »⁵²⁴, —
 13 1994 . ,
 1990—
 2000- .
 ,
 1991 .
 25 2005 .
 , «
 » « »⁵²⁵.
 , 18 1994
 .
 : «
 ,
 ,
 »⁵²⁶.
 1990- .. 2000- .
 ,
 ,
 15 1999 .
 : « , , —
 — :

⁵²⁴ 13 1994 .// . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/3259/>
 (30.04.2015).

⁵²⁵ / . . // . 25.02.2005.
 URL:http://archive.kremlin.ru/appears/2005/04/25/1223_type63372type63374type82634_87049.shtml (23.04.2015).

⁵²⁶ 18 1994 .// . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/3132/>
 (30.04.2015).

»⁵²⁷.

1989–2009

– XVIII–XIX

1989–2009

1945 .?

?

1989

⁵²⁸.

1989–2009

⁵²⁷

15 1999 .//

. URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/2366/>

(30.04.2015).

⁵²⁸ Spojrzenie na miniony wiek w historii Polski / CBOS. Warszawa, 2008. Listopad. S. 6; Bitwa pod Grunwaldem w pamięci zbiorowej Polaków. S. 5.

»⁵³².

1917 ., « ».

( ).

1917 . , 12 2007 .

«

–

556 1918 17 – »⁵³³. 1990 . 26

: « [ ]

»⁵³⁴.

1989 .

23 1939 . - .

23 1989 ., ,

⁵³² 2 kadencja, 73 posiedzenie, 3 dzie (16.02.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.

URL :<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/7ABD108C> (10.09.2014).

⁵³³ Sprawozdanie stenograficzne z 43 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 12 czerwca 2007 r. (pierwszy dzie obrad). Warszawa, 2007. S. 77.

⁵³⁴ Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. S. 100.

,
»⁵³⁵.

1939–1945 . ,

17 1939 . «

»⁵³⁶.

1991 .

( )

( ),

«

»⁵³⁷.

23 2009 . 70-

: «

»⁵³⁸.

13

1992 .,

»⁵³⁹.

⁵³⁵ Sprawozdanie stenograficzne z 6 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 23 sierpnia 1989 r. Warszawa, 1989. S. 78.

⁵³⁶ 2 kadencja, 50 posiedzenie, 2 dzie (25.05.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/1132FE5A> (14.07.2014)

⁵³⁷ Prezydent złożył hołd ofiarom zbrodni katyńskiej.

⁵³⁸ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 września 2009 r. upamiętniająca agresję Związku Radzieckiego.

⁵³⁹ O wiadczynie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 1992 r. o zbrodni katyńskiej // Monitor Polski. 1992. 36. Poz. 261.

« , ,
 - »⁵⁴⁰ . ,
 «
 , .
 »⁵⁴¹ .
 1944–1945 . 1989–2009 .
 ,
 11 2007 .: « , ,
 , , , –
 , , ,
 , .
 [ ] »⁵⁴² . « » ,
 , 1989–2009 .
 4 2005 .
 : « , , ,
 , ,
 : , – , 1941 .
 »⁵⁴³ .
 , ,
 , 9 2000 .
 , «
 (. – . .),
 , .

⁵⁴⁰ Sprawozdanie stenograficzne z 4 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 31 lipca, 1 i 2 sierpnia 1989 r. Załącznik 1. Warszawa, 1989. S. 11.

⁵⁴¹ Ibidem.

⁵⁴² Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. (czwarty dzień obrad). Warszawa, 2007. S. 375.

⁵⁴³ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 maja 2005 r. w 60. rocznicę zakończenia II wojny.

»⁵⁴⁴.

( )

1944 .

1989–1993 .,

« » . , 4 1993 .

20 15 , 8 ,

»⁵⁴⁵.

« »

( )

1989–2009 .

11 2006 . : «

»⁵⁴⁶.

( )

1989–2009 .

30 1993 .

»⁵⁴⁷.

50

⁵⁴⁴ 3 kadencja, 78 posiedzenie, 1 dzie (09.05.2000) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/23065ED6> (31.05.2014).

⁵⁴⁵ Sprawozdanie stenograficzne z 35 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 4 i 5 marca 1993 r. Warszawa, 1993. S. 40.

⁵⁴⁶ Sprawozdanie Stenograficzne z 11. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 22 lutego 2006 r. (pierwszy dzie obrad). Warszawa, 2006. S. 114

⁵⁴⁷ 1 kadencja, 43 posiedzenie, 2 dzie (30.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL :<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/7A1A6FD9> (04.07.2014).

, 1989–2009 .

XX .

,

,

«

?»⁵⁴⁸ 13 2000 . : « , -

.

(2000 .

« » . - . .).

»⁵⁴⁹ . 10 2002 .

. . : «

,

,

,

»⁵⁵⁰ .

,

( ) ( ) ,

.

2010 . : « , - ,

(. - . .) , - .

,

,

:

»⁵⁵¹ .

9 2000 . ,

: « ,

⁵⁴⁸ Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych (nr 101). Nr. 2710/III kad / Kancelaria Sejmu. Biuro Komisji Sejmowej. [Warszawa], 2000.

URL:<http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/0/54649A24DB3EC66CC1256B73003BD449?OpenDocument> (26.08.2014).

⁵⁴⁹ Ibidem.

⁵⁵⁰ 4 kadencja, 10 posiedzenie, 2 dzie (10.01.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/2BA8BE8A> (10.09.2014).

⁵⁵¹ Nieśluchowska A. Jaruzelski: Jarosław Kaczyński to człowiek z charakterem // Wirtualna Polska. 2010. 6 czerwca. URL:<http://wiadomosci.wp.pl/kat,1025913,title,Gen-Jaruzelski-to-ja-powiedzialem-pierwszy-o-Katyniu,wid,12343855,komentarz.html> (12.09.2014).

, ; 1944
 ,
 .
 .
 ,
 .
 .
 « » 1989 .,
 « »
 1989 .
 , ( ) ,
 .
 ( )
 « » ,
 (1991 .).
 ,
 ,
 ,
 .

§4.

,
 .
 , ( ) .
 . « , -
 : .
 , - ( )

»⁵⁵⁷.

,
( )

, -

« »,

« »: «

<...>

, « »,

« »»⁵⁵⁸.

« »

»,

« »
, «
,
(
)

. <...>

»⁵⁵⁹.

, 5

« »:

- 1) ;
- 2) ;
- 3) , ;
- 4) , ;
- 5) ⁵⁶⁰.

⁵⁵⁷

: XXI / . . . . //

., 2012. . 16.

⁵⁵⁸ Said E. W. Orientalism. New York, 1978. P. 4.

⁵⁵⁹ Neumann I. B. Uses of The Other: "The East" in European Identity Formation. Minneapolis, 1999. P. 160.

⁵⁶⁰ Zarycki T. Uses of Russia: The Role of Russia in the Modern Polish National Identity // East European Politics and Societies. November 2004. Vol. 18. No 4. P. 599.

561

562

1989–2009

X

XV

XVIII

XX⁵⁶³

1989

966

CBOS

⁵⁶¹

⁵⁶² Zarycki T. P. 600.

⁵⁶³

URL:<http://www.novpol.ru/index.php?id=67> (

: 90- XX — XXI . ., 2007. . 139.

// . 2003, 10. 01.06.2014).

85%-97%)⁵⁶⁴.

⁵⁶⁵.

1997 . : «

»⁵⁶⁶.

»⁵⁶⁷.

[ ]

»⁵⁶⁸.

1989 .

1989 ..

⁵⁶⁴ . ., Religijno Polaków: 1984 – 1994 /CBOS. Warszawa, 1994. Czerwiec. S. 5, 8; Religijno Polaków na przełomie wieków / CBOS. Warszawa, 2001. Kwiecie . S. 6; Polacy, W grzy, Czesi i Słowacy o papie u Janie Pawle II / CBOS. Warszawa,2005. Czerwiec. S. 2.

⁵⁶⁵ . ., Opinie Polaków o Ko cielem w przededniu wizyty papie a Benedykta XVI / OBOP. Warszawa, 2006. zerwiec. S. 4.

⁵⁶⁶ Program Akcji Wyborczej Solidarno . Warszawa, 1997. S. 1.

⁵⁶⁷ Platforma wyborcza Sojuszu Lewicy Demokratycznej „Tak dalej by nie mo e” // Wybory 1991: Programy partii i ugrupowa politycznych / pod red. Inki Słodkowskiej. Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, 2001. S. 246.

⁵⁶⁸ 3 kadencja, 110 posiedzenie, 2 dzie (06.06.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/6945754F> (01.06.2014).

, 13 1992 .

: «

»⁵⁶⁹.

13 1992 .

: « -

»⁵⁷⁰.

( )

( )

II.

2005 .

II (16 -)

27 1991 .

« [ ]

II.

⁵⁶⁹ Sprawozdanie stenograficzne z 26 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 12, 13 i 19 listopada 1992 r. Warszawa, 1992. S. 99.

⁵⁷⁰ Ibid. S. 91.

»⁵⁷¹. 8 2010 . ,
 « » , : « II
 <...> , ,
 . , »⁵⁷².
 II
 , 1987 . 4% ,
 , ⁵⁷³.
 1989 . , . 1996 .
 8%⁵⁷⁴, 1999 . – 18%⁵⁷⁵, , 2010 . 33%
⁵⁷⁶.
 II, (, 33% 2010 . –
). ,
 ,
 ,
 , 1999 ., 96% ,
 XX .⁵⁷⁷, 6 , 2005 .
 : 98% , II
⁵⁷⁸.
 , 2005 .
 25% CBOS, 28% ,
 II ⁵⁷⁹.
 , 26 2005 ., , «
 , « » , ,
 <...> , ,

⁵⁷¹ Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. Warszawa, 1991. S. 120.

⁵⁷² Sprawozdanie Stenograficzne z 64 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 8 kwietnia 2010 r. (drugi dzie obrad). Warszawa, 2010. S. 157–159.

⁵⁷³ Bitwa pod Grunwaldem w pamięci zbiorowej Polaków. S. 5.

⁵⁷⁴ wiadomo historyczna Polaków / OBOP. Warszawa, 1996. Kwiecie . S. 4.

⁵⁷⁵ Polska XX wieku w opiniach społeczeństwa / OBOP. Warszawa, 1999. Listopad. S. 7.

⁵⁷⁶ Bitwa pod Grunwaldem w pamięci zbiorowej Polaków. Op. ci. S. 5.

⁵⁷⁷ wiat w XX wieku - ludzie i wydarzenia. S. 3; Ludzie i wydarzenia w historii Polski XX wieku. S. 3;

⁵⁷⁸ Polacy, Węgrzy, Czesi i Słowacy o papieżu Janie Pawle II. S. 3.

⁵⁷⁹ Refleksje i wspomnienia Polaków po śmierci Jana Pawła II / CBOS. Warszawa, 2005. Czerwiec. S. 3.

II

4 2002 .: «

»⁵⁸¹.

1989 ..

« »⁵⁸².

« 1945 .

»⁵⁸³.

⁵⁸⁰ Sprawozdanie stenograficzne z 108. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca 2005 r. S. 26.

⁵⁸¹ 4 kadencja, 37 posiedzenie, 2 dzie (04.12.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/15FE4F0F> (01.06.2014).

⁵⁸² .., .., 3 kadencja, 14 posiedzenie, 2 dzie (19.03.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/410874D3> (01.06.2014); 3 kadencja, 57 posiedzenie, 1 dzie (16.12.1999) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/24FE1F96> (16.12.2014).

⁵⁸³ Ku niar R. Polityka Zagraniczna III Rzeczypospolitej. Warszawa, 2012. S. 47.

, « » 1989 .

21 1992 . , , « » , « , , , »⁵⁸⁴ . , , 3 : « , , , - , »⁵⁸⁵ . , « » , - , . , 3 1992 . , « »⁵⁸⁶ , 16 2000 . , « »⁵⁸⁷ . , , , « » ( ) 1989 . , 1989 . , « »⁵⁸⁸ , , ( ) .

⁵⁸⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 21, 22 i 23 maja 1992 r. Warszawa, 1992. S. 24.

⁵⁸⁵ 1 kadencja, 19 posiedzenie, 3 dzie (03.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/4BCA078F> (01.06.2014).

⁵⁸⁶ Ibid. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/30935ED6> (01.06.2014).

⁵⁸⁷ 3 kadencja, 71 posiedzenie, 1 dzie (16.02.2000) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/68335B11> (01.06.2014).

⁵⁸⁸ Neumann I. Op. cit. P. 207.

1989 .

1989–2009 . « » « »

1989 .

1945 . 26 1990 .

: « <...>

40 ,

»⁵⁹⁴.

966 .:

« » ( ),

1989 .

1385 .,

1569 .

---

⁵⁹⁴ Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. S. 58.

18 2002 . - .
 , «
 , , .
 , , »⁵⁹⁵ .
 , 2 2009 . 440- 1569 ..
 : «
 ,
 , .
 200
 .
 II: « »⁵⁹⁶ »⁵⁹⁷ .
 - -
 , , ,
 - ,
 1989 .
 : , ,
 , , XVIII-XIX . ,
 1989 . ,
 , , ,
 , -
 , , ,
 .
 1989 .
 , 22 1990 .
 ,

⁵⁹⁵ Sprawozdanie Stenograficzne z 31. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 17, 18 i 19 grudnia 2002 r. Warszawa, 2003. S. 95.

⁵⁹⁶ - : «Od Unii Lubelskiej do Europejskiej», «unia» « »
 « ».

⁵⁹⁷ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 lipca 2009 r. w sprawie uczczenia 440-lecia Unii Lubelskiej // Monitor Polski. 2009. 41. Poz. 646.

598

16 1998 ..

599

50 « » 29 – « » 8 600

(51 100) «

».

1980-

<...>

»⁶⁰¹.

: «

»⁶⁰².

« »

–

post factum

17 1939 .

XVIII .–

⁵⁹⁸ Dudek A. Historia polityczna Polski. 1989–2012. Kraków, 2013. S. 140.

⁵⁹⁹ Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 kwietnia 1998 r. o cięgnięciu prawnej miary II a III Rzeczpospolitej Polskiej // Monitor Polski. 1998. 12. Poz. 200.

⁶⁰⁰ 4 kadencja, 11 posiedzenie, (16.04.1998) // Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Senatu IV kadencji. URL:<http://ww2.senat.pl/K4/DOK/sten/011-t/111g.htm> (09.05.2014).

⁶⁰¹ Ibidem.

⁶⁰² Ibidem.

« » (honor) –

« »

« !»,

« !»⁶⁰³.

« - »

XVIII

« - », -

« »

⁶⁰⁴.

« »-

29 2001 .,

««

»

»⁶⁰⁵.

⁶⁰⁶

14 2002 .

«

»⁶⁰⁷.

1989–2009 .

16

⁶⁰³

⁶⁰⁴

., 1995. . 134.

⁶⁰⁵ 4 kadencja, 6 posiedzenie, 2 dzie (29.11.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/434376CB> (01.06.2014).

⁶⁰⁶ Zarycki T. Op. cit. P. 600.

⁶⁰⁷ 4 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzie (14.02.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/75F21A92> (01.06.2014).

1996 .,

26

608

«

»⁶⁰⁹.

6

«

<...>

»⁶¹⁰.

1987 .

78%

2010 .

– 83%⁶¹¹.

OBOP 2006 ., 53%

612.

29

1992 .

608

26

⁶⁰⁹ 2 kadencja, 90 posiedzenie, 3 dzie (11.10.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/40B59F55> (14.12.2014).

⁶¹⁰ 4 kadencja, 40 posiedzenie, 2 dzie (22.01.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/3A1E2BD8> (12.08.2014).

⁶¹¹ Bitwa pod Grunwaldem w pami ci zbiorowej Polaków. S. 3.

1996 . 76% (. wiadomo historyczna Polaków. S. 3), 2008 . – 87% (Duma i wstyd Polaków / OBOP. Warszawa, 2008. Czerwiec. S. 2).

⁶¹² Polacy wobec swojej historii. S. 2.

( ) 4 2009 . « , , »⁶¹⁶ .
 ,
 ,
 « » 1980 .
 , 27
 ( ), «
 »⁶¹⁷ .
 ,
 28 2005 .
 30 ( ) « 2001»
 1980 . :
 «
 , , , . , [ ]
 , , , , ,
 , , , , ,
 , »⁶¹⁸ .
 ,
 619 .
 2013 ..
 «
 »⁶²⁰ .
 —
 , — »⁶²¹ .
 ,
 ( ) . : «

⁶¹⁶ Sprawozdanie stenograficzne z 43. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 4 i 5 listopada 2009 r. Warszawa, 2009. S. 7.

⁶¹⁷ Ibid. S. 7-8.

⁶¹⁸ Sprawozdanie stenograficzne z 87. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 28 lipca 2005 r. Warszawa, 2005. S. 19.

⁶¹⁹ „...» . 115; Bohun M.

Oblicza obsesji – negatywny obraz Rosji w myli polskiej // Katalog wzajemnych uprzedze Polaków i Rosjan / Red. Andrzej de Lazari. Warszawa. S. 299; Stańczyk E. Caught between Germany and Russia: Memory and National Identity in Poland's Right-Wing Media Post-2004 // The Slavonic and East European Review. 2013. Vol. 91. No 2. April. P. 307.

⁶²⁰ Pamiłki i pytania o to samo . S. 110.

⁶²¹ Ibidem.

»⁶²².

«

»⁶²³.

1989–2009 .

XVIII-XIX .,

( )

XX .

1944 .,

« XXI» 10 2009 .: «

»⁶²⁴.

XX .

1956, 1968, 1970, 1976 . 1980 .

« »

( )

( )

14 1990 . -

17 1991 .,

«

⁶²² Biele S. *Oczekiwanie Polski wobec Rosji // Polska-Rosja. Czas przewarto ciowa* / Pod red. Stanisława Bielenia. Warszawa, 1995. S. 34.

⁶²³ Ibidem

⁶²⁴ Sprawozdanie stenograficzne z 49 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 wrze nia 2009 r. S. 229.

»⁶²⁵.

XVIII-XX .

1989–2009 .

1990 .

.)»⁶²⁶.»⁶²⁷.»⁶²⁸.

---

⁶²⁵

– Rosja. Toru , 1996; Bogucki J. Op. cit.

⁶²⁶ Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. S. 24.⁶²⁷ 1 kadencja, 19 posiedzenie, 3 dzie (03.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/4BCA078F> (01.06.2014).⁶²⁸ 4 kadencja, 37 posiedzenie, 2 dzie (04.12.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/37E4F816> (01.06.2014).⁶²⁹ Przemówienie prezydenta na Westerplatte... .⁶³⁰ Zarycki T. Op. cit. P. 601.

. «
 ,
 »⁶³⁴, – 6 1992 .
 . «
 » 26 2005 .
 .
 «
 »: «
 ,
 ,
 ,
 ,
 : « ?» <...>
 »⁶³⁵. , XX .
 .
 , 1989 .
 ,
 ,
 (1990 . –),
 ( ),
 ,
 , 2000- .
 . 2004 .
 636 . –
 , 2007 .
 , «
 « » ,

⁶³⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 8 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 6 marca 1992 r. Warszawa, 1992. S. 31.

⁶³⁵ Sprawozdanie stenograficzne z 108. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca 2005 r. S. 26.

⁶³⁶ Pami i pytania o to samo . S. 79.

»⁶³⁷.

« »

XVII ..
1919–1921 ..
1938 ..

CBOS, 1987 .. 21% .., 2010 ..
33%⁶³⁸ .. – OBOP – 1996 .. (21%)⁶³⁹ 2008
.. (34%)⁶⁴⁰ ..

10
1941 ..
(..).

⁶³⁷ Wystawa stała ECS // Europejskie Centrum Solidarno ci. URL:<http://www.ecs.gda.pl/title,Wystawa,pid,20.html> (13.12.2014).

⁶³⁸ Bitwa pod Grunwaldem w pami ci zbiorowej Polaków. S. 5.

⁶³⁹ wiadomo historyczna Polaków. S. 5. .., 1996 .. OBOP
?» « .., .. ?» (..)
.., 57% .. OBOP
CBOS 1987 .., 35% .. (2010 .. – 34%).

⁶⁴⁰ Duma i wstyd Polaków. S. 2. .. OBOP 1996 .. (.. 529)
2008 .. CBOS,
66% .. « .. », ..
CBOS 1987 2010 .., OBOP 1996 ..
.., 2008 ..
.., 4 ..
OBOP 1996 2006 .. 2 .., CBOS
1987 2010 ..

2000 . 641 , ,

2000–2002 .

14 2002 . : «

?»⁶⁴²

1941 .

»⁶⁴³.

» : «

;

»⁶⁴⁴.

« , »⁶⁴⁵.

2001 .

10

60

: «

»⁶⁴⁶.

⁶⁴¹ Gross J. T. S siedzi: Historia zagłady ydowskiego miasteczka. Sejny, 2000.

⁶⁴² 4 kadencja, 16 posiedzenie, 2 dzie (14.03.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/005910CF> (10.08.2014).

⁶⁴³ 3 kadencja, 104 posiedzenie, 1 dzie (14.03.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/45638BCF> (10.08.2014).

⁶⁴⁴ Nowak A. Westerplatte czy Jedwabne // Rzeczpospolita. 2001. 1 sierpnia. URL:<http://archiwum.rp.pl/artykul/347318-Westerplatte-czy-Jedwabne.html> (14.12.2014).

⁶⁴⁵ Machcewicz P. I Westerplatte, i Jedwabne // Rzeczpospolita. 2001. 9 sierpnia. URL:<http://archiwum.rp.pl/artykul/348374-I-Westerplatte--o-Jedwabne.html> (14.12.2014).

⁶⁴⁶ Prezydent RP wzi ął udział w uroczysto ciach ąłobnych w Jedwabnem / Kwa niewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 10.07.2001. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok->

« »⁶⁴⁷, . 648 .

,

,

«

,

»⁶⁴⁹, –

, : « « »

,

»⁶⁵⁰.

:

,

« » ,

1941 .

1938

1919–1921 .: 70,

, 17–18 (, ,).

( )

2001/art,157,470,prezydent-rp-wzial-udzial-w-uroczystosciach-zalobnych-w-jedwabnem.html (13.12.2014).

⁶⁴⁷ . Pami i pytania o to samo . S. 65–115.

⁶⁴⁸ « » //

2005. 2/3. . 36.

⁶⁴⁹ Pami i pytania o to samo . S. 105.

⁶⁵⁰ , 10 1941 .: //

XXI / . .

., 2012. . 150.

»⁶⁵¹,

, , «

»⁶⁵².

, ,

, , «

:

»⁶⁵³.

, ,

, , ( ).

1989–2009 . ,

, , :

3 – (1990 .,),

3 1791 . ( )

1791 .

- 1792 .

9 – , 9 , 8 ,

1945 .

1 – (2009 .).

31 – (2005 .).

« »

« » 1980 . « »

« » .

651 . . . .55.

652 .

653 . . . ., 2004. . 324.

27 - (1998).

16 - II (2005). II

13 - (2002).

( ),

(

).

( ) 1989-2009 .

( )

( )

( )

« »

„

– (« »).

« » – .

, ( ) ,

, , 1989–2009 .

,

2004 . , «

»,

,

657 .

( )

,

,

,

:

,

· ,

,

:

,

(, -)

,

,

,

·

« » (,

).

( ) .

,

.

( ), « ».

---

⁶⁵⁷ ., ., 4 kadencja, 67 posiedzenie, 2 dzie (21.01.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/59CB1515> (13.08.2014); Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. S. 362.

(« »).

( ).

( ) , .

« », « » , 22 1941 .,
1945 .

1989 .

»:

XVIII-XIX .,

1989 .

XIX .

XVIII .

1989-2009 .

2.

1989–2009 .

1989–2009 . ( ),

(1991 . –).

1989–2009 .

4 :

1. .

1989–2009 .

2. « »,

1944 .,

1945 .

« »⁶⁵⁹.

3. , ⁶⁶⁰.

(.2).

1990 .

1944–1945 .

⁶⁵⁹ ., ., Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. S. 165; 25 2009 ., N 113 (1086) // . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/276/> (22.01.2015).

⁶⁶⁰ Bogucki J. Op. cit. S. 12–13.

4. « » .

3 1992 . 661 .

.1 .

1989–2009 .

1989 2009 .

I. 1989–1993 .

1989 .

, 1993 .

1993 .

II. 1993–2004 . « »

2002 2004 .,

---

⁶⁶¹ 1 kadencja, 19 posiedzenie, 3 dzie (03.07.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/223FBB99> (09.05.2014).

1989–2009 .

III. 2004–2009 . « » ,

« » . 2004 . ,

» , : 21 2004 . « » .

« » , ,

2007 . ,

« »

- ,

2008 . - ,

2009 .

§1.

(1989–1993 .)

- (-) , 1989 ,

« » ,

1944–1989 .⁶⁶²

662

1952–1989 .

,
 ,
 , : « ,
 ,
 . ,
 , »⁶⁷² .
 « »
 - ,
 ,
 « » ,
 . : «
 . ,
 . ,
 , »⁶⁷³ .
 « » ,
 : «
 ,
 « » .
 ,
 - ,
 ,
 , »⁶⁷⁴ .
 ,
 - ,
 « » ,
 .
 -

19–20 1987 . 6

: « 1920 .,

⁶⁷² . . . , 1988. . 5. . 34.

⁶⁷³ Jaruzelski W. Przemówienia 1987. Warszawa, 1988. S. 83.

⁶⁷⁴ Deklaracja o polsko-radzieckiej współpracy w dziedzinie ideologii, nauki i kultury. S. 39.

1939 ..

17

1939 .

»⁶⁷⁵.

⁶⁷⁶.

: «

<...>

»⁶⁷⁷.

1987 ..

1938 ..

1919–1921 .

1989 .

⁶⁷⁸,

1941 .

«

»,

11–14

1988 ..

: «

⁶⁷⁵

⁶⁷⁶

⁶⁷⁷

⁶⁷⁸

... 236; Kowal P., Sołtysiak G. Op. cit. S. 147.

... 111.

//

... 1990. 3. . 19–36.

»⁶⁷⁹.

« , , :
« , , ,
« »⁶⁸⁰.
: « , , , , , .

»⁶⁸¹. 1988 .

« »
IX 15 1989 .

11 1918 . (22 -

). 18 1989 .

- 1941 .

- 1940 .⁶⁸²

« »⁶⁸³.

31 1989 .

⁶⁷⁹ . . . . 2. ., 1995. . 340.

⁶⁸⁰ Kowal P., Sołtysiak G. Op. cit. S. 147.

⁶⁸¹ . . . . . 261.

⁶⁸² // - . 308.

⁶⁸³ (.). . 6 1989 // . . . .
: - . ., 1999. . 339.

12 1989 .

»⁶⁹⁰.

1989 .

691.

12 1989 .

»⁶⁹².

( )

1989–1993 .

, 26 1990 . :

[ ]

»⁶⁹³.

« ( )

« -

⁶⁹⁰ Sprawozdanie stenograficzne z 7 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 12 września 1989 r. Warszawa, 1989. S. 6.

⁶⁹¹ Wasiuta O. Stosunki polsko-rosyjskie // Polska wobec s iadów. Współczesne stosunki polityczne / red. Wojciech Tomasz Modzelewski. Olsztyn, 2009. S. 13.

⁶⁹² Sprawozdanie stenograficzne z 7 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 12 września 1989 r. S. 20.

⁶⁹³ Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. S. 62.

»⁶⁹⁴.

1991 .

( ) -

« » 8 1992 ., , ,

— , : «

»⁶⁹⁵.

⁶⁹⁶, 16 1990 .

« » ,

, ⁶⁹⁷.

, ,

22 1992 .

⁶⁹⁸,

22 1992 .

-

⁶⁹⁹. 25 1992 .

, « - » ( ),

, ,

, «

,

»⁷⁰⁰.

⁶⁹⁴ Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. S. 126.

⁶⁹⁵ 1 kadencja, 14 posiedzenie, 3 dzie (08.05.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/109C3718> (03.07.2014).

⁶⁹⁶

. , 16 1990 // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1991. Nr. 4. S. 20–24.

⁶⁹⁷ Skubiszewski K. Polska polityka zagraniczna w 1991 r. // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1991. Warszawa, 1993. S. 21.

⁶⁹⁸

22 1992 // . 1992. 12. 30 1992 . . 22-26.

⁶⁹⁹ Ku niar R. Polityka Zagraniczna. S. 83.

⁷⁰⁰ Sprawozdanie stenograficzne z 16 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 25 i 26 czerwca 1992 r. S. 17.

, 22 1992 . ,

, .

: « , ,

, , , , , »⁷⁰¹ .

, . ,

, .

- 1945⁷⁰² 1965⁷⁰³ „ (

).

, 1989 . ,

, .

22 1992 . , , -

1. . - , - ( ) ( )

, 704 .

, 22 1992 .

-

10 1991 . , .

« »,

« - ».

701

... .22.

⁷⁰² Układ o przyjaźni, pomocy wzajemnej i współpracy powojennej między Związkiem Radzieckim a Rzeczpospolitą Polską // Dziennik Ustaw. 1945. 47. Poz. 268. S. 398.

⁷⁰³ Układ między Polską a Związkiem Radzieckim o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy podpisany w Warszawie dnia 8 kwietnia 1965 r. // Dziennik Ustaw. 1965. 20. Poz. 130. S. 186.

704

»⁷⁰⁸ . , , (1 1991 ., 1).

20 1990 . , 1948 .⁷⁰⁹ , 710 . - (- 23 1991 .). « » « ».

5 1991 . « »: « - , , »⁷¹¹ . :« , , [ ] , (. - . .)

708 . . . . 2009. 3. . 15. //

709 . . . . // . URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/246_004 (10.02.2015).

710 . . . . : . . . ., 1999. . 88.

711 // . 10 (90). 15 1991 . ., 1991. . 24.

»⁷¹². - , .

, , « »

, ,

, .

,

«

», 22 1991 .,

—

« » « » 1990 —

1991 .⁷¹³

« »

« - » « [ ]

», « » « »

»⁷¹⁴.

« » : «

, ,

, ,

»,⁷¹⁵.

, 1991 .,

.

,

,

, - « »

,

«

»⁷¹⁶.

⁷¹² ... . 89–90.

⁷¹³ Gorska J. A. *Dealing with Juggernaut. Analyzing Poland's Policy towards Russia, 1989–2009*. Lanham, 2010. P. 45.

⁷¹⁴ Skubiszewski K. *Polityka zagraniczna i odzyskanie niepodległości: Przemówienia, oświadczenia, wywiady. 1989–1993*. Warszawa, 1997. S. 279.

⁷¹⁵ Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. S. 154.

⁷¹⁶

« » « - » ,

717,

718.

1944–1989 .

1989 .

1989 .

( ) .

( )

« » ,

: «

[ ] –

»⁷¹⁹.

1956 .

1980 1981 .

« » –

« » ,

( )

⁷¹⁷ Ku niar R. Polityka Zagraniczna. S. 82.

odzyskanie niepodległo ci. S. 119.

⁷¹⁸ . . . 132.

⁷¹⁹ Gorska J. A. Op. cit. P. 33.

, 1989 . , 8
 1992 . . - : « ,
 »⁷²⁰ .
 10 , . ,
 , « »⁷²¹ . « »
 ( ) 722
 « » 723 .
 1990 . -
 . - ,
 - , ,
 , ,
 .
 , 1990 . 67%
 724 ,
 - 69% ,
 725 . , 47%,
 , ,
 726 ,
 (23%) , 3 -
 1990 . , 32 %
 727 . ,

⁷²⁰ 1 kadencja, 14 posiedzenie, 3 dzie (08.05.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/1203725C> (01.07.2014).

⁷²¹ . Gorska J. A. Op. cit. P. 33.

⁷²² 1 kadencja, 14 posiedzenie, 3 dzie (08.05.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/0251F658> (01.07.2014).

⁷²³ Ibidem. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/55EFD15D> (01.07.2014).

⁷²⁴ Opinie o zjednoczeniu Niemiec i wycofaniu wojsk radzieckich z Polski / OBOP. Warszawa, 1990. Marzec. S. 2.

⁷²⁵ Ibidem.

⁷²⁶ Ibidem. S. 3.

⁷²⁷ Komunikat z bada : Opinie o stosunkach polsko-rosyjskich / OBOP. Warszawa, 1990. Maj/Czerwiec. S. 5.

»⁷³⁰.

de facto

« , , » – 731.

26 1991 .

« , »⁷³².

[ ]

« » 50 . 733 . . . .

« 26 720 959

»⁷³⁴.

, 22 1992 .

735 ,

736

737 .

⁷³⁰ Ciosek S. Po egnanie z broni . Kulisy wyj cia rosyjskich wojsk z Polski // Ciosek S., Osiecki J., Charitonow E. Wspomnienia (niekoniecznie) dyplomatyczne. Warszawa, 2014. [.epub].

⁷³¹ 1 kadencja, 14 posiedzenie, 3 dzie (08.05.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/024893DB> (02.07.2014).

⁷³² Sprawozdanie Stenograficzne z 31 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 6 i 7 wrze nia 1990 r. Warszawa, 1990. S. 189.

⁷³³ Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. S. 140.

⁷³⁴ . . . . 62.

⁷³⁵

// . URL:http://www.lawrussia.ru/texts/legal_469/doc469a395x844.htm (10.02.2015).

⁷³⁶

// .ru. URL:<http://docs.pravo.ru/document/view/16655042/14108163/> (10.02.2015);

// .ru. URL:<http://docs.pravo.ru/document/view/16654993/14108143/> (10.02.2015).

⁷³⁷

// . URL:http://www.lawrussia.ru/texts/legal_469/doc469a395x357.htm (10.02.2015);

. URL:http://www.lawrussia.ru/texts/legal_469/doc469a395x357.htm (10.02.2015). //

«

»⁷³⁸.

« »

30 1992 . : «

»⁷³⁹.

16 17 1993 .

. 17 1939 ., 54 ,

17

, «

»⁷⁴⁰.

19

741.

738

739 Sprawozdanie stenograficzne z 25 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 29 i 30 października 1992 r. Warszawa, 1992. S. 80.

740 Ciosek S. Połegnięcie Armii Radzieckiej. Ostatni transport // Ciosek S., Osiecki J., Charitonow E. Op. cit.

741 // . 1993. 180. 21 .

URL:<http://www.kommersant.ru/doc/59980> (10.02.2015).

, 742 .
 , . . .
 , ,
 . ,
 : « , , ,
 1939 , ,
 , ,
 »⁷⁴³ . , ,
 : « , ,
 , ,
 — »⁷⁴⁴ . , ,
 4 1994 . -
 , ,
 , ,
 : « , ,
 , 1768–1794–1831–1863 [ ] . ,
 , 1920 .
 , 1939–1993 [ ] ,
 »⁷⁴⁵ . , ,
 1993 . , « , ,
 , [ ] »⁷⁴⁶ .
 , ,
 — . , ,
 . ,
 1991 . « » ,

⁷⁴² Ciosek S. Po egnanie Armii Radzieckiej. Ostatni transport // Ciosek S., Osiecki J., Charitonow E. Op. cit.

⁷⁴³ . . . : . . . , 2007. . 305.

⁷⁴⁴ . . 305-306.

⁷⁴⁵ Powstanie listopadowe – Pami tkowe tablice na terenie dzielnic Praga-Południe, Rembertów, Wawer // Informator krajoznawczy dzielnicy Warszawa Praga Południe. Warszawa, 2008. 2. S. 15.

⁷⁴⁶ Grajewski A. Wyzwania polskiej polityki wschodniej // Polityka zagraniczna Polski. Unia Europejska, Stany Zjednoczone, s siedzie / redaktor naukowy J. Czaputowicz. Warszawa, 2008. S. 296.

1992–1993

1989–2009

1990–1991

26

1990

<...>

»⁷⁴⁷»⁷⁴⁸

22

1991

»⁷⁴⁹

1990

26

1990

⁷⁴⁷ Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. S. 66.

⁷⁴⁸ Ibidem. S. 62.

⁷⁴⁹ Michnik A. Rosja w obliczu przekształceń // Gazeta Wyborcza. 1991. 664. 22 sierpnia. S. 1.

750 .

« »⁷⁵¹ .

11 1990 . ,

« »

26 1990 . . : «

»⁷⁵² .

: «

»⁷⁵³ .

1990- .

« , , »⁷⁵⁴ .

755 ,

⁷⁵⁰ Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. S. 13.

⁷⁵¹ Ku niar R. Polityka Zagraniczna. S. 83.

⁷⁵² Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. S. 24.

⁷⁵³ Ibidem. S. 51.

⁷⁵⁴ Wizimirska B. Wst p // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1991. Warszawa, 1993. S. 12.

⁷⁵⁵

756,

757.

758.

<...>

»⁷⁵⁹.

8 1992 . : « [ ],

»⁷⁶⁰.

: «

»⁷⁶¹. , 29 1993 .

: «

»⁷⁶².

756

, 16 1990 // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1991.

Nr. 4. S. 20–24.

⁷⁵⁷ Deklaracja o dobrym s iedztwie, wzajemnym zrozumieniu i współpracy mi dzy Rzeczypospolit e Polsk i Republik Białoru . Warszawa, 10 pa dziernika 1991 roku // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1992. Nr. 2. S. 18–24.⁷⁵⁸ Skubiszewski K. Polityka Zagraniczna i odzyskanie niepodległo ci. S. 273.⁷⁵⁹ Ku niar R. Polityka Zagraniczna. S. 83.⁷⁶⁰ 1 kadencja, 14 posiedzenie, 3 dzie (08.05.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/08CCDB93> (02.07.2014).⁷⁶¹ Ibidem. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/20571599> (02.07.2014).⁷⁶² 1 kadencja, 43 posiedzenie, 1 dzie (29.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/40DC5CDB> (03.07.2014).

« » — , , .
 , .
 ( ) , .
 ( ) « » .
 , - , -
 (-) « ».
 , .
 . 1989 .
 ( ) .
 1989–2009 .
 X (1989–1991 .) -
 , (27 1989 . –
 « » , 5 1990
 . -) , ,
 , , , ,
 , ,27 1991 .
 : «
 . , , , »⁷⁶³ . ,
 , , ,
 . « ,
 ».

⁷⁶³ Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. S. 112.

764

, , «
,
,

»⁷⁶⁵.

, « »
, , ,
, ,
766.

, - -
, , « »

,
1992 .

8 1992 . : «

, ,
<...> ,
»⁷⁶⁷.

25 1992

. : «

, ,
, « »
»⁷⁶⁸.

( ) , 1989–1993 .,

« , , ,
- , ,

764

1939 .

⁷⁶⁵ Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. S. 165.

⁷⁶⁶ ., ., Sprawozdanie stenograficzne z 4 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 31 lipca, 1 i 2 sierpnia 1989 r. S. 10; Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. S. 42.

⁷⁶⁷ 1 kadencja, 14 posiedzenie, 3 dzie (08.05.1992) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/7A793856> (01.07.2014).

⁷⁶⁸ Sprawozdanie stenograficzne z 16 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 25 i 26 czerwca 1992 r. S. 17.

, 1989 .

»⁷⁶⁹.

770.

— «

»⁷⁷¹.

(

)

«

»,

XX ..,

23 1939 .

⁷⁷²,

⁷⁷³.

(

⁷⁶⁹ Ku niar R. Polityka Zagraniczna. S. 78.

⁷⁷⁰ Biele S. Kierunki polityki wschodniej III Rzeczypospolitej // Patrz c na Wschód. Z problematyki polityki wschodniej III RP / pod red. Stanisława Bielenia. Warszawa, 1997. S. 16.

⁷⁷¹ // — . . 626-627.

⁷⁷²

⁷⁷³

— . ., 1992. . 632.

//

. 1939. .22. 2 . .1.

28

1939 .⁷⁷⁴

⁷⁷⁵)

25

1989 .,

: «

50-

<...>

»⁷⁷⁶.

3

1.

2.

3.

23

1939 .

«

».

1987 .

⁷⁷⁴

⁷⁷⁵

// . . 135;

// . . 136.

....

// . . 135-136;

⁷⁷⁶ Skubiszewski K. Polityka Zagraniczna i odzyskanie niepodległo ci. S. 15.

,
⁷⁷⁷ . , , .
 1980- . -
 1988 . , , 8-12
 23 1939 .
 , , ,
 .
⁷⁷⁸ .
 1989 .
 1989 . , - 22
 , -
 , ,
 , pacta sunt servanda,
 - 1933 . ⁷⁷⁹ .
 , ,
 ,
 1989 . , ,
 . 50-
 , , «
 , (, , . - . .) ,
 »⁷⁸⁰ , ,
 , « -
 », «
 »⁷⁸¹ .
 1989 . -
 , 24 1989

⁷⁷⁷ . . . . . 222.

⁷⁷⁸ Kowal P., Sołtysiak G. Op. cit. S. 152.

⁷⁷⁹ O wiadczenie biura politycznego KC PZPR w sprawie umów niemiecko-radzieckich z 1939 roku. Warszawa, 22 sierpnia 1989 // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1990 3. S. 13.

⁷⁸⁰ Sprawozdanie stenograficzne z 6 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 23 i 24 sierpnia 1989 r. Warszawa, 1989. S. 78.

⁷⁸¹ Ibidem.

25 - 9 1989 .

782
1989 .,

»783

»784

1989 .

1939 .

1989 .,

«X»

8 1992 .: «

782 . . . ., 2005. . 419.

783

. 12-24 1989 . - 1939 // . .IV. ., 1990. . 612.

784 . . 613.

1989 .

X

31

1989 ..

1)

2)

3)

4)

1988 .

⁷⁸⁸ Sprawozdanie stenograficzne z 4 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 31 lipca, 1 i 2 sierpnia 1989 r. S. 10.

⁷⁸⁹ Ibidem.

⁷⁹⁰ Ibidem. S. 11.

⁷⁹¹ Górnicki W. 28 czerwca 1988, notatka pplk. W. Górnickiego dla gen. Wojciecha Jaruzelskiego o przygotowanej mowie // Polski Przegląd Dyplomatyczny. 2010. 2 (54). S. 162.

⁷⁹² . Gorska J. A. Op. cit. P. 150. Sprawozdanie stenograficzne z 8 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 29 i 30 września 1989 r. Warszawa, 1989. S. 109.

24–25 1989 .⁷⁹³ , « » - « , ».

: « , — , — »⁷⁹⁴ . « » .

1989 . 1996 . : « 23–27 »⁷⁹⁵ .

⁷⁹⁶ . 17 1939 . : « , »

⁷⁹³ Taglibue J. Shevardnadze is in Poland for talks // New York Times. 1989. October, 25.

URL:<http://www.nytimes.com/1989/10/25/world/shevardnadze-is-in-poland-for-talks.html>. (20.02.2015);

Minister spraw zagranicznych ZSRR z wizytą w Polsce // Głos Pomorza. 1989. 249. 25 października dziennika 1989. S. 2.

⁷⁹⁴ . 25 //

1989. 22. 1 1989 . . 23.

⁷⁹⁵ Mazowiecki T. Wyłom w obozie Jałtańskim // Mazowiecki T. Op. cit.

⁷⁹⁶ Ibidem.

»⁷⁹⁷.

1989 .

1989–1990 . , . , 18

1990 . « » ,

,

,

,

⁷⁹⁸.

«Gazeta

Wyborcza» 4 1990 . 50-

: «

»⁷⁹⁹ . , 1989–1990 .

1990 .

«

»⁸⁰⁰.⁸⁰¹.

. 1989 .

⁷⁹⁷ - // . 1989. 24. 31 1989 .
5.

⁷⁹⁸ Kurski J. Wojna na górze, czyli jak doszło do rozłamu w obozie posierpniowym // Gazeta Wyborcza. 2002. 12 maja.
URL:<http://wyborcza.pl/1,109015,831584.html>. (20.02.2015).

⁷⁹⁹ Michnik A. Prawda o Katyniu potrzebna jest Rosjanom // Gazeta Wyborcza. 1990. 247. 4 kwietnia. S. 6.

⁸⁰⁰ Ciosek S. Historia najnowsza. Przekazanie akt Katyńskich // Ciosek S., Osiecki J., Charitonow E. Op. cit.

⁸⁰¹ Gorska J. A. Op. cit. P. 156.

802 . . . ,
« - »⁸⁰³ .
23 1990 . . . ,

»
: «

<...> 50-
»⁸⁰⁴ . , 25 1990 .

« »
805 . ,

11-14 1990 . 13

»⁸⁰⁶ . , 13 1990 .

807 .

13

1990 . , 29 1990 .

« » . . .
: «

802 . . . . 291-292.

803 . . . . 422.

804 1990 . 23, .- « . . . /
» // . 1940 .- 2000 .:

2001. .579-580.

805 // - . . 300.

806 // . 1990. 9. 15

1990 . . 18.

807 1990, 13, .- // . 1940 .- 2000 .

.581.

- :
 - 23 1939 .
 »⁸⁰⁸ . ,
 , ,
 .
 2010 .: «
 ,
 »⁸⁰⁹ . . .
 : « , »⁸¹⁰ .
 13 1990 . . ,
 , .
 28 , 811 ,
 : « ,
 [ ]
 »⁸¹² .
 , , « , ,
 »⁸¹³ . ,
 ,
 1939 .,
 1944–1945 . .
 , ,
 .
 1990 . . -
 . 27
 814 .

⁸⁰⁸ . . . . .486.

⁸⁰⁹ . . . . .308.

⁸¹⁰ . . . . .229.

⁸¹¹ Sprawozdanie stenograficzne z 23 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26 i 27 kwietnia 1990 r. Warszawa, 1990. S. 190–193.

⁸¹² Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 kwietnia 1990 r. w sprawie Katynia.// Monitor Polski. 1990. 18. Poz. 136.

⁸¹³ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 kwietnia 1990 r. w sprawie Katynia.

⁸¹⁴ . . . . .307.

815

26

1991 .,

«

»

«

»

816

23

1991 .,

1991 .

817

818

819

. 22 1992 .

18

820

1991 .

821

822

14

815

//

816

1992 . . 13;

//

. 1992. 3. . 28-29;

. 1992. 1. 15

. ., 1995. .

173-174.

817

. . 348-349.

818

. . 422.

819

. . . 257-258.

820

. . . 61.

821

. . . 349.

822

. . . 116-117.

1992 .

-

823 .

«

»⁸²⁴ .

(,)

1990 .

« », 1992

( ) ( ), ,

»⁸²⁵ .

: « , 1992

»⁸²⁶ .

14 1992 .

« ,

»⁸²⁷ .

« »⁸²⁸ .

---

⁸²³ Skalski E. Podpisał Stalin // Gazeta Wyborcza. 1992. 243. 15 pa dzielnika. S.1.

⁸²⁴ // . 1992. 228. 15

. . 1. / . . // . 1992. 2. 31 1992 .

. 3.

⁸²⁶ // . 1993. 1. . 3-22.

⁸²⁷ . . . 5.

⁸²⁸ .

,
 . , ,
 , . . . ,
 , ,
 , . ,
 17 1992 .: «
 ,
 . ,
 - »⁸²⁹,
 13 1992 . 830 .
 , ,
 : «
 , »⁸³¹.
 832 .
 833 . 1992 . .
 ,
 « , ,
 1980- »⁸³⁴. 4 1992 .
 50 , 835 . 1992–1993 .
 4 610
 836 .
 (-)
 24–26 1993 .
 1940 . « ,

⁸²⁹ O wiadczenie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 października 1992 r. // Monitor Polski. 1992. 34. Poz. 241.

⁸³⁰ O wiadczenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 1992 r. o zbrodni katyńskiej.

⁸³¹ O wiadczenie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 października 1992 r.

⁸³² O wiadczenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 1992 r. o zbrodni katyńskiej.

⁸³³ . . . 308.

⁸³⁴ Gorska J. A. Op. cit. P. 159.

⁸³⁵ Malczyk J. 57 dokumentów // Gazeta Wyborcza. 1992. 259. 3 listopada. S.1; Idem. ZSRR nie planował interwencji w Polsce? // Gazeta Wyborcza. 1992. 261. 5 listopada. S.1.

⁸³⁶ . . . 110.

»⁸³⁷ . , , .

11 2007 ., . . « , »⁸³⁸ .

« »⁸³⁹ , « »⁸⁴⁰ .

2000- . 52% 2008 . 57% -

2010 . ,

841 .

1990- ., 1994 . . . 842 .

1994 .

« ,

»⁸⁴³ .

1989–1993 .,

⁸³⁷ . Pełczyńska-Nałęcz K. *Dokąd się gaj granice Zachodu? Rosyjsko-polskie konflikty strategiczne 1990–2010*. Warszawa, 2010. S. 65.

⁸³⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. S. 390.

⁸³⁹ Wizyta oficjalna Prezydenta Federacji Rosyjskiej - Uroczysty obiad w Pałacu Prezydenckim / Kwańiewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 16.01.2002. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2002/art,156,144,wizyta-oficjalna-prezydenta-federacji-rosyjskiej-uroczysty-obiad-w-palacu-prezydenckim.html> (01.09.2014).

⁸⁴⁰ ., // . 2004. 10. URL:<http://www.novpol.ru/index.php?id=280> (15.08.2014).

⁸⁴¹ Polacy o uroczystościach w Katyniu i udziale w nich premiera Rosji / CBOS. Warszawa, 2010. Kwiecień. S. 3.

⁸⁴² . . . 208.

⁸⁴³ Pawlak S. *Polityka traktatowa Polski w latach 1990–1993* // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 1993–1994. Warszawa, 1994. S. 37.

853 .

«Pax» 16 1989 .

«

»⁸⁵⁴ .

1945 2 . 1939–1959 3,5 . 1939–

»⁸⁵⁵ , –

17 1989 . 1944 .

»⁸⁵⁶ .

1989–1991 .⁸⁵⁷

29 1990 .

– «

⁸⁵³ Sprawozdanie stenograficzne z 4 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 31 lipca, 1 i 2 sierpnia 1989 r. S. 10.

⁸⁵⁴ Sprawozdanie stenograficzne z 9 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. S. 147.

⁸⁵⁵ Ibidem. 155.

⁸⁵⁶ Sprawozdanie stenograficzne z 13 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 23 i 24 listopada 1989 r. Załącznik 2. Warszawa, 1989. S. 20.

⁸⁵⁷ Sprawozdanie stenograficzne z 20 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 lutego 1990 r. S. 69–70; Sprawozdanie stenograficzne z 21 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 9 lutego 1990 r. Załącznik 2. Warszawa, 1990. S. 6-9; Sprawozdanie stenograficzne z 52 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 21, 22 i 23 lutego 1991 r. Warszawa, 1991. S. 333-335.

865 , , : «

»⁸⁶⁶.

1930- – 1950- . -

22 1992 . . . . .

«

»⁸⁶⁷

868 . , , ...

869 . . . . .

870 . . . . .

22 1992 . . . . .

: « , , ...

⁸⁶⁵ : 4 miliardy rubli??? // Gazeta Wyborcza. 1990. 252. 10 kwietnia. S. 2.

⁸⁶⁶ . . . . . 488.

⁸⁶⁷ Pełczyńska-Nałęcz K. Op. cit. S. 65.

⁸⁶⁸ wiadomości dla robotników niewolniczych i przymusowych // Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie. URL: <http://www.fnpn.pl/wyplaty/robotnicy.php> (14.11.2014)

⁸⁶⁹ Skubiszewski K. Polityka zagraniczna i odzyskanie niepodległości. S. 280.

⁸⁷⁰ Gorska J. A. Op. cit. P. 171.

»⁸⁷¹.

— «

»⁸⁷².

1990- .

«

»,

« »

: «

»⁸⁷³.

«

« ».

»⁸⁷⁴.

«

»,

: «

<...>

»»⁸⁷⁵.

( )

«

»,

«

»

871

//

. 1992. 12. 30 1992 . . 21.

872

873

874

875

: «

—

»//

. 1992. 119. 22 . . 1.

//

. 1992. 12. 30 1992 . . 21.

»⁸⁸³»⁸⁸⁴ 1991–1993 .

885 .

27 1993 . -

: «

»⁸⁸⁶ .

22 1992 .

« » 18 1991 .

22 1992 .

30 1993 .

887 .

⁸⁸³ 18.10.1991 N 1761–1 (. 22.05.1992) // URL:http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_1619/#p15/. (02.03.2015).

⁸⁸⁴ 18.10.1991 N 1761–1 (. 30.11.2011) // URL:http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_122496/. (02.03.2015).

⁸⁸⁵ ., ., 1 kadencja, 38 posiedzenie, 1 dzie (18.02.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/2912F798> (02.03.2014).

⁸⁸⁶ 27 // . 1993. 11–12. 1993 . . 42.

⁸⁸⁷ 1 kadencja, 43 posiedzenie, 2 dzie (30.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/57DF9ECC> (07.07.2014).

, 1989–1993 .., ,
 « »,
 , , ,
 . , .
 888 .
 . , « , , , ,
 , ,
 »⁸⁸⁹ .
 1992–1993 .
 ,
 ( ) ,
 1990- ⁸⁹⁰
 ,
 . « »
 , , ,
 : «
 <...>
 ,
 »⁸⁹¹ .
 ,
 ( ) 1989 .. –
 , ,
 , ,
 ,
 .
 ,
 .
 1945 .. , 1944–1945 .
 - « ».

⁸⁸⁸ Bogucki J. Op. cit. S. 206.

⁸⁸⁹ Jakimowicz R. Zarys stosunków polsko-rosyjskich w latach 1992–1999. Warszawa, 2000. S. 8.

⁸⁹⁰ Bogucki J. Op. cit. S. 206.

⁸⁹¹ . . . . 110.

1989 .

16–17

892 .

( ) . 29 6 1989 .

8

« <...>

»⁸⁹³ . 10

1989 .

» « 894 .

»⁸⁹⁵ .

: 9 , 22 7 (

).

1989 .

26 1989 .

⁸⁹² Van Cant K. Op. cit. P. 92

⁸⁹³ Sprawozdanie stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 7 i 8 grudnia 1989 r. Warszawa, 1989. S. 157.

⁸⁹⁴ TASS odmłodził nas // Gazeta Wyborcza. 1990. 179, wydanie z dnia 15/01/1990. S. 6.

⁸⁹⁵ Ochman E. Soviet war memorials and the re-construction of national and local identities in post-communist Poland // Nationalities Papers. 2001. Vol. 38. No. 4. P. 513.

: «
 »⁸⁹⁶.
 : «
 »⁸⁹⁷. -
 17 1989 .
 : « « »,
 600 .
 »⁸⁹⁸.
 1990 .
 ( )
 27 1990 .,
 « »⁸⁹⁹. 8
 1990 .
 900 . , 26 1990 .
 901 . «
 »⁹⁰².
 27 1990 .
 , «
 [ ]

⁸⁹⁶ Mazowiecki T. Wiedziałem, że się uda // Mazowiecki T. Rok 1989.

⁸⁹⁷ Sprawozdanie stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 7 i 8 grudnia 1989 r. Warszawa, 1989. S. 157.

⁸⁹⁸ . . . 17 / . . // . 1989. 23. 15 1989 . . 28.

⁸⁹⁹ Ochman E. Op. cit. P. 513.

⁹⁰⁰ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym // Dziennik Ustaw. 1990. 16. Poz. 95. S. 199.

⁹⁰¹ // . 1990. 14. 31

1990 . . 71.

⁹⁰²

« »⁹⁰³. 24 1990 .

904

»⁹⁰⁵.»⁹⁰⁶.

1990–1993 .

«Pax»,

»⁹⁰⁷.

22 1992 . 1 17

: «

903

904

: «

»
(Uchwała NR VI/51/90 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 września 1990 r. w sprawie likwidacji w Krakowie pomników
b d cych symbolami panowania sowieckiego // Biuletyn informacji publicznej.

URL:http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=167&sub_dok_id=167&sub=uchwala&query=id%3D11103%26typ%3Du (
04.03.2015)). 30 1990 .

(Uchwała NR XIII/85/90 Rady Miasta Krakowa z dnia 30
listopada 1990 r. w sprawie podarowania statuy marszałka Iwana Koniewa Obwodowi Kirowskiemu // Biuletyn informacji
publicznej.

URL:http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=167&sub_dok_id=167&sub=uchwala&query=id%3D11150%26typ%3Du (
04.03.2015)).

⁹⁰⁵ // . 1990. 18. 30 1990 . . 56.

⁹⁰⁶ . . . 183.

⁹⁰⁷ Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. S.
130.

»⁹⁰⁸.

1990-

( )

1944–1945 .

1944–1945 . 1989–1993 .

909 ,

»⁹¹⁰.

908

... . 25.

⁹⁰⁹ Van Cant K. Op. cit. P. 92

⁹¹⁰ Ochman E. Op. cit. P. 509.

»⁹¹¹.

1989 .

1989–1993 . - (-)

« »,

1989 .

( ) .

1989 .

« ».

- (-) .

1989–1993 .

1993 .

« »,

⁹¹¹ Ibidem. P. 510.

⁹¹² Fedorowicz K. Op. cit. S. 543.

§2. « »

(1993–2004 .)

1993 2004 . –

1989 .

« », – « »,

« » ,

2000- .

1993–2004 .

:

: 1993 . – , 1997

. – « », 2001 .

1995 .

« » . ,

« », , , ,
 913 . , , -
 . , ,
 , 1995 .
 914 . ,
 915 . 12
 1999 . 1 2004 . - .
 1993–2004 . ,5 1996
 . . . .
 916 . ,
 11 1998 . ,
 , 9 2004 .
 ,
 .
 917 . ,
 1993–2004 . . 31
 1999 . ,
 « » . . .
 918 .
 . . . .
 «
 », .
 : 1993–2001 . 2002–2004 .

⁹¹³ Dudek A. Historia polityczna Polski. S. 334.

⁹¹⁴ Magdziak-Miszewska A. Stosunki z Rosj // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1997. Warszawa, 1997. S. 134; Krzemie E. Moskiewski test Kwa niewskiego // Gazeta Wyborcza. 1996. 84. 9 kwietnia. S. 1.

⁹¹⁵ Zuba K. The role of ideology and political parties in the process of formulating Polish foreign policy // Poland's foreign policy in the 21st century / Ed. by Stanislaw Biele . Warsaw, 2011. P. 199; Ku niar R. Polityka Zagraniczna. S. 10.

⁹¹⁶ . . . . // .ru. URL:<http://vestarchive.ru/lica/1903-polsha-vo-vneshnepoliticheskikh-podhodah-ministrov-inostrannyh-del-rf-av-kozyreva-i-em-primakova.html> (21.03.2015).

⁹¹⁷ . . . . , 2005. . 37.

⁹¹⁸ 3 kadencja, 78 posiedzenie, 1 dzie (09.05.2000) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/3A99FB59> (09.08.2014); Piotrowski M. A. Federacja Rosyjska // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 2001. Warszawa, 2001. S. 222.

1997 .

919 _

1989 2009 .

, 1993–2004 .

, 12 1994 .

1990 . «

; , ,

»⁹²⁰.

: «

, [ ]

, , »⁹²¹.

1997 .

: «1997–2001 .

, « »,

»⁹²².

10 1997 .,

: «

⁹¹⁹ . . . . . 79.

⁹²⁰ 2 kadencja, 20 posiedzenie, 2 dzie (12.05.1994) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/OECEE656> (09.07.2014).

⁹²¹ 2 kadencja, 50 posiedzenie, 2 dzie (25.05.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/1132FE5A> (14.07.2014).

⁹²² . . . . . 79.

(. - . .), ,

- ,

»⁹²³ . , 8 1999 .

: « ,

»⁹²⁴ .

2000- .

( ) . , ,

»⁹²⁵ . «

926 .

1990- .

927 .

1997–2001 .

6 2001 .: «

[ ] ,

»⁹²⁸ .

« »⁹²⁹ .

⁹²³ 3 kadencja, 2 posiedzenie, 1 dzie (10.11.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/729F7293> (13.08.2014).

⁹²⁴ 3 kadencja, 47 posiedzenie, 1 dzie (08.04.1999) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/3F86F750> (29.07.2014).

⁹²⁵ 24 // . 2000. 1. 2000. URL: http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/3811afd4b99d17c8c325688c0051cb1e!OpenDocument (18.03.2015).

⁹²⁶ Polish senate speaker condemns violation of human rights in Chechnya // Radio Free Europe. Radio Liberty. 1999. December, 12. URL: <http://www.rferl.org/content/article/1142059.html> (18.03.2015).

⁹²⁷ . . . . . // . . . . . 2009. 118. . 47; . . . . . 1920 . . . . . 2005. . 357 (, , , «« » , »).

⁹²⁸ 3 kadencja, 110 posiedzenie, 2 dzie (06.06.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/2E8FAD17> (15.03.2014).

⁹²⁹ . - : ? // . 2013. 3. . 6.

25 1995 . : «

»⁹³⁰.

«

?

»⁹³¹.

«

»⁹³².

: «

»⁹³³.

— « , »⁹³⁴.

2000-

« ».

⁹³⁰ 2 kadencja, 50 posiedzenie, 2 dzie (25.05.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/3B080FD9> (14.07.2014).

⁹³¹ 2 kadencja, 50 posiedzenie, 2 dzie (25.05.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/1132FE5A> (14.07.2014).

⁹³² Całka M. J. Stosunki s Rosj // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1995. Warszawa, 1995. S. 97.

⁹³³ Magdziak-Miszewska A. Stosunki z Rosj // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej 1996. Warszawa, 1996. S. 117.

⁹³⁴ / . . . . . , 2000. . 1134.

... ,

... : « , ,

- , ,

»⁹³⁵ . « »

... : « , ,

»⁹³⁶ .

« » , ,

... , 2002–

2004 .

« » ,

16–17 2002 .

... , 22 2003 .

... : « -

»⁹³⁷ .

«

»⁹³⁸ .

... , 1993 2004 .

---

⁹³⁵

⁹³⁶

⁹³⁷ 4 kadencja, 40 posiedzenie, 2 dzie (22.01.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/5EA792D1> (22.07.2014).

⁹³⁸ 4 kadencja, 67 posiedzenie, 2 dzie (21.01.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/4A199911> (13.08.2014).

22 1992 . 1993–2004 .
 24–26 1993 ..
 « -

»⁹³⁹.

8–11 1996 .⁹⁴⁰,
 «
 », 23 1994 .
 . «

»⁹⁴¹, –

1993–2004 . , 25 1995 . «
 » - , , 1988
 . 59 « »

⁹⁴², : «

⁹³⁹ - // . 1993. 17–18. 1993 . . 14.

⁹⁴⁰ // . 1996. 5. 1996 . . 21.

⁹⁴¹ Wystąpienie ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Olechowskiego na polsko-rosyjskiej konferencji «W stronę nowego partnerstwa» z udziałem ministra spraw zagranicznych Federacji Rosyjskiej Andrieja W. Kozyriewa. Kraków, 23 lutego 1994 r. / A. Olechowski // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1994 . 1. S. 67.

⁹⁴² 59 « » 1988 .

: Do rosyjskich intelektualistów //

Tygodnik Mazowsze. 1988. 242. 9 marca. S. 1, 4.

1993–2004 .

-

, , , 9 2000 .: «

- , [ ]»⁹⁴⁹

1993–2004 .

950 .

1997–2001 .,

. 21 2001 . : «

.- . .)

<...>

»⁹⁵¹.

952 , .

953 ,

2004 . , , ,

⁹⁴⁹ 3 kadencja, 78 posiedzenie, 1 dzie (09.05.2000) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/21A8860F> (10.08.2014).

⁹⁵⁰ 3 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzie (05.03.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/558753D3> (23.07.2014).

⁹⁵¹ 4 kadencja, 67 posiedzenie, 2 dzie (21.01.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/59CB1515> (13.08.2014).

⁹⁵² Zarycki T. Op. cit. P. 601.

⁹⁵³ Sta czyk E. Op. cit. P. 314.

1992 .

« » 1993 .

, 1994 .

. , 12 1994 .

»⁹⁵⁴ .

: «

955 .

⁹⁵⁴ 2 kadencja, 20 posiedzenie, 2 dzie (12.05.1994) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/1E80625A> (10.07.2014).

⁹⁵⁵ 29 1994 . «Le Monde»

, : [ ],

»⁹⁵⁶.

, 1994 .

,

,

, , 12 1994 . : «

, [ ]

,

:

,

—

,

, 3 4 [1993 .]

,

»⁹⁵⁷.

,

1993 ., : «

,

»⁹⁵⁸.

,

30 1993 . : «

.

. <...>

,

,

,

»⁹⁵⁹.

1993 .

,

,

⁹⁵⁶ 2 kadencja, 20 posiedzenie, 2 dzie (12.05.1994) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/52BB4557> (10.07.2014).

⁹⁵⁷ 2 kadencja, 20 posiedzenie, 2 dzie (12.05.1994) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/430066D6> (11.07.2014).

⁹⁵⁸ Sojusz Lewicy Demokratycznej // Wybory 1993. Partie i ich programy / pod red. Inki Słodkowskiej. Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, 2001. S. 136.

⁹⁵⁹ 1 kadencja, 43 posiedzenie, 2 dzie (30.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/2A678117> (08.07.2014).

23 1993 . 960 .

« » ,

« » (sic. – . . .) ⁹⁶¹ .

« <...> ,

» ⁹⁶² ,

« » . , 1994

: «

» ⁹⁶³ .

. 24–26 1993 . . . .

«

» ⁹⁶⁴ .

« » ⁹⁶⁵ .

15

(,) ,

966 .

» ⁹⁶⁷ .

⁹⁶⁰ // . 1993. . 1993 . . 3–23.

⁹⁶¹ Bratkiewicz J. Stosunki z Rosj , Ukrain i Białorusi // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1993–1994. Warszawa, 1994. S. 128.

⁹⁶² ... . 13.

⁹⁶³ Bratkiewicz J. Op. cit. S. 128.

⁹⁶⁴ ... . 16.

⁹⁶⁵ // . 2007. 12. URL: <http://www.novpol.ru/index.php?id=885> (23.03.2015).

⁹⁶⁶ Skubiszewski K. Stosunki między Polską i NATO w latach 1989–1993 – przyczynek do historii dyplomacji w III Rzeczypospolitej // Skubi.net. URL: <http://www.skubi.net/nato.html> (23.03.2015).

⁹⁶⁷ Szydywar-Grabowska K. Op. cit. S. 49.

: «
 ?» 57 60%
 973 CBOS OBOP
 1995–1997
 1994 1995
 19%⁹⁷⁴ OBOP
 2%⁹⁷⁵
 1990-
 1995 63%
 976, 3 71%
 977 2000–2001
 1993 . –
 978

⁹⁷³ Co s dzimy o Władimirze uryinowskim / OBOP. Warszawa, 1994. Marzec. S. 4; Przed wyborami w Rosji / OBOP. Warszawa, 1996. Maj. S. 2; Rosja i Białoru a sprawa polska / OBOP. Warszawa, 1997. Luty. S. 6.

⁹⁷⁴ Ku czemu zmierza Rosja? S. 2.

⁹⁷⁵ Co s dzimy o Władimirze uryinowskim. S. 4; Przed wyborami w Rosji. S. 2.

⁹⁷⁶ Polska – Rosja – NATO / CBOS. Warszawa, 1995. Stycze . S. 2.

⁹⁷⁷ NATO, wojsko i bezpiecze stwo Polski. Oceny Polaków w marcu 1998 roku / OBOP. Warszawa, 1998. Marzec. S. 5.

⁹⁷⁸ Ku czemu zmierza Rosja? S. 2.

17 1996 .

: «

!»⁹⁷⁹ ,

980

1992 .

981

22 1992 . -

, 1992 .

« »

25 1992 .,

(-)

«

- - , - »⁹⁸² , -

« »

, 2003 .

⁹⁷⁹ Wystąpienie prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Aleksandra Kwaśniewskiego przed Radą Północnoatlantycką. Bruksela, 17 stycznia 1996 r. /A. Kwaśniewski // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1996. Nr. 1. S. 99–100.

⁹⁸⁰ Polacy o przyjęciu naszego kraju do NATO. S. 5.

⁹⁸¹ Bynander F. Poland and the Czech Republic: new members torn between the EU and NATO // Changing Transatlantic security relations: do the US, the EU and Russia form a new strategic triangle? / Ed. by Jan Hallenberg and Håkan Karlsson. Abingdon, 2006. P. 68.

⁹⁸² Sprawozdanie stenograficzne z 16 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 25 i 26 czerwca 1992 r. S. 11.

983

1993

21

984

25

1993

985 31

986

, 30

1993

(. - .),

»⁹⁸⁷

«

»

: «

[ ]

»⁹⁸⁸

⁹⁸³ Wyciszewicz E.

// Dusza polska i dusza rosyjska.

Spojrzenie współczesne / Red. A. de Lazari, R. Bäcker. Łódź, 2003. S. 289.

⁹⁸⁴ 1 kadencja, 34 posiedzenie, 4 dzień (21.01.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/6D8CE498> (24.03.2015).

⁹⁸⁵ ... 15-16.

⁹⁸⁶ Wystąpienie premiera Rzeczypospolitej Polskiej Hanny Suchockiej w Odrodzeniu Studiów Wschodnich na temat polskiej polityki zagranicznej. Warszawa, 31 sierpnia 1993 r. / H. Suchocka // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1993. Nr. 3. S. 34.

⁹⁸⁷ 1 kadencja, 43 posiedzenie, 2 dzień (30.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/2E5552D6> (04.07.2014).

⁹⁸⁸ 1 kadencja, 43 posiedzenie, 2 dzień (30.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/45DF8CDC> (04.07.2014).

( ), 15 1992 .⁹⁸⁹

1993 ., 12 1994 .

« [ ], ,

»⁹⁹⁰. 1990- .

OBOP 1997–1998 ., (1997 . – 80%, 1998 . – 71%)⁹⁹¹.

17% , ,⁹⁹².

1994 .

: « ,

[ ] ,

– , , :

?»⁹⁹³.

1999 .

⁹⁸⁹ 15 1992 // . URL: http://www.odkb-csto.org/documents/detail.php?ELEMENT_ID=126 (04.05.2015).

⁹⁹⁰ 2 kadencja, 20 posiedzenie, 2 dzie (12.05.1994) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/68E7A696> (11.07.2014).

⁹⁹¹ NATO, wojsko i bezpiecze stwo Polski. S. 5.

⁹⁹² Ibidem.

⁹⁹³ 1 kadencja, 43 posiedzenie, 2 dzie (30.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/1BCBFDCD> (07.07.2014).

25 1993 .

« [ ] »⁹⁹⁴.

25 1995 . « » ,

995 .

1995 .

996 .

1993 . : «

. <...>

: »⁹⁹⁷.

4 1993 . . , ,

»⁹⁹⁸. 8 1997 .

«

»⁹⁹⁹.

⁹⁹⁴ . Gorska J. A. Op. cit. P. 81.

⁹⁹⁵ 2 kadencja, 50 posiedzenie, 2 dzie (25.05.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/6F42F2D6> (13.07.2014).

⁹⁹⁶ Przyszło Rosji i stosunków polsko-rosyjskich / CBOS. Warszawa, 1995. Lipiec. S. 5.

⁹⁹⁷ List prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Wał sy do sekretarza generalnego paktu Północnoatlantyckiego Manfreda Wörnera w sprawie członkostwa Polski w NATO. Warszawa, 1 wrze nia 1993 r. / Wał sa L. // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1993. Nr. 4. S. 10.

⁹⁹⁸ Wypowied ministra spraw zagranicznych Krzysztofa Skubiszewskiego dotycz ca polityki Rzeczypospolitej Polskiej wobec NATO, zwłaszcza w zwi zku z listem prezydenta Rosji Borysa Jelcyna z 15 wrze nia 1993 r. do przywódców Francji, Niemiec, USA i Wielkiej Brytanii. Warszawa, 4 pa dziernika 1993 r. / K. Skubiszewski // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1993. Nr. 4. S. 15.

⁹⁹⁹ 2 kadencja, 106 posiedzenie, 2 dzie (08.05.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/6456F097> (18.07.2014).

« »,
 , ,
 — , ,
 1945–1989 .

1993 . «

»¹⁰⁰⁴, —

1005 .

« » , . . 1994 .
 : «

?»¹⁰⁰⁶

( ), 15 1995 . ,

: «

»¹⁰⁰⁷ .

¹⁰⁰⁴

... . 13.

¹⁰⁰⁵ Rychłowski B. Polska i Rosja wobec NATO. Warszawa, 1996. S. 19.

¹⁰⁰⁶ . . 199.

¹⁰⁰⁷ 18 1995 .//

. URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/3015/>

(26.03.2015).

1994 .

22 1994 . : «

: « »

»¹⁰⁰⁸.

« » 1995 . «

», « , ,

( ).

», - : « -

»,¹⁰⁰⁹.

, 5 1997 . : «

»¹⁰¹⁰.

300 1011

« »,

« », ,

« , ,

»¹⁰¹².

9 1997 .

¹⁰⁰⁸ 22 1994 .// . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/3179/>
(26.03.2015).

¹⁰⁰⁹ : 1994-1995. ., 1996. URL: <http://www.yabloko.ru/Persons/Lukin/lukin94-95.html> (26.03.2015).

¹⁰¹⁰ 05 1997 .// .
URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/2824/> (27.03.2015).

¹⁰¹¹ / . [.]. ., 1998. . 38.

¹⁰¹² 24 1997 .// . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/2771/>
(26.03.2015).

： «
» 25 1996 .¹⁰¹³ «
- » 24 1997 .¹⁰¹⁴
： «

« », « »,
»¹⁰¹⁵.

. « , ,
[ ]»¹⁰¹⁶, -

« »»¹⁰¹⁷.

1993-1999 .

»¹⁰¹⁸.

1999 .

---

¹⁰¹³ 12. 1996 . .27-29. // . 1996.
¹⁰¹⁴ 1997. 6. 1997 . .27-28. // .
¹⁰¹⁵ . .27.
¹⁰¹⁶ .
¹⁰¹⁷ . .28.
¹⁰¹⁸ ... .21.

. 1993 . ,

1019 .

« » . ,

1999 . , : «

— ? »¹⁰²⁰.

4 1993 .: «

<...> (. — . .) XVIII .

, XX »¹⁰²¹.

« » 22 1993 .

, « , »¹⁰²².

« » , . 1994 .

: « « » ,

— <...>

« » —

: — ,

»¹⁰²³.

¹⁰¹⁹ ... .20;

1995 .// . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/3015/> (26.03.2015). 18

¹⁰²⁰ . Gorska J. A. Op. cit. P. 69.

¹⁰²¹ Wypowiedź ministra spraw zagranicznych Krzysztofa Skubiszewskiego dotycząca polityki Rzeczypospolitej Polskiej wobec NATO... S. 17.

¹⁰²² List ministra spraw zagranicznych Andrzeja Olechowskiego do 16 państw członkowskich NATO. Warszawa, 22 grudnia 1993 r. / A. Olechowski // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1993. Nr. 4. S. 29.

¹⁰²³ . .200.

»¹⁰²⁸.

27 1997 .

1029 .

, 8 1997 .

1030 .

: «

»¹⁰³¹.

1998 – 1999 .

».

20 1998 .

: «

»¹⁰³².

«

, (. – .)

¹⁰²⁸ . . . . ., 1999. . 244.

¹⁰²⁹ Founding Act on Mutual Relations, Cooperation and Security between NATO and Russian Federation. Paris, May 27, 1997. // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1997. Nr. 2. S. 74-90.

¹⁰³⁰ Madrycka deklaracja w sprawie bezpieczeństwa i współpracy euroatlantyckiej. Madryt, 8 lipca 1997 r. // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1997. Nr. 3. S. 73.

¹⁰³¹ . 9 // . 1997. 8. 1997 . . 59.

¹⁰³² Sprawozdanie Stenograficzne z 35. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 18, 19 i 20 listopada 1998 r. Warszawa, 1998. S. 228.

»¹⁰³³. « », 17 1999 . 1948 .

1034 . 1998–1999 . 20

1998 . « »¹⁰³⁵. , . , 1036 , « , – »¹⁰³⁷. : « <...>, »¹⁰³⁸. , « <...>, »¹⁰³⁹. 17 1999 . « (sic. – .) <...> »¹⁰⁴⁰. : « , »¹⁰⁴¹.

¹⁰³³ Ibidem. S. 232.

¹⁰³⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 30. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 lutego 1999 r. Warszawa, 1999. S. 5.

¹⁰³⁵ Sprawozdanie Stenograficzne z 35. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 18, 19 i 20 listopada 1998 r. S. 222.

¹⁰³⁶ Sprawozdanie Stenograficzne z 30. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 lutego 1999 r. S. 7.

¹⁰³⁷ Ibidem. S. 52.

¹⁰³⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 44. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 17 i 18 lutego 1999 r. Cz. I. Warszawa, 1999. S. 34.

¹⁰³⁹ Sprawozdanie Stenograficzne z 35. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 18, 19 i 20 listopada 1998 r. S. 231.

¹⁰⁴⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 30. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 lutego 1999 r. S. 16.

¹⁰⁴¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 35. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 18, 19 i 20 listopada 1998 r. S. 232.

« ... »¹⁰⁴² .
 « ... 20 1998 . »
 « ... »¹⁰⁴³ .
 1990- .
 12 1999 .
 19 1990 .
 1044 .
 « ... »¹⁰⁴⁵ .
 1990- . -
 « ... »¹⁰⁴⁶ .

¹⁰⁴² Ibidem. S. 224.

¹⁰⁴³ Ibidem. S. 221.

¹⁰⁴⁴ Treaty on Conventional Armed Forces in Europe // OSCE. 19 1990. URL:<http://www.osce.org/ru/library/14091> (29.03.2015).

¹⁰⁴⁵ . 12 // . 1999. 4. 1999 .
 URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/1082ba78f6e43821c325688700436c77!OpenDocument (29.03.2015).

¹⁰⁴⁶ // XXI : ( )
 / . . . ., 2002. . 17.

1989 . «

[,] [,]

»¹⁰⁴⁷, – : «

»¹⁰⁴⁸.

« ( ),

( ) »¹⁰⁴⁹.

1990-

24 1995 . : «

- ; :

« »

»¹⁰⁵⁰.

1051

¹⁰⁴⁷ Rychłowski B. Stosunki polsko-rosyjskie w warunkach transformacji systemowej // Polska-Rosja. Czas przewarto ciowa / Pod red. Stanisława Bielenia. Warszawa, 1995. S. 22.

¹⁰⁴⁸ Ibidem.

¹⁰⁴⁹ Michalski A. Stosunki z Rosj // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1999. Warszawa, 1999. S. 163.

¹⁰⁵⁰ 2 kadencja, 50 posiedzenie, 1 dzie (24.05.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/45B65BDC> (13.07.2014).

¹⁰⁵¹ Gorska J. A. Op. cit. P. 99.

1056

1057

1058

9 2000

»¹⁰⁵⁹

5 1994

: «

status quo,

»¹⁰⁶⁰

«

---

¹⁰⁵⁶ . . . . . 61.

¹⁰⁵⁷ // . 2014. 8. . 93–100.

¹⁰⁵⁸ Curanovi A., Karda S., Alf R. Polityka zagraniczna Federacji Rosyjskiej w okresie prezydentury Władimira Putina. Warszawa, 2008. S. 7. [.pdf-]

¹⁰⁵⁹ 3 kadencja, 78 posiedzenie, 1 dzie (09.05.2000) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/4F5F2154> (10.08.2014).

¹⁰⁶⁰ Przemówienie sekretarza stanu w ministerstwie obrony narodowej Rzeczypospolitej Polskiej Jerzego J. Milewskiego na forum Rady ambasadorów NATO. Bruksela, 5 lipca 1994 r. / J. J. Milewski // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1994. Nr. 3. S. 163.

25-26 1996 .¹⁰⁶¹

, 3 2001 .,

»¹⁰⁶².

1974 .

»¹⁰⁶³.

( ).

¹⁰⁶⁴.

1989 .

1991

¹⁰⁶¹ Wspólna deklaracja prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i prezydenta Ukrainy. Warszawa, 25-26 czerwca 1996 r. // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1996. Nr. 2. S. 50.

¹⁰⁶² Proces integracji a rola Polski w Europie środkowej i Wschodniej – wystąpienie ministra spraw zagranicznych Polski Władysława Bartoszewskiego podczas spotkania szefów niemieckich przedstawicielstw za granicą. Berlin, 3 września 2001 r. / W. Bartoszewski // Zbiór dokumentów. Warszawa, 2001. Nr. 3-4. S. 27-28.

¹⁰⁶³ Mieroszewski J. Rosyjski "kompleks polski" i obszar ULB // Gazeta Wyborcza. 2004. 254. 4 grudnia. S. 14.

¹⁰⁶⁴ Ibidem.

, .

.

, .

, 1065 .

, 5 1996 .

« , , »¹⁰⁶⁶ .

, 9 1997

. : « ,

1989 .. « » , , ,

« »¹⁰⁶⁷ .

« »¹⁰⁶⁸ .

, , 2000- .

,

¹⁰⁶⁹, 2006 . ¹⁰⁷⁰,

2000- . – . , 23 2009 .

: «

, ,

.

»¹⁰⁷¹ .

: « ,

, ,

»¹⁰⁷² .

, 1991 .

,

¹⁰⁶⁵ . . // . 2004. 12. URL: <http://www.novpol.ru/index.php?id=347>
(. 07.09.201).

¹⁰⁶⁶ . . . 69.

¹⁰⁶⁷ 3 kadencja, 8 posiedzenie, 1 dzie (08.01.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/504E5B12#004> (. 20.07.2014).

¹⁰⁶⁸ 2 kadencja, 106 posiedzenie, 2 dzie (08.05.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/1D8BA118> (. 08.04.2015).

¹⁰⁶⁹ . . , Szeptycki A. A new phase of Polish messianism in the East? // Poland's foreign policy in the 21st century /
Ed. by Stanislaw Biele . Warsaw, 2011. P. 314.

¹⁰⁷⁰ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie ogłoszenia roku 2006 Rokiem Jerzego
Giedroycia // Monitor Polski. 2005. 46. Poz. 623.

¹⁰⁷¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 lutego 2009 r. S. 260.

¹⁰⁷² Ibidem. S. 293.

1073 . , status quo,
 ,
 . , , ,
 ,
 ,
 -
 . , 1990-
 .
 . , 31 1993 .
 , - . : «
 »¹⁰⁷⁴ .
 , ,
 (,).
 - - 5 1998 .
 1075 .
 29 1993 .
 , : «
 -
 »¹⁰⁷⁶ .
 , 9 , 14
 2002 .¹⁰⁷⁷
 1991 .
 1078 . , ,

¹⁰⁷³ . // . 2004. 10. URL:<http://www.novpol.ru/index.php?id=283>
 (01.09.2014).

¹⁰⁷⁴ Wyst pienie premiera Rzeczypospolitej Polskiej Hanny Suchockiej... . S. 34.

¹⁰⁷⁵ 3 kadencja, 13 posiedzenie, 2 dzie (05.03.1998) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/085AFB8C> (28.07.2014).

¹⁰⁷⁶ 1 kadencja, 43 posiedzenie, 1 dzie (29.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/40DC5CDB> (03.07.2014).

¹⁰⁷⁷ 4 kadencja, 16 posiedzenie, 2 dzie (14.03.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
 URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/5299130D> (11.08.2014).

¹⁰⁷⁸

6-7

1995 .

»¹⁰⁷⁹

12

1996 .

»¹⁰⁸⁰

1996 .

»¹⁰⁸¹

»¹⁰⁸²

1079

. 1995. 8. . 1995 . . 22.

1080

. 1996. 2. 1996 . . 3.

1081

// . 1996. 7. 1996 . . 31.

1082

// . 1999. 2. 1999 .

»¹⁰⁸³ . , «

», «

»¹⁰⁸⁴ . « »

« ».

»¹⁰⁸⁵ .

1990- . 22 2000 .

« » « »

¹⁰⁸⁶ .

, 3 2001 . : « ,

»¹⁰⁸⁷

¹⁰⁸³ . 1999. //

3. 1999 . URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/2e2c83e6f171aadc3256887004154a4!OpenDocument (08.04.2015).

¹⁰⁸⁴ . « »: // (, 13–15 1998) / . . . . , ... , 1999. URL:http://www.indepsocres.spb.ru/gusein_r.htm (08.04.2015).

¹⁰⁸⁵ 3 kadencja, 78 posiedzenie, 1 dzie (09.05.2000) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/7D288193> (08.04.2015).

¹⁰⁸⁶ 3 kadencja, 95 posiedzenie, 3 dzie (22.12.2000) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/1C98FC14> (08.04.2015).

¹⁰⁸⁷ Proces integracji a rola Polski w Europie rodkowej i Wschodniej... S. 21.

»¹⁰⁹².

9 1996

: «

»¹⁰⁹³.

1994 .

12 1995 .

83,3% ¹⁰⁹⁴,

25

1995 .,

«

»,

: «

»¹⁰⁹⁵.

: «

<...>,

<...>

?»¹⁰⁹⁶

¹⁰⁹² 1 kadencja, 43 posiedzenie, 2 dzie (30.04.1993) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu I kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata1.nsf/main/45DF8CDC> (04.07.2014).

¹⁰⁹³ 2 kadencja, 79 posiedzenie, 2 dzie (09.05.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/03F73D54> (16.07.2014).

¹⁰⁹⁴

14 1995 //

URL:<http://www.rec.gov.by/Archive-Referenda1995> (11.08.2014).

¹⁰⁹⁵ 2 kadencja, 50 posiedzenie, 2 dzie (25.05.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/5F9176D2> (13.07.2014)

¹⁰⁹⁶ Ibidem. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/676A34D4> (13.07.2014)

»¹¹⁰³.

«

».

«

»

«

»¹¹⁰⁴,

: «

XX

»¹¹⁰⁵.

8 2002 .: «

»¹¹⁰⁶.

1103

1104

1105

1106

URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/6b5b3920d8f9f788c3256c16002d5c1d!OpenDocument (07.04.2015).
 . 2001. 7. 2001.

1989 .

1990- .

« »¹¹¹⁴ .
21 1991 .¹¹¹⁵

1116 .

«

»¹¹¹⁷, – 9 1996 . « » .5 ,
3 2001 . «
« » , [ ]

»¹¹¹⁸ .

9 1996 .

: «

»¹¹¹⁹ .

¹¹¹⁴ . . . : . . . ., 2009. . 450.

¹¹¹⁵ . . . . 8 1991 .//

URL:<http://www.rusarchives.ru/statehood/10-12-soglashenie-sng.shtml> (09.04.2015).

¹¹¹⁶ // . . . .
URL:<http://cis.minsk.by/page.php?id=180> (09.04.2015).

¹¹¹⁷ 2 kadencja, 79 posiedzenie, 2 dzie (09.05.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/31ADD899> (17.07.2014).

¹¹¹⁸ Proces integracji a rola Polski w Europie rodkowej i Wschodniej... . S. 23.

¹¹¹⁹ 2 kadencja, 79 posiedzenie, 2 dzie (09.05.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/1C9DED15> (17.07.2014).

28 2003 .

:«

[19]30-

60-

»¹¹²⁰.

« »

XXI .

1999 .

2000-

«

[ ]-

».

1999 .

8

1999 .

»¹¹²¹.

,20

2001 .

¹¹²⁰

URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/d8a97dccb9d61ce1c3256cfa002dcc0d!OpenDocument (07.04.2015).

¹¹²¹ 3 kadencja, 47 posiedzenie, 1 dzie (08.04.1999) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/75165097> (30.07.2014).

« , , »¹¹²⁹ . 31

1998 . , , «

»¹¹³⁰ . 2004 . :

« (, 1131) , , , , — , »¹¹³² .

22 2003 .: « , , , , »¹¹³³ . 2003 . - , . 2003 .: , , .

« , (,) , — : »¹¹³⁴ .

towards new Eastern neighbors after EU enlargement. January, 2003 // EU Enlargement and Neighborhood Policy. Warsaw: Stefan Batory Foundation, 2003. P. 85–98.

¹¹²⁹ — . « » : « » « // . 2013. 6. . 18.

¹¹³⁰ Wyst pienie ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Bronisława Geremka na otwarciu negocjacji Polski o członkostwo w Unii Europejskiej. Bruksela, 31 marca 1998 r. / B. Geremek // Zbiór dokumentów. Warszawa, 1998. Nr. 1. S. 49.

¹¹³¹

. . 40-41.

¹¹³² Cieszkowski A. Polityka rozszerzonej Unii Europejskiej wobec s siadów – wkład Polski // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej 2004. Warszawa, 2004. S. 107.

¹¹³³ 4 kadencja, 40 posiedzenie, 2 dzie (22.01.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/2F76F74E> (12.08.2014).

¹¹³⁴

. . 46.

1993–2004 .

. 1990- .

, 2000- .

II,
— . .),

1135 .

»¹¹³⁶ .

---

¹¹³⁵ Pope John Paul II *Euntes In Mundum* // CatholicCulture.org. 25.01.1988.

URL:<http://www.catholicculture.org/culture/library/view.cfm?id=3700&CFID=7189012&CFTOKEN=82082291>. (05.04.2015).

¹¹³⁶ Klatt M. Op. cit. P. 12.

,
 ,
 , 1993–2004 . « »
 - .
 2004–2005 .
 , , , ,
 ,
 2004–2009 .
 1993–2004 .
 . , «
 », , ,
 . , .
 , 2001 . «Gazeta Wyborcza»,
 (35%), (44%
 17 1939 .)¹¹³⁷. 1993–2004 .
 .
 1992 .,
 1940 .,
 , :
 .
 . , 25 1992 .
 « -
 » .

¹¹³⁷ Polska - Rosja: było, a nie jest // Gazeta Wyborcza. 2001. 295, wydanie z dnia 18/12/2001. S. 1.

1989 .¹¹³⁹

22 1994 .

1140 .

»¹¹⁴¹ .

1994 .

, 4 1995 .

1142 .

20 1997

4

«

»¹¹⁴³ .

¹¹³⁸ Sprawozdanie stenograficzne z 16 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 25 i 26 czerwca 1992 r. S. 17.

¹¹³⁹ . . . . . 306.

¹¹⁴⁰

1994. Nr. 3. S. 19-27.

¹¹⁴¹

dokumentów. Warszawa, 1994. Nr. 3. S. 27-28.

¹¹⁴² Michnik A. Wczoraj w Katyniu // Gazeta Wyborcza. 1995. 129. 05/06/1995.

URL:http://www.archiwum.wyborcza.pl/Archiwum/1,0,185197,19950605rp-dgw,wczoraj_w_katyniu,.html (15.04.2015)

¹¹⁴³ Bartoszewski W. 290 dni ministra spraw zagranicznych // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej 1996. Warszawa, 1996. S. 11.

»¹¹⁴⁴.

9 1995 .

55

:«

[ ],

»¹¹⁴⁵.

»,

1146.

« »

22 1995 ..

55-

«

»¹¹⁴⁷.

¹¹⁴⁴ . . . . .426.

¹¹⁴⁵ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 czerwca 1995 r. upamiętniająca 55 rocznicę zbrodni katyńskiej // Monitor Polski. 1995. 30. Poz. 346. S. 480.

¹¹⁴⁶ Magdziak-Miszewska A. Stosunki z Rosją // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej 1996. Warszawa, 1996. S. 122.

¹¹⁴⁷ 1995 . 22, . - 55- // . . 1940 . - 2000 . .581-582.

,
 , 19 1996 .
 — 1148 .
 , , ,
 .
 - 1999 .
 , .
 2000 .
 . 12 , 13
 , 60- «
 , 1990 - ,
 » , «
 - »¹¹⁴⁹ .
 , «
 » 1150 .
 , 1995 .
 , , ,
 . - . ,
 ,
 ,
 ,
 1151 .
 2000 . -
 : 12

¹¹⁴⁸ 19 1996 . 1247.

( ) // ( )
 . URL:<http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&prevDoc=102042023&backlink=1&nd=102043840&rdk=>
 (15.04.2015)

¹¹⁴⁹ Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 kwietnia 2000 roku w 60. rocznic Zbrodni Katyńskiej // Monitor Polski. 2000. 12. Poz. 241.

¹¹⁵⁰ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2000 r. upamiętniająca 60 rocznicę zbrodni katyńskiej // Monitor Polski. 2000. 11. Poz. 198.

¹¹⁵¹ . . . . . 447.

1152, 10

1153, 23

1154

2000 .

28

2

2010 .

: «

»¹¹⁵⁵.

2

2000 .:

¹¹⁵² Telefoniczna rozmowa prezydenta RP z prezydentem Federacji Rosyjskiej / Kwa niewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 12.04.2000. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,1700,telefoniczna-rozmowa-prezydenta-rp-z-prezydentem-federacji-rosyjskiej.html> (15.04.2014).

¹¹⁵³ Wizyta prezydenta RP w Moskwie / Kwa niewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 10.07.2000. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,1728,wizyta-prezydenta-rp-w-moskwie.html> (15.04.2014);
2000. 8. 2000 .

URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/0a0f6b88ace05749c325695f0021fdd4!OpenDocumenthtml (15.04.2014).

¹¹⁵⁴ Spotkanie prezydenta RP z ministrem spraw zagranicznych Federacji Rosyjskiej / Kwa niewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 23.11. 2000. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,2033,spotkanie-prezydenta-rp-z-ministrem-spraw-zagranicznych-federacji-rosyjskiej.html> (15.04.2014);
. . . // . 2000. 12. 2000 .

URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/6238cb83ea6157e7432569cb0043afac!OpenDocument (15.04.2014).

¹¹⁵⁵ 2000, 28, . -

»¹¹⁵⁶.
 4 2000 .
 : «
 ( )
 »¹¹⁵⁷.
 : «
 »¹¹⁵⁸.
 28 : « ,
 <...>
 »¹¹⁵⁹.
 1992 .,
 ( ) .
 ( )

¹¹⁵⁶ 2000, 2, .-

// . 1940 .- 2000 . .591.

¹¹⁵⁷

:

//

. 2000.

10. 2000 .

URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/6941a5a5866a8312432569990047810e!OpenDocument (15.04.2015)

¹¹⁵⁸ Wyst pienie premiera Rzeczypospolitej Polskiej Jerzego Buzka podczas otwarcia polskiego cmentarza wojennego w Miednoje. Miednoje, 2 wrze nia 2000 r. // Zbiór dokumentów. Warszawa, 2000. Nr. 3. S. 26-27.

¹¹⁵⁹ 2000, 28, .-

// . 1940 .- 2000 . .588.

1165

1997

19

1990¹¹⁶⁶

1996

: «

»¹¹⁶⁷

2000

1997

«

»¹¹⁶⁸

4 1997

»¹¹⁶⁹

1165

... S. 28.

1166 Uchwała NR VI/52/90 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 września 1990 r. w sprawie przeniesienia grobów żołnierzy sowieckich z Plant na Cmentarz Wojskowy // Biuletyn informacji publicznej.

URL: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=167&sub_dok_id=167&sub=uchwala&query=id%3D11104%26typ%3Du (08.04.2015).

1167 Ochman E. Op. cit. P. 516.

1168

. 25 // . 1997. 8.

1997 . . 61.

1169

// . 1997. 9. 1997 . . 68.

1994 .

1990 .

1993 .

1170 .

1171 .

<...>

»¹¹⁷² .

2000–2004 .

»¹¹⁷³ .

---

¹¹⁷⁰ Sami os dzimy // Gazeta Wyborcza. 1993. 206, wydanie z dnia 03/09/1993. S. 1.

¹¹⁷¹ . . . . 329.

¹¹⁷² . Gorska J. A. Op. cit. P. 166.

¹¹⁷³ Ibidem.

, 13 1994 .,

, « ( ) ,
 , , , ; / / ,
 ,
 6 « », « », « »
 ( ) (,)
 »¹¹⁷⁴.

«
 ( )
 (1926 .)
 5 8 ( )»¹¹⁷⁵.
 1995 . ,
 « »¹¹⁷⁶.
 1995–1997 .

«
 », ,
 ,
 - 1995 . 1996 1998 . -
 1177 , . , 1999 . «
 »,
 »¹¹⁷⁸, . .
 ,
 19–20 2001 . - 1179 , .

¹¹⁷⁴ . . . . . 416.

¹¹⁷⁵ . . 417.

¹¹⁷⁶ . . . . . 329.

¹¹⁷⁷ Magdziak-Miszewska A. Stosunki z Rosj // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej 1996. Warszawa, 1996. S. 122;
 Magdziak-Miszewska A. Stosunki z Rosj // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1998. Warszawa, 1998. S. 153.

¹¹⁷⁸ Michalski A. Op. cit. S. 161.

¹¹⁷⁹ Piotrowski M. A. Op. cit. S. 295.

2002¹¹⁸⁰.

1181 1990-

1919–1921 . (« »). 1998 .

16–18 . »,

1182

2001 .

1919–1921 .

1996

1183

1941 . 15 1996 . «

»

« (– .)

¹¹⁸⁰ Ksi ę J. Federacja Rosyjska // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 2003. Warszawa, 2003. S. 304.

¹¹⁸¹ „ . . . . . 421; . . . . . 329; Gorska J. A. Op. cit. P. 168.

¹¹⁸² Bez ędztwa // Dziennik Polski. URL: <http://www.dziennikpolski24.pl/artykul/1887176,bez-sledztwa,id,t.html> (29.10.2014).

¹¹⁸³

»¹¹⁸⁴.

« »

2004 .. 21

11 2005 .

1185 .

1186 ,

1187 .

1994 .

. 13 2007 . .

, , « ,

»¹¹⁸⁸.

26 2004 ..

<...>

»¹¹⁸⁹.

6 ( )

« 2001»

14 2004 .

¹¹⁸⁴ 2 kadencja, 73 posiedzenie, 2 dzie (15.02.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/23707BD0> (28.07.2014).

¹¹⁸⁵ « » //Newsru.com. 11.03.2005.
URL:http://www.newsru.com/russia/11mar2005/ne_priznali.html (15.04.2015); Rosja. Katy to nie ludobójstwo // Gazeta Wyborcza. 2005. 60. 12 marca. S. 8.

¹¹⁸⁶ Wro ski P. Katy to było ludobójstwo // Gazeta Wyborcza. 2004. 218. 16 wrze nia. S. 4.

¹¹⁸⁷ . Grzebyk P. Mord katy ski – problematyczna kwalifikacja (w zwi zku z artykułem Karola Karskiego) // Sprawy Mi dzynarodowe. 2011. Nr. 2. S. 83-102.

¹¹⁸⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 39 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 kwietnia 2007 r. S. 206.

¹¹⁸⁹ 4 kadencja, 82 posiedzenie, 3 dzie (26.08.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/3AF9D9CA> (28.07.2014).

, 30 2004 .

« , :
 , (. - . .)
 , <...> ,
 , »¹¹⁹⁰ .
 . , 2004 .,
 , ,
 , ,
 , ,
 1191 . 2004 .
 , , 2004–2009 .
 , .
 , 2004 .
 , 1993–2004 . ,
 , ,
 , ,
 , , 1940
 . 1992 . , ,
 , .
 , , ,
 , .
 , , ,
 , .

¹¹⁹⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 74 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 14, 15 i 16 grudnia 2004 r. Warszawa, 2004. S. 49.

¹¹⁹¹ Gorska J. A. Op. cit. P. 160.

31 1996 ., ,

1197 .

2001 .¹¹⁹⁸

1997 .

« » –

1996 .

: «

20 . »¹¹⁹⁹ .

14

»¹²⁰⁰ . 20

1997 . , 100 « »: « –

»¹²⁰¹ .

« »

»¹²⁰² . 24 1997 .

¹¹⁹⁷ 2 kadencja, 80 posiedzenie, 1 dzie (29.05.1996) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/3AEF8E57> (18.04.2015); Ibidem.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/084E5D13> (18.04.2015).

¹¹⁹⁸ 3 kadencja, 110 posiedzenie, 2 dzie (06.06.2001) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata3.nsf/main/44C570D3> (15.03.2014).

¹¹⁹⁹ 2 kadencja, 109 posiedzenie, 4 dzie (20.06.1997) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/516983D9> (28.07.2014).

¹²⁰⁰ Ibidem.

¹²⁰¹ Ibidem. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/500BAB12> (28.07.2014)

¹²⁰² Ibidem.

»¹²⁰⁴.

«

».

1990-

1205.

30 1999 .

: «

»¹²⁰⁶.

8 1999 .

9 1999 ..

[ ]

»¹²⁰⁷.

2000 .

« , »¹²⁰⁸.

1997 .

1209.

---

¹²⁰⁴ Michalski A. Op. cit. S. 164.

¹²⁰⁵ Ibidem. S. 160-161.

¹²⁰⁶ Odpowiedź ministra spraw zagranicznych na interpelację nr 2034 w sprawie odszkodowania za pracę przymusową na rzecz byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. [Warszawa], 1997–2001. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ3.nsf/main/7E306557> (16.04.2015).

¹²⁰⁷ Odpowiedź ministra spraw zagranicznych na interpelację nr 4907 w sprawie rozmów polsko-rosyjskich dotyczących odszkodowania dla osób represjonowanych // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu III kadencji. [Warszawa], 1997–2001. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ3.nsf/main/7756AFCA> (16.04.2015).

¹²⁰⁸ Jakimowicz R. Op. cit. S. 8.

¹²⁰⁹ Biele S. Kierunki polityki wschodniej. S. 25.

2000 . 566 .

1210 .

»¹²¹¹ .

16–17 2002 . (

1945 .¹²¹²)

« ,

?»

16 2002 .

: «

. <...>

»¹²¹³ .

1214 .

¹²¹⁰ . . . . . 361.

¹²¹¹ . Gorska J. A. Op. cit. P. 162.

¹²¹² 4 kadencja, 10 posiedzenie, 2 dzie (10.01.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/2BA8BE8A> (18.04.2015).

¹²¹³ . . . . . 2002. 2. 2002 . , 16 //

URL:http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/2a534e1db24705bec3256b7b004ec696!OpenDocument (18.04.2015).

¹²¹⁴ Radziwinowicz W., Kowaliow S. Grosze za łagry // Gazeta Wyborcza. 2002. 15. 18 stycznia. S. 7; Pytanie o odszkodowania / Kwa niewski A. // Gazeta Wyborcza. 2002. 18. 22 stycznia. S. 2; 4 kadencja, 16 posiedzenie, 2 dzie

,
 ,
 « ».
 ,
 ,
 22 1992 .
 ,
 ,
 1215 .
 .
 : «
 (
 . . .
 2002 .),
 ,
 - 1939–1953 .
 ,
 (, 80–100) [19]20-
 »¹²¹⁶.
 ,
 « »
 - , « »,
 ,
 ,
 ,
 2002 . . . ,
 20–21 2003 . -
 . : «
 [,]
 , »¹²¹⁷. , «Gazeta Wyborcza»,

(14.03.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.

URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/79E78E11> (10.08.2014).

¹²¹⁵ Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych - z upoważnienia ministra - na interpelację nr 7011 w sprawie odszkodowań dla osób represjonowanych ze strony ZSRR w latach 1939-1956 // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/IZ4.nsf/main/0359B486> (16.04.2015).

¹²¹⁶ 18 2004 . // . URL:<http://transcript.duma.gov.ru/node/1788/> (17.04.2015).

¹²¹⁷ Moskwa zapłaci, ale zapłaci mało // Gazeta Wyborcza. 2003. 45. 22 lutego. S. 1.

1218 .

»¹²¹⁹

14 2002 .

: «

-

[ ]

: « ».

»¹²²⁰

CBOS 2002 .

94%

, 68%

1221 .

(, ,)

. 22 2003 .

5 2002 .

« »¹²²²

¹²¹⁸ Ibidem.

¹²¹⁹ Wasiuta O. Op. cit. S. 31.

¹²²⁰ 4 kadencja, 16 posiedzenie, 2 dzie (14.03.2002) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/01B6E996> (10.08.2014).

¹²²¹ Opinie o zbleniu mi dzy Rosj a Zachodem i stosunkach polsko-rosyjskich / CBOS. Warszawa, 2002. Luty. S. 8.

¹²²² 4 kadencja, 40 posiedzenie, 2 dzie (22.01.2003) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/2F76F74E> (12.08.2014).

„

»»¹²²³

. 31 2004 .

52570

18 1991

»

»¹²²⁴

»

»

2000- . , 7 2008

1225

1226

, 2009 .

18 1991 .,

1227 . 30 2009 .

»

¹²²³ Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych - z upoważnienia ministra - na interpelację nr 7011 w sprawie odszkodowań dla osób represjonowanych ze strony ZSRR w latach 1939-1956 // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/IZ4.nsf/main/0359B486> (16.04.2015).

¹²²⁴ Czerwiński G. Stosunki Polski z Rosją // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. Warszawa, 2005. S. 122.

¹²²⁵ Sprawozdanie Stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 maja 2008 r. S. 65.

¹²²⁶ Ibidem.

¹²²⁷ Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o świadczeniu substytucyjnym przysługującym osobom represjonowanym w latach 1939-1956 przez Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 1956 // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu VI kadencji.

URL:[http://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/0/B50084DAD4394DA3C125758D00317E98/\\$file/1855.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/0/B50084DAD4394DA3C125758D00317E98/$file/1855.pdf) (18.04.2015).

»¹²²⁸.

1229.

2004 .

«

»,

16

1991 .

1230.

1993–2004 .

«

»,

---

¹²²⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 45 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 30 czerwca 2009 r. S. 73.

¹²²⁹ Ibidem. S. 74-75.

¹²³⁰ Bogucki J. Op. cit. S. 204.

1993–2004

， 1989–1993 2004–2009 。

« 》。

11

§3.

2004–2009

6

2004–2005

« 》

« 》 2005

2005–2007

10 2005

« 》

2005

1231 .

2006 .

« »

» . 28 2006 .

« » . 1232 ,

7 2007 .

« » .

« » .

2008 .

1233 .

2004 .

« »

¹²³¹ Eberhardt A. Stosunki Polski z Rosją // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 2006. Warszawa, 2006. S. 123.

¹²³² Dudek A. Historia polityczna Polski. S. 557.

¹²³³

2004–2009 .., « » (« »), - « » -

2004–2009 .., 27 2008 . « »

»¹²³⁴.

1989 2009 .., 2004–2009 .

1235 « » 2000-

2002–2003 . « »¹²³⁶, 30 1945 . « »

13 « »

¹²³⁴ - // - 2008:

¹²³⁵ Langenbacher E., Shain Y. Introduction: Twenty-first-Century Memories // Power and the Past: Collective Memory and International Relations. Washington, DC, 2010. P. 1-2.

¹²³⁶ . . ., 2002.

2003

»¹²³⁷.

1939–1945

»¹²³⁸.

1239

1943 .,

1240

16 2006 .: «

»¹²⁴¹.

14 2007 .

»¹²⁴².

---

¹²³⁷ . . . . . 205.

¹²³⁸ Smolar A. O pamięć nasz , wasz i wspóln // Pamięć i polityka zagraniczna / red. P. Kosiewski. Warszawa, 2006. S. 8.

¹²³⁹ // Pro et Contra. 2009. 3-4. - . C. 26.

¹²⁴⁰ Czym była Zbrodnia Wołyńska? Prawda i pamięć // Zbrodnia Wołyńska.
URL:<http://www.zbrodniawolynska.pl/historia>. (21.04.2015).

¹²⁴¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 listopada 2006 r. (trzeci dzień obrad). Warszawa, 2006. S. 264.

¹²⁴²

//

»

2004–2009

2004

1247

2005

(

).

1248

»¹²⁴⁹

«

» (

1250

»)

2004

¹²⁴⁷ Gniazdowski M. Kwestie historyczne w polskiej polityce zagranicznej // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 2006. Warszawa, 2006. S. 257.

¹²⁴⁸ Dudek A. *Historia polityczna Polski*. S. 557.

¹²⁴⁹ Fredheim R. The Memory of Katyn in Polish Political Discourse: A Quantitative Study // *Europe-Asia Studies*. 2014. Vol. 66. No. 7. September. P. 1176.

¹²⁵⁰ Gniazdowski M. *Op. cit.* S. 257.

« ».

1251

2002–2003

1944 . – \$ 45 . 300 .¹²⁵²

2006 .

): «

38, 66

!»¹²⁵³

2005–2007 .

2006 . 59%

1254

2006 .

: «

¹²⁵¹ Ibidem. S. 252.

¹²⁵² Lech Kaczyński: Rachunek za Warszawę // Prawo i Sprawiedliwość . 15.11.2004.

URL:<http://www.pis.org.pl/article.php?id=3084>. (21.04.2015).

¹²⁵³ Jones G. Polish PM adopts WW2 rhetoric at EU summit // The Telegraph. 2007. June, 21.

URL:<http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1555189/Polish-PM-adopts-WW2-rhetoric-at-EU-summit.html> (15.08.2014).

¹²⁵⁴ Polska, Niemcy i Rosja / OBOP. Warszawa, 2006. Listopad. S. 3.

, .
 , . ,
 , »¹²⁶⁰ ,
 , « [ ] »¹²⁶¹,
 1997 ., «
 », ,
 1989 .¹²⁶² ,
 ,
 2005 ., . .
 ,
 «Angora»: «
 »¹²⁶³ ,
 .
 1264 . ,
 1265 , ,
 .
 2005 .
 .
 « , – :
 »¹²⁶⁶ .
 2005 . ,
 , .
 2005 . : «

¹²⁶⁰ Prawo i Sprawiedliwość // Wybory 2005. Partie i ich programy / pod red. Inki Słodkowskiej i Magdaleny Dołbakowskiej. Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, 2006. S. 124.

¹²⁶¹ Ibidem. S. 123.

¹²⁶² IV Rzeczpospolita: Sprawiedliwość dla Wszystkich. Warszawa: PiS, 2005. S. 15.

¹²⁶³ Dziadek Tuska wcielony do Wehrmachtu // Wprost. 2005. 14 pa dziennika. URL: <http://www.wprost.pl/ar/?O=81989> (22.04.2015).

¹²⁶⁴ Tusk przeprosza Kaczyńskiego // Wprost. 2005. 14 pa dziennika. URL: <http://www.wprost.pl/ar/?O=81992> (22.04.2015).

¹²⁶⁵ Dudek A. Historia polityczna Polski. S. 541.

¹²⁶⁶ Gniazdowski M. Op. cit. S. 255.

»¹²⁶⁷.
«
»
2007 .
1997 .
1268 .
(«rozliczenie»)
1269 ,
, 24 2009 .
17 1939 .
, «
XX , XIX .
»¹²⁷⁰. 9
2009 . : «
<...>
(. – .) – ,
»¹²⁷¹. « ».
2009 .

¹²⁶⁷ Sprawozdanie Stenograficzne z 2 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 listopada 2005 r. (drugi dzień obrad). Warszawa, 2005. S. 9.

¹²⁶⁸ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia // Dziennik Ustaw. 1997. 78. Poz. 483. S. 2443, 2446.

¹²⁶⁹ Lech Kaczyński objął urząd prezydenta RP // Gazeta Wyborcza. 2005. 23 grudnia.

URL:<http://wyborcza.pl/1,76842,3082037.html> (22.04.2015); Prezydent: należały rozliczyć autorów stanu wojennego // Prawo i Sprawiedliwość. 13.12.2006. URL: <http://www.pis.org.pl/article.php?id=5932> (22.04.2015); Prezydent w „Sygnałach dnia” / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 06.02.2009. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,15,5,prezydent-w-sygnałach-dnia.html> (22.04.2015).

¹²⁷⁰ Prezydent o reakcjach Rosji nt. uchwały Sejmu ws. 17 września / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. 24.09.2009. URL:<http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,9,862,prezydent-o-reakcjach-rosji-nt-uchwały-sejmu-ws-17-wrzesnia.html> (01.09.2014).

¹²⁷¹ Minister Stasiak w wywiadzie dla "Polska. The Times".

2005–2007 .., «
 ,
 »¹²⁷².
 , -
 2005–2007 ..,
 « » .
 (881 1445)¹²⁷³. 22 2005 .
 10 ,
 1274 . 1991 .
 - ,
 , 25 .
 , 51% .
 55% ,
 , 63%
 1275 .
 «
 »¹²⁷⁶.
 -
 .
 « » ,
 « » ,
 1277 .
 , « » ,

¹²⁷² Cichoński B. Polityka Polski wobec Rosji // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 2009. Warszawa, 2009. S. 114.

¹²⁷³ Akta Układu Warszawskiego odtajnione // Wprost. 2006. 3 stycznia. URL:<http://www.wprost.pl/ar/85753/Akta-Ukladu-Warszawskiego-odtajnione/>. (22.04.2015).

¹²⁷⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 2 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 listopada 2005 r. S. 8.

¹²⁷⁵ Polacy o ujawnieniu planów byłego Układu Warszawskiego / CBOS. 2006. Styczeń . S. 2-4.

¹²⁷⁶ - // . 2007. 3.

URL:<http://www.novpol.ru/index.php?id=777>. (22.04.2015).

¹²⁷⁷ // . 2005. 1 .

URL:<http://www.rg.ru/2005/12/01/polsha.html> (22.04.2015).

»¹²⁷⁸ .
 , « » 2005–2007 .
 .
 , ,
 - , « » ,
 .
 . . .
 , ,
 , « » ,
 XX :
 »¹²⁷⁹ . 60
 . 20–30
 1280 .
 ,
 . 1989 . , , ,
 .
 , , , ,
 .
 - ( )
 « »¹²⁸¹ . 26 27 2007 .
 ,
 , -
 , .
 . . .
 1282 .

---

¹²⁷⁸

¹²⁷⁹ . O wiadczzenie ws. projektu ustawy o miejscach pami ci narodowej // Prawo i Sprawiedliwo . 2007. 7 maja. URL:<http://www.pis.org.pl/article.php?id=7324> (04.07.2014).

¹²⁸⁰ Uhlig D. Estonia a pomnikowa ustawa Ujazdowskiego // Gazeta Wyborcza. 2007. 102. 2 maja. S. 8; // . 2007. 8 . URL:<http://www.rg.ru/2007/05/08/kladbishe.html> (26.04.2015).

¹²⁸¹ .: Lanko D. A. Historical memory in the age of globalization: the case of Russian-Estonian relations // Baltic Region. 2011. 4. P. 5–14.

¹²⁸²

// Lenta.ru. 27.04.2007. URL:<http://lenta.ru/news/2007/04/27/duma1> (26.04.2015).

1283 . , 29 2007 .

»¹²⁸⁴ , « » , « » ,

1285 . , 7 2007 .

» , : « » ,

»¹²⁸⁶ .

: «

»¹²⁸⁷ .

. 7 2007 . : «

»¹²⁸⁸ .

: «

»¹²⁸⁹ .

1283 // .ru. 29.04.2007.

URL:<http://www.vesti.ru/doc.html?id=119043&tid=40252>. (26.04.2015).

1284 . Czuchowski W. Spór wokół pomników Armii Czerwonej // Gazeta Wyborcza. 2007. 101. 30 kwietnia. S. 4.

1285

1286

URL:<http://izvestia.ru/news/398940>. (26.04.2015).

1287

1288 . Ile b dzie ustaw o usuwaniu pomników // Gazeta Wyborcza. 2007. 107. 9 maja. S. 5.

1289 . O wiadczenie ws. projektu ustawy o miejscach pami ci narodowej...

1290 . , , ,
 « » ,
 , , 11
 . , ,
 , 54
 , « » ,
 , .
 , .
 ,
 1291 .
 1292 . 15 2007 . « » «
 »¹²⁹³ . 21 2007
 . , ,
 , ,
 , .
 « » ,
 .
 (50)
 13 2007 . ( )¹²⁹⁴ .
 - ,
 ,
 , 1295 .
 ,

¹²⁹⁰ „ . // . 2007. 8 .
 URL:<http://www.kommersant.ru/doc/763933> (26.04.2015).

¹²⁹¹ Szacki W. Jak usunąć pokomunistyczne pomniki? // *Gazeta Wyborcza*. 2007. 106. 8 maja. S. 7.

¹²⁹² Ile będzie ustaw o usuwaniu pomników.

¹²⁹³ Poselski projekt ustawy o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu V kadencji. URL:<http://orka.sejm.gov.pl/Druki5ka.nsf/wgdruku/2027> (26.04.2015).

¹²⁹⁴ Poselski projekt ustawy o miejscach pamięci narodowej // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu VI kadencji. URL:<http://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/wgdruku/745> (26.04.2015).

¹²⁹⁵ Stanowisko Rządu do druku nr 745 // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu VI kadencji. URL:<http://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/0/5E35A0F60461BE44C12574D5004202EA?OpenDocument> (26.04.2015).

« ».

« » , « » ,

, , 11 2007 .

,

: « , ,

, , ,

, - <...>

, , »¹²⁹⁶.

38%

¹²⁹⁷, 57%

OBOP 2007 . , ,

, 28% ¹²⁹⁸.

, , ,

, , ,

, , ,

- -

« », , ,

, , ,

« » - ,

.

2005–2007 .

, « » - ,

¹²⁹⁶ Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. S. 390.

¹²⁹⁷ Pomniki i cmentarze żołnierzy radzieckich / OBOP. Warszawa, 2007. Maj. S. 3.

¹²⁹⁸ Ibidem. S. 4.

1299 .

« 2025 »¹³⁰⁰ , « » ,

2020 »¹³⁰¹ .

2020 .

1302 , 1303 .

1304 . 1305 « » ,

« » .

2006 .

1306 , 8 2010 .

¹²⁹⁹ Goł biewska M. Polityka energetyczna Polski // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 2007. Warszawa, 2007. S. 260.

¹³⁰⁰ Polityka energetyczna Polski do 2025 roku / Ministerstwo Gospodarki i pracy. Warszawa, 2005. S. 21.

¹³⁰¹ 2020 . , 2003. C. 63.

¹³⁰² Sprawozdanie Stenograficzne z 10 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 lutego 2006 r. S. 77.

¹³⁰³ Ibidem. S. 17.

¹³⁰⁴ Gorska J. A. Op. cit. P. 103.

¹³⁰⁵ Podolski A. Gaz narodowy czy europejski? Polityczne i historyczne uwarunkowania percepcji wybranych wyzwa dla bezpiecze stwa energetycznego. Warszawa, 2007. S. 6.

¹³⁰⁶ Nowakowski J. M. Energetyczna zimna wojna // Wprost. 2006. 19 (1222).

URL:<http://www.wprost.pl/ar/90039/Energetyczna-zimna-wojna/> (05.05.2015).

2009 .: « – , – »¹³¹¹.

, , « » ,
 « » ,
 , ,
 . , ,
 .
 - ,

2005–2007 .

« » . .
 , ¹³¹²
 ( ).

18 1998 .¹³¹³

«
 1989 .»¹³¹⁴,

2000 .,

. 2006 .

:
 1. ( )
).
 (70%)

¹³¹¹ . Kramer A. Russia Gas Pipeline Heightens East Europe's Fears // The New York Times. 2009. October, 12.
 URL:http://www.nytimes.com/2009/10/13/world/europe/13pipes.html?_r=0 (27.04.2015).

¹³¹² . . 18.

¹³¹³ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Załącznik // Dziennik Ustaw. 2014. Poz. 1075.

¹³¹⁴ . « »? // XXI / .
 . . . ., 2012. . 103.

2. « » («Kolejka»),
 1315
 3.
 4.
 2004 . 30 2004 .
 2005 . «Rzeczpospolita»
 « ».
 . 9 2005 .
 2005–2008 .
 1316
 1990 .,
 . 1983–1989
 , II III . « »¹³¹⁷.
 1318

¹³¹⁵ Gra „Kolejka” // Portal edukacyjny Instytutu Pamięci Narodowej. URL:<http://pamiec.pl/pa/edukacja/materialy-edukacyjne-i/gry/kolejka/9610,Gra-Kolejka.html> (22.04.2015).

¹³¹⁶ . . . 116.

¹³¹⁷ Wywiad z Januszem Kurtyką, prezesem IPN // Polska the Times. 2009. 1 kwietnia. URL:<http://www.polskatimes.pl/artukul/100410,wywiad-z-januszem-kurtyka-prezesem-ipn,id,t.html> (22.04.2015).

¹³¹⁸ Janusz Kurtyka: Putin – mielizny, przemilczenia i manipulacje // RMF24. 2009. 2 września. URL:<http://www.rmfm24.pl/tylko-w-rmf24/wywiady/news-janusz-kurtyka-putin-mielizny-przemilczenia-i-manipulacje,nId,2120471> (22.04.2015).

2005–2009 .

«

»

,
 ,
 . , , « » 11 2007 .
 «
 »¹³¹⁹ .
 « »
 , . , ,
 « » «
 », «
 , »¹³²⁰ .
 , « » « », : «
 , , ,
 , ,
 , ,
 , ,
 »¹³²¹ . : « ,
 , »¹³²² .
 : ,
 , ,
 « »¹³²³ , ,
 « » , XIX .,
 , ,
 « » ¹³²⁴ , , ,
 .
 , ,

¹³¹⁹ Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. S. 409.

¹³²⁰ . Gniazdowski M. Op. cit. S. 254.

¹³²¹ Rosati D. Europa albo mier // Gazeta Wyborcza. 2006. 10. 12 stycznia. S. 19.

¹³²² Cimoszewicz W. Polska – Niemcy. Polityczne gry // Cimoszewicz W., Werner A. Nieoficjalnie. Konstancin, 2012.

[.epub].

¹³²³ . . . . 68.

¹³²⁴ .

1325

« »

« »

( ).

1326

2007 . « » «

»

53,88%¹³²⁷.

— « »

23 2009 .

: «

»¹³²⁸.

1329

---

¹³²⁵ Bogucki J. Op. cit. S. 30.

¹³²⁶ Ku niar R. Polityka Zagraniczna. S. 290.

¹³²⁷ Dudek A. Historia polityczna Polski. S. 597.

¹³²⁸ Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych (Nr. 126). Nr. 2751/VI kadencja / Kancelaria Sejmu. Biuro Komisji Sejmowej. Warszawa, 2009. S. 6

¹³²⁹ Cichocki B. Op. cit. S. 115.

, , - , , ,
 , . - , « [,
 ] , »¹³³⁰ . ,
 , .
 , ,
 .
 , « » ,
 .
 , 2000- .
 .
 . . ,
 . . , «
 2004–2005 , 60- ,
 »¹³³¹ .
 ,
 ,
 .
 , ,
 , ,
 , 1990- . ,
 1332 .
 , 1333 .

¹³³⁰ wiek-Karpowicz J. Polityka Polski wobec Rosji // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej 2010. Warszawa, 2010. S. 140.

¹³³¹ . . . . 137.

¹³³² . . . . 333.

¹³³³ Adler N. The Future of the Soviet Past Remains Unpredictable: The Resurrection of Stalinist Symbols Admit the Exhumation of Mass Graves // Europe-Asia Studies. Vol. 57. No. 8. Dec. 2005. P. 1100-1101.

»¹³³⁴ .
«
»
23 2009 .

1335
»¹³³⁶ .
:

»¹³³⁷ .
2008 .
:

»¹³³⁸ .
(
)
» . 7 2009 .
: «

1334
1335
2009 . « . .4.

¹³³⁶ Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych (Nr. 126). Nr. 2751/VI kadencja. S. 5.
» . .15

1337 . .344.
1338 // .09.12.2008.

URL:<http://www.russ.ru/pole/Ploho-s-pamyat-yu-ploho-s-politikoj> (23.04.2015).

»¹³³⁹. 15

1340

28

5

:

1.

«

».

2.

3.

: «

»¹³⁴¹.

«

»

2009 .

«

. 1935–1945

»¹³⁴²

«

»¹³⁴³.

1339

. 07.05.2009. URL:<http://blog.da-medvedev.ru/post/11/transcript> (

//

23.04.2015).

1340

15 2009 . 549 «

»//

1341

. 20.05.2009 . URL:<http://www.rg.ru/2009/05/20/komissia-dok.html> (

23.04.2015).

?//

1342

31.05.2009. URL:<http://www.1tv.ru/news/polit/9877> (

23.04.2015).

. 1935-1945 .

1343

/ . . . . . , 2009. 462 .

1935–1945 .

/ . . . . . , 2010. 510 .

: - , »¹³⁴⁴ .
 , 2004 2009 .
 .
 « »¹³⁴⁵ .
 .
 , .
 , , , .
 , 2000- .
 , 1990- 2000- .
 . , , 4-5 2006 .
 . . -
 . . « » ,
 : «
 »¹³⁴⁶ .
 10 2008 .
 , : «
 , - ,
 »¹³⁴⁷ .
 ,
 -
 . , ,
 « » .

1344 . . . . 238-239.

1345 . . 168.

1346 . . . . - 2006: // / . . . . , 2007. . 92.

1347 - // . . . . 10.06.2008. URL: <http://ria.ru/politics/20080610/109926855.html> (23.04.2015).

2006 . . . . . : «

»¹³⁴⁸.

1992 . . . . . 1349.

2004–2009 . . . . .

« . . . . . »

« . . . . . »

15 2006 . . . . . : «

? . . . . .

<...> . . . . . »¹³⁵⁰.

11 2007 . . . . . : «

« . . . . . [. . . . .] 17

1939 . . . . . : «

».

»¹³⁵¹.

« . . . . . »

« . . . . . »

11 2007 . . . . .

¹³⁴⁸ Wojciechowski M. Bosacki M. Pierwszy gest z Rosji // Gazeta.PL. 2006. 21 lutego.

URL:<http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,3174470.html> (23.04.2015).

¹³⁴⁹ . . . . . // . 1992. 12. 30 1992 . . 21.

¹³⁵⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 10 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 lutego 2006 r. S. 77.

¹³⁵¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. S. 390.

- , « » , « ?
 , ? ,
 »¹³⁵².
 : « [ ] , [ ] »¹³⁵³.
 8
 2010 .: « »¹³⁵⁴.
¹³⁵⁵.
 (1944 .), « »/
 (1980 .); - (1939 .),
 (1939 .), (1939);
 (1944 .); (1945 .); (1940 .);
 (1945 .). 1989 .
 (1989 .), (1999 .) (2004 .).
 10-
 ( ) XX .
 1994–1995, 1999–2000, 2004–2005, 2009–2010 .
 ( ) .
 , 9 – (–)

¹³⁵² Ibidem. S. 383.

¹³⁵³ Ibidem. S. 392.

¹³⁵⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 64 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 8 kwietnia 2010 r. S. 139.

¹³⁵⁵ .: . . . 251.

,
 .
 « »
 ,
 ,
 ,
 .
 ,
 (2005 .
 ), 5 .
 ,
 —
 .
 « »
 1994–1995 . 1989–1990 .
 .
 . . , 1994 .
 . . 1356 .
 ,
 (51%
)¹³⁵⁷. «Gazeta Wyborcza»,
 ,
 1944 .¹³⁵⁸
 , 1359 .
 .
 1995 .

¹³⁵⁶ . // . 1994. 142. 2 .
 URL:<http://www.kommersant.ru/doc/85471> (24.04.2015).

¹³⁵⁷ Wroński P. Obchody i bojkoty // Gazeta Wyborcza. 1994. 173. 27 lipca. S. 1.

¹³⁵⁸ Ibidem.

¹³⁵⁹ Idem. Winy Niemiec, winy Rosji // Gazeta Wyborcza. 1994. 179. 3 sierpnia. S. 1.

, ,
 1360 .
 , . . ,
 , 50- 50-
 , .
 , 50-
 , ,
 1361 .
 - 1362 ,
 1363 . , ,
 4 1995 .
 « »
 , ,
 , 50-
 ,
 1944 .
 ( ),
 , ,
 « » 1999–2000 .,
 - .
 60 ,
 ,
 - ,
 « » « »
 : 2004–2005 2009–2010 .
 « »
 , 2000-

¹³⁶⁰ Rosjanie ura eni // Gazeta Wyborcza. 1995. 25. 30 stycznia. S. 3.

¹³⁶¹ Skalski E. To jest Targowica! // Gazeta Wyborcza. 1995. 95. 21 kwietnia. S. 1.

¹³⁶² Dlaczego jad do Rosji // Gazeta Wyborcza. 1995. 105. 6 maja. S. 10.

¹³⁶³ 2 kadencja, 50 posiedzenie, 2 dzie (25.05.1995) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu II kadencji.
 URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata2.nsf/main/237DD5D3> (13.07.2014).

– 60–

1364

1365

60–

1366

«

: «

»¹³⁶⁷»¹³⁶⁸

, 2004 .

. 31

2004 .

1944 . «

»¹³⁶⁹

«

(sic. – . . .)

»¹³⁷⁰

¹³⁶⁴ Gniazdowski M. Op. cit. S. 238.

¹³⁶⁵ Kontekst międzynarodowy // Muzeum Powstania Warszawskiego.

URL:http://www.1944.pl/historia/encyklopedia/powstanie_warszawskie/kontekst_miedzynarodowy/ (13.07.2014).

¹³⁶⁶

60–

URL:<http://kremlin.ru/events/president/news/31477> (24.04.2014).

¹³⁶⁷

60–

URL:<http://kremlin.ru/events/president/news/43894> (24.04.2014).

¹³⁶⁸

¹³⁶⁹ Call for Warsaw uprising apology // BBC News. 31.07.2004. URL:http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/3941897.stm (24.04.2014).

¹³⁷⁰ Polska chwała i niemiecki wstyd // Gazeta Wyborcza. 2004. 179. 2 sierpnia. S. 1.

« »
 , « »
 »¹³⁷¹
 , ,
 , ,
 , ,
 , ,
 ( )
 2005 .
 60- . 12 2005 .
 «
 ( ) »: «
 . « »
 , - »¹³⁷²
 , ,
 « , ,
 ».
 : «
 ,
 »¹³⁷³

---

¹³⁷¹ Czerwiński G. Op. cit. S. 121.

¹³⁷²

( ) // . 12.02.2005. URL: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-pobeda.nsf/304a70a9f8af4383c3256eda00378036/c3256eda00375761c3256fa60050bac4!OpenDocument> (07.01.2015).

¹³⁷³ ( ) // . 2005. 4. URL: <http://www.novpol.ru/index.php?id=429> (07.01.2015).

»¹³⁷⁹.

1380

1381

600

»¹³⁸².

: 30%

, 29% –

1383

8 2005

«60-

»¹³⁸⁴.

: «

1945 »¹³⁸⁵.

2005

: «

---

¹³⁷⁹ Eberhardt A. Op. cit. S. 117.

¹³⁸⁰ Merta T. Nie jecha do Moskwy // Gazeta Wyborcza. 2005. 73. 29 marca. S. 18.

¹³⁸¹ Komorowski B. Wizyta du ego ryzyka // Gazeta Wyborcza. 2005. 84. 12 kwietnia. S. 21; Czy jecha do Moskwy 9 maja?

¹³⁸² Kwa niewski A. Pami o dwóch totalitaryzmach // Gazeta Wyborcza. 2005. 103. 5 maja. S. 5.

¹³⁸³ Opinie o udziale Prezydenta RP w uroczysto ciach 9 maja w Moskwie i stosunkach polsko-rosyjskich / CBOS. Warszawa, 2005. Kwiecie . S. 2.

¹³⁸⁴ // . 16.05.2005. URL:<http://www.kommersant.ru/doc/577392> (07.01.2015).

¹³⁸⁵ // Deutsche Welle. 27.02.2005. URL:<http://www.dw-world.de/dw/article/0,,1502969,00.html> (01.09.2014).

, 17

1939 .

«

»¹³⁹³.

2005 .

. 9

1939 .

1394.

2004–2005 .,

, « »

« »

«

»

« »,

2009–2010 .(

)

« »

70-

1

2009 .

2009 .

«

»,

70-

, «

<...>

»¹³⁹⁵,

¹³⁹³ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 maja 2005 r. W 60. rocznicę zakończenia II wojny światowej.

¹³⁹⁴ General Assembly Fifty-ninth session. P. 5.

¹³⁹⁵

//

70-

, , . . . 1396 . . . 1397 ,
 , . . . 1398
 1399 , , ,
 .
 2009 . « »
 1400 , 23 1939 . – -
 1 1939 . – .
 , «
 , 1938 , -
 ,
 <...>,
 »¹⁴⁰¹ . -
 , ( ), ,
 ,
 1402 .
 1403 , 20 2009 .
 « -1 » « » ,
 23 1939 .
 , -
 1939 ¹⁴⁰⁴

« » , 31 2009 . ,

/
 , . . . , 2009. . 14.
 1396 . . . – // . . 11–13.
 1397 . . . // . . 17–19.
 1398 . . . ,
 // . 48–71.
 1399 . 1935-1939 .: // . . 166–176.
 1400 . . . : ? // . 2009. 4986 (162). 1 . . 1.
 1401 . . .
 1402 wiek-Karpowicz J. Op. cit. S. 143.
 1403 Sprawozdanie Stenograficzne z 48 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 sierpnia 2009 r. S. 112-113.
 1404 // RuTV.ru. URL: <http://rutv.ru/brand/show/id/10745> (05.05.2015).

: «
 ,
 ,
 ,
 »¹⁴⁰⁵.
 31 2009 . «
 »,
 « »
 1 2009 .
 1945
 [19]80- [19]90-
 »¹⁴⁰⁶.
 «Gazeta Wyborcza» 31 2009 .
 : «
 1939 .
 »¹⁴⁰⁷.
 23 1939 .
 « »
 1938 .
 : «

¹⁴⁰⁵ URL:<http://ria.ru/interview/20090831/183116758.html> (/ . // . 31.08.2009. 24.04.2015).

¹⁴⁰⁶ Sikorski R. Lekcje historii, modernizacja i integracja // Gazeta Wyborcza. 202. 29 sierpnia. S. 6.

¹⁴⁰⁷ Putin W. List Putina do Polaków.

70

»¹⁴¹³.

.
 - .
 , « »
 - 1414 .
 : 49% ,
 - ,
 , 33% , 1415 .
 . - , . .
 . , ,
 . , ,
 . , ,
 « »
 , « » 1416 .
 , 2009–2010 .
 , 2000- .
 .
 « », 1994 .,
 , 15
 ,
 , 1994–1995 .
 , 2004–2005 .
 , 2009 .
 .
 - , 7
 2010 .
 « » ,
 ( ) 1980- . , « »

¹⁴¹³ Tusk D. Przemówienie na Westerplatte // *Moje Miasto*. 01.09.2009.

URL:<http://www.mmtrojmiasto.pl/artukul/przemowienie-donalda-tuska-na-westerplatte,3000168,art,t,id,tm.html> (01.09.2014).

¹⁴¹⁴ Reakcje na list Putina do Polaków // *Gazeta Wyborcza*. 2009. 31 sierpnia.

URL:http://wyborcza.pl/1,76842,6984515,Reakcje_na_list_Putina_do_Polakow.html (24.04.2015).

¹⁴¹⁵ Stosunki polsko-rosyjskie i polsko-niemieckie z historii w tł / CBOS. Warszawa, 2009. Wrzesień . S. 2.

¹⁴¹⁶ wiek-Karpowicz J. Op. cit. S. 151-152.

67

8

2010 .¹⁴¹⁷ « »
 26 , 1940 .,
 1990 .¹⁴¹⁸ , « »
 . 10 2010 .,
 - .

2004–2009 .

- , , , 1940 .
 , CBOS 2008 2010 .,
 (, , , ,)
 ):
1. ,
 (57% – 2008 ., 66% – 2010 .).
  2. (52% – 2008 ., 58% – 2010 .).
  3. (51% – 2008 ., 46% – 2010 .).
  4.
 (38% – 2008 ., 43% – 2010 .).
  5. , , (42%
 – 2008 ., 33% – 2010 .).
  6.
 (21% – 2008 ., 21% – 2010 .).
  7. (32% – 2008 ., 20% –
 2010 .).
  8. (32% – 2008 ., 16% –
 2010 .)¹⁴¹⁹.

¹⁴¹⁷ . // . 2010. 10 . URL:<http://www.rg.ru/2010/05/10/delo-katyn.html>
 (25.04.2015).

¹⁴¹⁸ Uchwała katyńska Dumy // Gazeta Wyborcza. 2010. 276. 26 listopada. S. 13.

¹⁴¹⁹ Pamięć o zbrodni Katyńskiej i ocena jej znaczenia dla stosunków polsko-rosyjskich / CBOS. Warszawa, 2008. Maj. S. 5; Opinia publiczna o zbrodni Katyńskiej i jej znaczeniu dla stosunków polsko-rosyjskich / CBOS. Warszawa, 2010. Maj. S. 5.

, - ,
 , CBOS 2008 . 67%
 1420 , 2010 . - 81%¹⁴²¹ ,
 , « »
 - OBOP¹⁴²² . 2013 . 1423 .
 , 2004-2009 .
 , 2010 . « - ».
 , ,
 , 28%
 ,
 , - 53%
 , 18 % ,
 - . .
 1424 . , 2004-2009 .
 « » -
 . , 21 2004 .
 159 , 30
 S 38/04/Zk. , 11 2005 . ,
 , . . . ,
 , 2004-2009
 :
 (( ))
 1425 .

¹⁴²⁰ Pami o zbrodni Katy skiej. S. 4.

¹⁴²¹ Opinia publiczna o zbrodni Katy skiej. S. 3.

¹⁴²² Kolektywna pami i niezafatwione sprawy z II wojny wiatowej / OBOP. Warszawa, 2009. Sierpie . S. 4.

¹⁴²³ Bogucki J. Op. cit. S. 152.

¹⁴²⁴

- // - . 25.04.2015).
 08.04.2010. URL: <http://www.levada.ru/press/2010040801.html> (

¹⁴²⁵ . . . 332.

22 2005 . 65-

,
 ,
 ,
 . « ,
 ,
 , ».
 : «
 ,
 ,
 1426 .
 ,
 ,
 . -
 ,
 ( ) 1989 .
 1427 .
 , -
 « - ,
 »¹⁴²⁸ .
 , , ,
 , , ,
 . . .
 ,
 : « ,
 , , , »¹⁴²⁹ , -
 ,
 . 21 2006 . : « [,]
 . [ ]
 ,
 . - ,
 .

¹⁴²⁶ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2005 r. upamiętniająca 65. rocznicę zbrodni katyńskiej.

¹⁴²⁷ Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 kwietnia 2006 r. w sprawie rocznicy Zbrodni Katyńskiej // Monitor Polski. 2006. 32. Poz. 349.

¹⁴²⁸ Ibidem.

¹⁴²⁹ . Eberhardt A. Op. cit. S. 116.

1435

. 26 2006 .

: «

»¹⁴³⁶

2006 .

1437

30 2009 .

159,

2006 .,

1992 . . . ,

( ) 5 1940 .

8 2008 .

«

¹⁴³⁵ „, „, Ku niar-Plota M. Informacja o przeprowadzonych w ledztwie S 38/04/Zk w sprawie zbrodni Katyńskiej w okresie od kwietnia 2007 r. do marca 2008 r. czynnościach procesowych // Zbrodnia Katyńska między prawdą i kłamstwem. Warszawa, 2008. S. 14–17; ledztwo katyńskie // Instytut Pamięci Narodowej. URL: <http://katyn.ipn.gov.pl/kat/sledztwo-katynskie/3657,sledztwo.html> (25.04.2015).

¹⁴³⁶

//

. . . . 493.

¹⁴³⁷ Biuletyn z posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (Nr. 49), Komisji Spraw Zagranicznych (Nr. 48). Nr. 904/VI kadencja / Kancelaria Sejmu. Biuro Komisji Sejmowej. Warszawa, 2008. S. 5.

[ ] »¹⁴³⁸.
 2006 . -
 .
 ,
 ,
 «
 »¹⁴³⁹.
 . 21 2009 . ,
 : « . 2004 . :
 . 2006 . : ,
 . [ ] »¹⁴⁴⁰.
 9 2006 . : « ,
 ,
 »¹⁴⁴¹.
 ,
 , 21 2006 .
 « »
 « » . . ,
 : «
 . , ,
 , , . »¹⁴⁴².
 « » 80
 (sic. – . . .) , « »
 1941 . 1946 . ,
 « : » ,

¹⁴³⁸ Ibidem. S. 6.

¹⁴³⁹ Wroński P. Polka pozywa Rosję o zbrodni katyńskie // Gazeta Wyborcza. 2006. 95. 22 kwietnia. S. 1; Idem, Gurianów A. Zbrodnia niestalinowska // Gazeta Wyborcza. 2006. 54. 4 marca. S. 3.

¹⁴⁴⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 40 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 21 kwietnia 2009 r. (pierwszy dzień obrad). Warszawa, 2009. S. 83.

¹⁴⁴¹ Sprawozdanie Stenograficzne z 12 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 9 marca 2006 r. S. 181.

¹⁴⁴² . . . : // . 2006. 21 .
 URL: <http://www.rg.ru/2006/03/21/tuleev-polyaki.html> (25.04.2015).

1448

1449

1

2009

2009

, 23

2009

17

1939¹⁴⁵⁰

: «

« »

»¹⁴⁵¹»¹⁴⁵²

2009

1453

. 8

2008

¹⁴⁴⁸ Siedlecka E. Strasburg da od Rosji wyja nie w sprawie Katynia // Gazeta Wyborcza. 2008. 29 pa dziernika. URL:http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114881,5859504,Strasburg_zada_od_Rosji_wyjasnien_w_sprawie_Katynia.html (26.04.2015).

¹⁴⁴⁹ Skargi katy skie przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w Strasburgu // Instytut Pami ci Narodowej. URL:<http://katyn.ipn.gov.pl/kat/katyn-w-strasburgu/3658,Skargi-katynskie-przed-Europejskim-Trybunałem-Praw-Czlowieka-w-Strasburgu.html> (25.04.2015).

¹⁴⁵⁰ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 wrze nia 2009 r. upami tniaj ca agresje Zwi zku Radzieckiego. Op. cit
¹⁴⁵¹ . Wro ski P. Kaczy ski podejrzewa zmow w sprawie uchwały o 17 wrze nia // Gazeta Wyborcza. 2009. 24 wrze nia. URL:http://wyborcza.pl/1,76842,7072523,Kaczynski_podejrzewa_zmowe_w_sprawie_uchwaly_o_17.html (26.04.2015).

1452

17 1939 .//

24.09.2009. URL: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/835303925FBA922DC325763B0024964B (26.04.2015).

¹⁴⁵³ wiek-Karpowicz J. Op. cit. S. 145.

2008 .

( ) -

1455 ,

1 2009 .

1456 .

« » , :

«

»¹⁴⁵⁷ .

7

2010 .

: « ,

70-

1940 <...>

[ ] ,

»¹⁴⁵⁸ .

¹⁴⁵⁴ Bielecki T., Radziwinowicz W. Lekka odwil z Rosji // Gazeta Wyborcza. 2008. 34. 9 lutego. S. 1.

¹⁴⁵⁵

// - . 819-820.

¹⁴⁵⁶ Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych (Nr. 125). Nr. 2747/VI kadencja / Kancelaria Sejmu. Biuro Komisji Sejmowej. Warszawa, 2009. S. 25.

¹⁴⁵⁷ Putin W. List Putina do Polaków.

¹⁴⁵⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 64 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 8 kwietnia 2010 r. S. 139.

« »¹⁴⁵⁹ . , .

« »¹⁴⁶⁰ . , «

« »¹⁴⁶¹ .

2004–2009 . :

2004 .

« » .

2007 .

« » .

2005–2007 .,

---

¹⁴⁵⁹ . . . . C. 67.
¹⁴⁶⁰ Sprawozdanie Stenograficzne z 64 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 8 kwietnia 2010 r. S. 164.
¹⁴⁶¹ Ibidem.

,
 ,
 -
 .
 -
 .
 ,
 ,
 .
 ( )
 .
 ,
 16-17 2002 .
 ,
 « »
 ,
 ,
 1940-
 ,
 ,
 ,
 (, ,)¹⁴⁶².
 ,
 - 2005 .
 .
 . . . 1463 .
 11 2007 .
 ,
 ,
 «
 ,
 »¹⁴⁶⁴ .
 ,
 ,

¹⁴⁶² Chucherko J. Znaczenie dla stosunków polsko-rosyjskich polsko-rosyjskiej Grupy ds. trudnych // Krakowskie studia Międzynarodowe. Kraków, 2011. No. 3. S. 14.

¹⁴⁶³

¹⁴⁶⁴ Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. S. 369.

2007 .

1465 .

( )

2010 .

2007 .

«

»¹⁴⁶⁶ .

2

, 1-2

2008 .

«

»,

«

»¹⁴⁶⁷ .

¹⁴⁶⁵ Szczólkowska D. Tusk jedzie do Putina // Gazeta Wyborcza. 2007. 287, wydanie z dnia 08/12/2007. S. 1.

¹⁴⁶⁶

. 6.

¹⁴⁶⁷

//

//

. . 814.

: 1)

«

»,

«Grupy ds. trudnych»; 2)

«

»

»

«

».

... ,7 2008 . :«

... ,

... »¹⁴⁶⁸ . -

« » - ,

... ,

... 19 2008 . ,

« » ,

... ,

... »: « , (

... - . .) « » »¹⁴⁶⁹ .

... ,

... 12-14 2008 . .

... , - .

... 14

... « ».

... - ,

... XX . ,

... 1470 . ,

... - ,

« » ,

... « (

¹⁴⁶⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 maja 2008 r. S. 14-15.

¹⁴⁶⁹ ... . 7.

¹⁴⁷⁰ Cichocki B. Op. cit. S. 123.

. - . .)

»¹⁴⁷¹.

3 - 27-28 2008 .

: «

«

».

»¹⁴⁷².

1939 .

«

»:

, 23

1939 .

«

»

,

, «

».

, «

»¹⁴⁷³.

1474.

¹⁴⁷¹

//

- 2008:

/

¹⁴⁷²

. 198.

¹⁴⁷³ Cichoński B. Op. cit. S. 124.

¹⁴⁷⁴ Wojciechowski M. Rosjanie: Nie jeste my współnikami Hitlera.

„
1479
2009 .
:
1
2009 .,
30 2009 .
1480
2010 .
« - 1920 .»¹⁴⁸¹
1482
XX .
2008–2009 .
1483
7 2010 .¹⁴⁸⁴
8 2010 . : «
<...>

¹⁴⁷⁹ Wojciechowski M. Polska - Rosja. Ju dwa centra dialogu // Gazeta Wyborcza. 18.10.2011.
URL:http://wyborcza.pl/1,76842,10486848,Polska__Rosja__Juz_dwa_centra_dialogu.html (23.04.2015).

¹⁴⁸⁰

¹⁴⁸¹ . . . ,9 2009 //
- . . . 821.

¹⁴⁸² Kryzys 1939 roku w interpretacjach polskich i rosyjskich historyków / Red. Sławomir Dąbski, Michał Narowski.
Warszawa, 2009. - :
/ . . . . . 2010.

¹⁴⁸³ Chucherko J. Op. cit. S. 22.

¹⁴⁸⁴ . . . . . 12.

»¹⁴⁸⁵.

1989 . . . 1486.

2009 .

2004–

« »,

, 2002–2004 .

. 2005

« ».

, «

»¹⁴⁸⁷.

, 15 2006

: «

[ ] <...>

;

¹⁴⁸⁵ Sprawozdanie Stenograficzne z 64 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 8 kwietnia 2010 r. S. 139-140.

¹⁴⁸⁶ Bogucki J. Op. cit. S. 109

¹⁴⁸⁷

»¹⁴⁸⁸.
« - » 11 2007 .
- 2005 . «
», , « [.]
(. - . .) »¹⁴⁸⁹.
2008 ., , : «
20 . ,
! . !
! 20, 30 50 »¹⁴⁹⁰.
« » .
, , ,
, 1491 .
«Gazeta
Wyborcza», ,
. . : « ,
« » »
, ,
»¹⁴⁹².
2008 .
-
, , ,
, 2005 . , ,
, , 1990- .
, - « » 21 2005 .
. . : « ,

¹⁴⁸⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 10 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 lutego 2006 r. S. 30.

¹⁴⁸⁹ Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. S. 394.

¹⁴⁹⁰ . Ko ci ski P. Lech Kaczy ski w Tbilisi: Cała Europa musi by tutaj // Rzeczpospolita. 2008. 13 sierpnia. URL:<http://www.rp.pl/artukul/176071.html>. (27.04.2015).

¹⁴⁹¹ Lašas A. When History Matters: Baltic and Polish Reactions to the Russo-Georgian War // Europe-Asia Studies. 2012. Vol. 64. No. 6. August 2012. P. 1062-1063.

¹⁴⁹²

, ,
 .
 , , ,
 —
 »¹⁴⁹³ .
 ,
 . 2007 . , CBOS, 33%
 -
 , 31%
 1494 . , 2005–2009 .
 ,
 50% (2004 . – 48%)¹⁴⁹⁵ .
 ,
 ,
 1496 . , - .
 «
 »¹⁴⁹⁷ .
 , 11 2009 . . . ,
 ,
 : «
 , ,
 ,
 »¹⁴⁹⁸ .

¹⁴⁹³ 4 kadencja, 96 posiedzenie, 3 dzie (21.01.2005) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji.

URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/53CA9313> (18.08.2014).

¹⁴⁹⁴ Polska – Rosja. Bezpiecze stwo energetyczne i opinie o wzajemnych stosunkach / CBOS. Warszawa, 2007. Czerwiec. S. 6.

¹⁴⁹⁵ Ocena stosunków Polski z Rosja, Ukraina i Niemcami / CBOS. Warszawa, 2009. Lipiec. S. 4.

¹⁴⁹⁶ // Lenta.ru. 21.01. 2007.

URL: <http://lenta.ru/news/2007/01/20/poland/>. (27.04.2015).

¹⁴⁹⁷ Eberhardt A. Op. cit. S. 151.

¹⁴⁹⁸ // . 11.02.2009.

URL: <http://ria.ru/world/20090211/161748096.html> (27.04.2015).

, : « , ,
 , ,
 .
 – »¹⁴⁹⁹ .
 ,
 , 17 2009 .,
 70- « »¹⁵⁰⁰ .
 , ,
 , ,
 .
 , ,
 .
 «Gazeta Wyborcza» 11
 2008 .,
 1501 . « »
 , 1 2008 . . . .
 : « , ,
 <...>
 ».
 »¹⁵⁰² . - 2008 .
 : « , ,
 , »¹⁵⁰³ .
 . - , , -
 , 1504 .
 ,
 , ,
 .
 « » . . : «

¹⁴⁹⁹ Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 lutego 2009 r. S. 261.

¹⁵⁰⁰ Bosacki M., Wroński P. Ruchoma tarcza // Gazeta Wyborcza. 2009. 219. 18 września. S.1.

¹⁵⁰¹ . . . . 193.

¹⁵⁰² // . 2008. 1 .

URL:<http://www.rg.ru/2008/09/01/principi.html> (20.04.2015).

¹⁵⁰³

– 2008:

., 2009. . 197.

¹⁵⁰⁴ wiek-Karpowicz J. Op. cit. S. 137-138.

«
 »¹⁵⁰⁹
 2004 . «Polityka»: «
 »¹⁵¹⁰
 2005 .
 »¹⁵¹¹
 : «
 »¹⁵¹²
 « »
 2005 . 1 2004 .
 2004 .,
 1513 .
 2004 .
 2005 .
 «
 »¹⁵¹⁴

¹⁵⁰⁹ Eberhardt A. Op. cit. S. 114.

¹⁵¹⁰ Kwa niewski A. Misja kijowska // Polityka. 2004. 51 (2483). S. 37.

¹⁵¹¹ Ku niar R. rodowisko mi dzynarodowe Polski A. D. 2004, czyli geopolityczna rewolucja w regionie // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej 2005. Warszawa, 2005. S. 33.

¹⁵¹² // . 2004. 23 .
 URL:<http://www.rg.ru/2004/12/23/kvasnevskiy-anons.html> (08.09.2014).

¹⁵¹³ . . . 118.

¹⁵¹⁴ Prawo i Sprawiedliwo // Wybory 2005. S. 127.

( )¹⁵¹⁵.
 2005 .
¹⁵¹⁶. 11 2007 .
¹⁵¹⁷. , 4
 ( )
 : « ,
 . , ,
 , ,
 »¹⁵¹⁸, –
 13 2009 .
 26 2008 .
 « »¹⁵¹⁹.
 , ,
 , « ,
 [ ] »¹⁵²⁰. «
 » -
 , .
 , « »¹⁵²¹.
 ,
 -¹⁵²².
 2009 .
 7 2009 . «

¹⁵¹⁵ Ocena stosunków Polski z Rosją, Ukrainą i Niemcami. S. 7.

¹⁵¹⁶ 4 kadencja, 96 posiedzenie, 3 dzie (21.01.2005) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL: <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/53CA9313> (18.08.2014).

¹⁵¹⁷ Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. S. 362.

¹⁵¹⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 lutego 2009 r. S. 251.

¹⁵¹⁹ Polish-Swedish Proposal on the Eastern Partnership // EU Neighborhood Library. URL: <http://www.enpi-info.eu/library/content/polish-swedish-proposal-eastern-partnership>. (27.04.2015).

¹⁵²⁰ Klatt M. Op. cit. P. 11.

¹⁵²¹ . . « » . . 19.

¹⁵²² Cichocki B. Op. cit. S. 113.

»¹⁵²⁶.
 II, («Unia Lubelska») («Unia Europejska»).

2000- . 21 2004 .
 : «
 »¹⁵²⁷.
 2007 .,
 2005 .
 2000- .
 . ,13 2009 .
 « XXI» . : «
 »¹⁵²⁸.
 2004–2009 .
 « » (2005–2007 .)

¹⁵²⁶ Sprawozdanie Stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 maja 2008 r. S. 5.

¹⁵²⁷ 4 kadencja, 67 posiedzenie, 2 dzie (21.01.2004) // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prace Sejmu IV kadencji. URL:<http://orka2.sejm.gov.pl/Debata4.nsf/main/38EE1CCF> (14.08.2014).

¹⁵²⁸ Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 lutego 2009 r. S. 271.

« », — ,

, . , . : , -

1939 . 2004–2009 .,

« » .

1989–2009 .

, ( ) . , , .

1989–1993 .

, - , , , ( ) . , ,

1989–1993 .

, 1989–1993 . « » ( ) .

1993–2004 .

. « », , « » ( ) .

·

,

« »

· -

, 2005–2009 .

·

1989–2009 .

,

« », · -

,

·

- 1987–1989 .

·

,

,

,

·

1989-2009 .

XX - XXI .

2009 .

1989-

(,)

XX .,
XIX .

1989 .,

1939 .

« » .

1944–1945 . 600 .

« » . 1990- .
 ( ) ,
 1993 .

1989–2009 .

1989–2009 .,

« », /

1993 .

, 27 1993 . -

， ， -
， 1993 .
《 》，
(1989-1993).
1989 .

， ，
， « 》 ，
- ， -
( )

， ，
《 》， ，
-
，

2004 .
《 》，
，

159

2004 .
，
30 2004 .
， 27 2004 .

，
，
，
，
，
《 》 《 》 .

(2004–2009 .)

-

,

,

,

«

»

,

.

.

«

»

1993

2004 .,

-

,

,

1989–1993 2004–2009 .

«

».

,

,

,

,

,

.

,

-

1989–2009 .

:

«

».

.

,

:

«

»,

—

.

—

.

,

,

,

,

1944–1945 .

,

,

,

.

-

1989 .

,

,

,

.

«

»

,

,

-

,

.

1989-2009 .

« » -

,
1989-2009 .

« »

« » -

-

, « »

( ).

« »

1989-2009 .,

( ).

« »,

1992 .

2006-2007 .

« »

« »,

1987 2008 .

1989-2009 .

« »

1989-1996 . . . ,

1989-2009 .

1989-2009 .,

( )

1989-2009 .,

1918-1939 .

1989 .,

1. . . . . - . :
 , 1995. – 445 .
2. , . // [ ] . – 2007. – 12 –
 : <http://www.novpol.ru/index.php?id=885>
3. , . //
 BBC [ ] . – 2010. – 6 . – :
http://www.bbc.co.uk/russian/international/2010/08/100806_us_hiroshima_dispute.shtml
4. , ... – . : ,
 2009. – 208 .
5. / . . . . . :
 , 1925. – 197 .
6. //
 [ ] . – 29.01.2009. – :
<http://kommersant.ru/doc/1110096>
7. 60- / . . // [ ]
 ] . – 01.08.2004. – : <http://kremlin.ru/events/president/news/31477>
8. , „ , . //
 [ ] . – 2007. – 8 . – :
<http://www.kommersant.ru/doc/763933>
9. : « » //
 [ ] . – 2009. – 11 . – :
<http://www.svoboda.org/content/article/1900825.html>
10. . . / . . //
 . – 1996. – 7. – 1996 . – . 64–68.
11. . 12–24 1989 .
 . IV. . : . , 1990.

12. . . . - «
 » (, 23) / . . // . - 1994. -
 5-6. - 1994 . - . 18-20.
13. . . . , / . . //
 . - 1995. - 8. - 1995 . - . 21-26.
14. . . .
 . . . / . . // [. . .]
 ]. - 2003. - 2. - 2003 . - :
http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/d8a97dcc9d61ce1c3256cfa002dcc0d!OpenDocument
15. . . . - .
 , 16 // [. . .]. - 2002. - 2. -
 2002 . - :
http://www.mid.ru/bdomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/2a534e1db24705bec3256b7b004ec696!OpenDocument
16. 60-
 / . . // [. . .]. -
 09.05.2005. - : <http://archive.kremlin.ru/text/appears/2005/05/87819.shtml>
17. , / . .
 // [. . .]. - 04.11.2006. - :
<http://www.kremlin.ru/transcripts/23882>
18. , 58-
 / . . // [. . .]. -
 08.05.2003. - : <http://www.kremlin.ru/transcripts/21990>
19. - /
 . . // [. . .]. - 27.01.2005. - :
<http://www.kremlin.ru/transcripts/22801>
20. . . .
 17 / . . //
 . - 1989. - 23. - 15 1989 . - C. 28-30.
21. / ,
 . . . . - : , 1961. - 172 .
22. , . . . - . - . 2. - : - « . . . », 1995.
 - 653 .
23. , ... - . 5-6. - : , 1988-1989.

24. // Lenta.ru
[ ]. – 27.04.2007 – :
<http://lenta.ru/news/2007/04/27/duma1>
25. // [ ]. – 16.05.2005 – :
<http://www.kommersant.ru/doc/577392>
26. . , 16
1990 // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mi dzynarodowych, 1991. – Nr. 4. – S. 20–24.
27. . , 16
1990 // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mi dzynarodowych, 1991. – Nr. 4. – S. 20–24.
28. - //
[ ]. – :
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/616_176
29. – 2006:
/ . . . . – : -2, 2007. – 592 .
30. – 2008:
/ . . . . . : -2, 2009. – 708 .
31. // [ ]. –
: http://www.lawrussia.ru/texts/legal_469/doc469a395x844.htm
32. 22 1992 // . – 1992.
– 12. – 30 1992 . – . 22–26.
33. ,
//
[ ]. – : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/246_004
34. 15 1992 //
[ ]. – : http://www.odkb-csto.org/documents/detail.php?ELEMENT_ID=126
35. ,
//
. – 1991 – 10. – 15 1991 .

36. // . – 1997. – 4. –
1997 . – . 41–43.
37. //
. – 1990. – 19. – 15 1990 . – . 15–20.
38. . – . 3. 1 1920 . – 18 1921 . – . :
, 1992. – 702 .
39. . – . 11. 1 — 31 1928 . – . :
, 1966. – 692 .
40. . – . 15. 1 — 31 1932 . – . :
, 1969. – 867 .
41. . – . 16. 1 — 31 1933 . – . :
, 1970. – 920 .
42. . – . 22. 1 — 31 1939 . 2 . – . :
, 1992. – . 1–2.
43. // [ ]. – :
http://www.lawrussia.ru/texts/legal_469/doc469a395x357.htm
44. , . – // .
– 1992. – 228. – 15 . – . 1.
45. « …»: « - ».
70- /
;
; . . . . ; . . . . . – . : ( )
, 2009. – 598 .
46. 18.10.1991 1761–1 (. 22.05.1992)
// [ ]. – :
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_1619/#p15
47. 18.10.1991 1761–1 (. 30.11.2011)
// [ ]. – :
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_122496
48. 14 1990 . N 1360–I
( ) ( )
// [ ]. – :
<http://constitution.garant.ru/history/ussr-rsfsr/1977/zakony/185465>

49. , . , // [ ].
– 1993. – 180. – 21 . – : <http://www.kommersant.ru/doc/59980>
50. //
- . – 1997. – 5. – 1997 . – . 32–33.
51. . . . – :
– , 2001. – 381 .
52. , ... – . : , 2000.
– 350 .
53. .
/ . . // . – 1997.
– 3. – 1997 . – . 3–4.
54. « » / . . //
[ ]. – 15.01.2002. – :
<http://kremlin.ru/transcripts/21471>
55. . . . 25 //
. – 1989. – 22. c 1 1989 . – . 23.
56. . . . 25 //
. – 1989. – 22. – 1 1989 . – . 21–24.
57. 2004–2009 / .
– , 2009. – 29 c.
58. , . //
[ ]. – 1994. – 142. – 2 . – :
<http://www.kommersant.ru/doc/85471>
59. . 1940 . – 2000 . : . . . .
/ . . . . – . : « » , 2001. 2001.
– 688 .
60. , . . . : . – . : , 2007. – 471 .
61. , .. // [.
] . – 2004. – 10. – : <http://www.novpol.ru/index.php?id=280>
62. , . . . : . – . : – , 1999.
– 575 .
63. , . . – . : . , 1995. – 333 .
64. ( )

- // [
-]. – 12.02.2005. – : <http://www.mid.ru/bdomp/ns-pobeda.nsf/304a70a9f8af4383c3256eda00378036/c3256eda00375761c3256fa60050bac4!OpenDocument>
65. . – : . , 2005. – 64 .
66. // . – 1993. – . 1993 . – . 3–23.
67. ? // [ ]. – 31.05.2009 – : <http://www.1tv.ru/news/polit/9877>
68. , . ( ) // [ ]. – 2005. – 4 – : <http://www.novpol.ru/index.php?id=429>
69. , . . // . – 2008: / . . . . – . : -2, 2009. – . 7–14.
70. , . . : ? // . – 2009. – 4986 (162). – 1 . – . 1.
71. , . " " // [ ]. – 2014. – 4 . – : <http://www.rg.ru/2014/11/04/vistavka-site-anons.html>
72. , . // [ ]. – 2010. – 10 . – : <http://www.rg.ru/2010/05/10/delo-katyn.html>
73. : « – » // . – 1992. – 119. – 22 . – . 1.
74. , . . 1994–1995. – ., 1996. – 130 .
75. , . . « » . – . : , 1994. – 394 .
76. , / . . // [ ]. – 07.05.2009 – : <http://blog.da-medvedev.ru/post/11/transcript>
77. / . . // . – 1996. – 7. – 1996 . – . 24–35.

78. . – 1996. – 12. – 1996 . – . 27–29. //
79. . – 1997. – 6. – 1997 . – . 27–28. //
80. ? // . – 1993. – 227. – 26 . .
1, 3.
81. , . . – // [ ] – 09.12.2008. – : <http://www.russ.ru/pole/Ploho-s-pamyat-yu-ploho-s-politikoj>
82. // [ ] . – 30.10.2009. – : <http://kremlin.ru/news/5862>
83. . 9 1995 . [-] // YouTube [ ] . 2012. – : <http://www.youtube.com/watch?v=5jBv3dOp7kE>
84. 60- – [ ] . – 01.08.2004. – : <http://kremlin.ru/events/president/news/43894>
85. / . . . – . : , , 2014. – 544 .
86. // [ ] . – 2007. – 8 . – : <http://izvestia.ru/news/398940>.
87. // Deutsche Welle [ ] . – 27.02.2005. – : <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,1502969,00.html>
88. , // Lenta.ru [ ] . — 21.01.2007. – : <http://lenta.ru/news/2007/01/20/poland>
89. , . : // [ ] . – 2006. – 21 . – : <http://www.rg.ru/2006/03/21/tuleev-polyaki.html>
90. . . // . – 1992. – 1. – 15 1992 . – . 13.
91. / . . // [ ] . – 25.02.2005. – : http://archive.kremlin.ru/appears/2005/04/25/1223_type63372type63374type82634_87049.shtml

92. : / . // [ ]. – 31.08.2009 – : <http://ria.ru/interview/20090831/183116758.html>
93. // .ru [ ]. – 29.04.2007 – : <http://www.vesti.ru/doc.html?id=119043&tid=40252>
94. / . . // . – 1992. – 2. – 31 1992 . – . 3–5.
95. - . . - , 12 // . – 1996. – 2. – 1996 . – . 3–6.
96. . 1935–1945 . / . . . . – : , 2009. – 462 .
97. // , . . , . – : , 2010. – . 469–540.
98. // – : : / . . . . , ... – : , 2010. . 814–821.
99. , ... – : " " , 1999. – 445 .
100. , , // [ ]. – : http://www.lawrussia.ru/texts/legal_469/doc469a395x357.htm
101. // [ ]. – 2004. – 23 . – : <http://www.rg.ru/2004/12/23/kvasnevskiy-anons.html>
102. - // - . [ ]. – 08.04.2010 – : <http://www.levada.ru/press/2010040801.html>
103. « » // Newsru.com [ ]. 11.03.2005. – : http://www.newsru.com/russia/11mar2005/ne_priznali.html

104. , . – // [ ]. – 10.06.2008 – : <http://ria.ru/politics/20080610/109926855.html>
105. // . – 1993. – 1. – . 3–22.
106. 1935–1945 . / . . . . – . : , 2010. – 510 .
107. , ... – . : , 1997. – 303 .
108. - // . – 1989. – 24. – 31 1989 . – . 4–6.
109. - , - : . // . – 1990. – 21. – 15 1990 . – . 3–5.
110. - // . – 1993. – 17–18. – 1993 . – . 14–16.
111. // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 1994. – Nr. 3. – S. 27–29.
112. // . – 1992. – 12. – 30 1992 . – . 21.
113. . , 22 1994 . // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 1994. – Nr. 3. – S. 19–27.
114. , // .ru [ ]. – : <http://docs.pravo.ru/document/view/16655042/14108163>
115. , // .ru [ ]. – : <http://docs.pravo.ru/document/view/16654993/14108143>

116. .8 1991 .//
[ ]. – :
<http://www.rusarchives.ru/statehood/10-12-soglashenie-sng.shtml>
117.
14 1995 //
[ ]. – :
<http://www.rec.gov.by/Archive-Referenda1995>
118. « » // [ ]. –
21.12.2009 – : <http://wciom.ru/index.php?id=269&uid=12946>
119. , . // . [ ]. – 2010. – 26 .
– : <http://www.rg.ru/2010/11/26/katyn.html>
120. [ ] // RuTV.ru [ ].
– : <http://rutv.ru/brand/show/id/10745>
121. , . : " "
// [ ]. – 2009. – 18 . – :
http://www.ng.ru/courier/2009-05-18/9_chizhov.html
122. , . . // [ ]. – 2000.
– 6 . – : http://www.ng.ru/ideas/2000-10-06/8_knee.html
123. 15 2009 . 549
// [ ]. – 2009. –
20 . – : <http://www.rg.ru/2009/05/20/komissia-dok.html>
124. // .
[ ]. – :
<http://cis.minsk.by/page.php?id=180>
125. , . . : . – :
, 1999. – 462 .
126. , . . : - . – . : , 1999.
– 393 .
127. // [ ]. –
11.02.2009. – : <http://ria.ru/world/20090211/161748096.html>
128. , . // [ ]. – 2005. –
1 . – : <http://www.rg.ru/2005/12/01/polsha.html>

129. [ ] // [ ] . – 2007. – 8 . – : <http://www.rg.ru/2007/05/08/kladbishe.html>
130. [ ] // [ ] . – 2008. – 1 . – : <http://www.rg.ru/2008/09/01/principi.html>
131. 2020 . – , 2003. – 103 .
132. , . . – . : , 2005. – 687 .
133. 13 lat po 13 grudnia / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1994. – Grudzie .
134. 15 lat po 13 grudnia / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1996. – Grudzie .
135. 4 miliardy rubli??? // Gazeta Wyborcza. – 1990. – 252. – 10 kwietnia. – S. 2.
136. Akta Układu Warszawskiego odtajnione // Wprost [ ] . – 2006. – 3 stycznia. – : <http://www.wprost.pl/ar/85753/Akta-Ukladu-Warszawskiego-odtajnione>
137. Belka, M. Jałta – Moskwa – Warszawa // Gazeta Wyborcza. – 2005. – 45. – 23 lutego. – S. 17.
138. Berlin upamiętnił „Solidarność” // TVP.INFO. – 17.06.2009 [ ] . – : <http://www.tvp.info/680407/berlin-upamietnil-solidarnosc>
139. Bielecki, T., Radziwińc, W. Lekka odwilż z Rosji // Gazeta Wyborcza. – 2008. – 34. – 9 lutego. – S. 1.
140. Bitwa o Monte Cassino na tle innych wydarzeń II wojny światowej / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1994. – Maj.
141. Bitwa pod Grunwaldem w pamięci zbiorowej Polaków / CBOS – Warszawa, 2010. – Lipiec.
142. Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych (nr 101) Nr. 2710/III kad / Kancelaria Sejmu; Biuro Komisji Sejmowej // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej [ ] . – [Warszawa], 2000. – : <http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/0/54649A24DB3EC66CC1256B73003BD449?OpenDocument>
143. Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych (Nr. 125). Nr. 2747/VI kadencja / Kancelaria Sejmu; Biuro Komisji Sejmowej. – Warszawa, 2009.
144. Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych (Nr. 126) Nr. 2751/VI kadencja / Kancelaria Sejmu; Biuro Komisji Sejmowej. – Warszawa, 2009.
145. Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych (Nr. 236) Nr. 4323/IV kadencja / Kancelaria Sejmu; Biuro Komisji Sejmowej // Sejm Rzeczypospolitej Polskiej [ ] . – [Warszawa], 2000. – : <http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/31a5e0f7750d0317c1256b2900339858/3500d01048d031a7c1256fba0043cf44?OpenDocument>
146. Biuletyn z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych 30 lipca 1997 r. Nr. 3835/II kad / Kancelaria Sejmu. Biuro Komisji Sejmowej. – Warszawa, 1997.

147. Biuletyn z posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (Nr. 49), Komisji Spraw Zagranicznych (Nr. 48) Nr. 904/VI kadencja / Kancelaria Sejmu; Biuro Komisji Sejmowej. – Warszawa, 2008.
148. Bosacki, M., Wroński, P. Ruchoma tarcza // *Gazeta Wyborcza*. – 2009. – 219. – 18 września. – S.1.
149. Call for Warsaw uprising apology // *BBC News* [ ]. – 31.07.2004. –
: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/3941897.stm
150. Ciosek, S., Osiecki, J., Charitonow, E. Wspomnienia (niekoniecznie) dyplomatyczne. – Warszawa: Prószyński Media, 2014. – 311 s.
151. Coś dzimy o Władimirze Jrynowskim / *OBOP*. – Warszawa: *OBOP*, 1994. – Marzec.
152. Czuchowski, W. Spór wokół pomników Armii Czerwonej // *Gazeta Wyborcza*. – 2007. – 101. – 30 kwietnia. – S. 4.
153. Czy jechać do Moskwy 9 maja? // *Gazeta.pl* [ ]. – 15.07.2011. –
: <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,2552696.html> (07.01.2015).
154. Czy Rosja nam zagraża / *CBOS*. – Warszawa: *CBOS*, 1995. – Kwiecień.
155. Deklaracja o dobrym sąsiedztwie, wzajemnym zrozumieniu i współpracy między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Białoruś. Warszawa, 10 października 1991 roku // *Zbiór dokumentów*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1992. – Nr. 2. – S. 18–24.
156. Deklaracja o polsko-radzieckiej współpracy w dziedzinie ideologii, nauki i kultury. Moskwa, dnia 21 kwietnia 1987 r. // *Zbiór dokumentów*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1988. – Nr. 3. – S. 36–42.
157. Dekret z dnia 7 października 1950 r. o ustanowieniu dnia 12 października Dniem Wojska Polskiego // *Dziennik Ustaw*. – 1950. – 45. – Poz. 411.
158. Dlaczego jechać do Rosji // *Gazeta Wyborcza*. – 1995. – 105. – 6 maja. – S. 10.
159. Do rosyjskich intelektualistów // *Tygodnik Mazowsze*. – 1988. – 242. – 9 marca. – S. 1, 4.
160. Drugi dzień wizyty Prezydenta RP w Izraelu / Kaczyński L. A. // *Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej* [ ]. – 11.09.2006 –
: <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2006/art,150,518,drugi-dzien-wizyty-prezydenta-rp-w-izraelu.html>
161. Duma i wstyd Polaków / *OBOP*. – Warszawa: *OBOP*, 2008. – Czerwiec.
162. Dwadzieścia lat po wprowadzeniu stanu wojennego / *CBOS*. – Warszawa: *CBOS*, 2001. – Grudzień.

163. Dziadek Tuska wcielony do Wehrmachtu // Wprost [ ] . – 2005. – 14 pa dziernika. – : <http://www.wprost.pl/ar/?O=81989>
164. Elektoraty partii o przeszło ci: oceny rz dów / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1997. – Pa dziernik.
165. Founding Act on Mutual Relations, Cooperation and Security between NATO and Russian Federation. Paris, May 27, 1997. // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 1997. – Nr. 2. – S. 74–90.
166. General Assembly Fifty-ninth session 96th plenary meeting, Monday 9 May 2005, 10 a. m. / United Nations. – New York, 2005. – 19 s.
167. Graczyk, M. Niesiołowski: Katy nie był ludobójstwem // Dziennik.pl [ ] . – 2009. – 9 wrze nia. – : <http://wiadomosci.dziennik.pl/polityka/artykuly/95094,niesiolowski-katyn-nie-byl-ludobojstwem.html>
168. «Granice integracji» – wyst pienie ministra spraw zagranicznych Polski Władysława Bartoszewskiego na Mi dzynarodowym Forum Bertelsmana. Berlin, 20 stycznia 2001 r. / W. Bartoszewski // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 2001. – Nr. 1. – S. 14–19.
169. Ile b dzie ustaw o usuwaniu pomników // Gazeta Wyborcza. – 2007. – 107. – 9 maja. – S. 5.
170. IV Rzeczpospolita: Sprawiedliwo dla Wszystkich. – Warszawa: PiS, 2005. – 144 s.
171. Jak ocenia Stalina? / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2003. – Marzec.
172. Janusz Kurtyka: Putin – mielizny, przemilczenia i manipulacje // RMF24 [ ] . – 2009. – 2 wrze nia. – : <http://www.rmf24.pl/tylko-w-rmf24/wywiady/news-janusz-kurtyka-putin-mielizny-przemilczenia-i-manipulacje,nId,2120471>
173. Jaruzelski, W. Przemówienia 1987. – Warszawa: "Ksi ka i Wiedza", 1988. – 503 s.
174. Jedlecki, P. Marek Borowski o generale Jaruzelskim i Rosji // Wiadomo ci.PL [ ] . – 2005. – 10 maja. – : <http://wiadomosci.gazeta.pl/wybory2005/1,68453,2700428.html>
175. Jeszcze raz o pułkowniku Kukli skim / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1997. – Listopad.
176. Jones, G. Polish PM adopts WW2 rhetoric at EU summit // The Telegraph. [ ] . – 2007. – June, 21. – : <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1555189/Polish-PM-adopts-WW2-rhetoric-at-EU-summit.html>
177. Kaczy ski, L. A. Pojednanie mo liwe tylko dzi ki prawdzie // Rzeczpospolita [ ] . – 2009. – 1 wrze nia. – : <http://www.rp.pl/artykul/354603,356586-Pojednanie-mozliwe-tylko-dzieki-prawdzie-.html>

178. Kolektywna pamięć i niezafatwione sprawy z II wojny światowej / OBOP. – Warszawa: OBOP, 2009. – Sierpień.
179. Komorowski, B. Wizyta duńskiego rzyżnika // *Gazeta Wyborcza*. – 2005. – 84. – 12 kwietnia. – S. 21.
180. Komunikat z badań: Opinie o stosunkach polsko-rosyjskich / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1990. – Maj/Czerwiec.
181. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia // *Dziennik Ustaw*. – 1997. – 78. – Poz. 483.
182. Kościński, P. Lech Kaczyński w Tbilisi: Cała Europa musi być tutaj // *Rzeczpospolita* [ ]. – 2008. – 13 sierpnia. – : <http://www.rp.pl/artukul/176071.html>
183. Kramer, A. Russia Gas Pipeline Heightens East Europe's Fears // *The New York Times* [ ]. – 2009. – October, 12. – : http://www.nytimes.com/2009/10/13/world/europe/13pipes.html?_r=0
184. Krzemień, E. Moskiewski test Kwańskiego // *Gazeta Wyborcza*. – 1996. – 84. – 9 kwietnia. – S. 1.
185. *Ku czemu zmierza Rosja?* / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2004. – Luty.
186. Kurski, J. Wojna na górze, czyli jak doszło do rozłamu w obozie posierpniowym // *Gazeta Wyborcza* [ ]. – 2002. – 12 maja. – : <http://wyborcza.pl/1,109015,831584.html>
187. Kwański, A. Misja kijowska // *Polityka*. – 2004. – 51 (2483). – S. 36–39.
188. Kwański, A. Pamięć o dwóch totalitaryzmach // *Gazeta Wyborcza*. – 2005. – 103. – 5 maja. – S. 5.
189. Lech Kaczyński objął urząd prezydenta RP // *Gazeta Wyborcza* [ ]. – 2005. – 23 grudnia. – : <http://wyborcza.pl/1,76842,3082037.html>
190. Lech Kaczyński: Rachunek za Warszawę // *Prawo i Sprawiedliwość* [ ]. – 15.11.2004 – : <http://www.pis.org.pl/article.php?id=3084>
191. List ministra spraw zagranicznych Andrzeja Olechowskiego do 16 państw członkowskich NATO. Warszawa, 22 grudnia 1993 r. / Olechowski A. // *Zbiór dokumentów*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1993. – Nr. 4. – S. 18–20.
192. List prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Wałęsy do sekretarza generalnego paktu Północnoatlantyckiego Manfreda Wörnera w sprawie członkostwa Polski w NATO. Warszawa, 1 września 1993 r. / Wałęsa L. // *Zbiór dokumentów*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1993. – Nr. 4. – S. 9–12

- 193.Lizut, M. Jaruzelski: Przegrali my przez własną głupotę // Gazeta Wyborcza [ ]. – 2008. – 12 grudnia. – : http://wyborcza.pl/1,96406,6073987,Jaruzelski__Przegralismy_przez_wlasna_glupote.html
- 194.Ludzie i wydarzenia w historii Polski XX wieku / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1999. – Grudzień .
- 195.Machcewicz, P. I Westerplatte, i Jedwabne // Rzeczpospolita [ ]. – 2001. – 9 sierpnia. – : <http://archiwum.rp.pl/artukul/348374-I-Westerplatte--o-Jedwabne.html>
- 196.Madrycka deklaracja w sprawie bezpieczeństwa i współpracy euroatlantyckiej. Madryt, 8 lipca 1997 r. // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1997. – Nr. 3. – S. 73–88.
- 197.Malczyk, J. 57 dokumentów // Gazeta Wyborcza. – 1992. – 259. – 3 listopada. – S.1
- 198.Malczyk, J. ZSRR nie planował interwencji w Polsce? // Gazeta Wyborcza. – 1992. – 261. – 5 listopada. – S.1.
- 199.Marcinkiewicz, K. Gazocię carycy Katarzyny // Wprost [ ]. – 2005. – 38 (1190). – :<http://www.wprost.pl/ar/81032/Gazociag-carycy-Katarz/?pg=0#kupa-artykul>
- 200.Mazowiecki, T. Rok 1989 i lata następne. Teksty wybrane i nowe. – Warszawa: Prószyński Media, 2012. – 504 s.
- 201.Merta, T. Nie jechał do Moskwy // Gazeta Wyborcza. – 2005. – 73. – 29 marca. – S. 18.
- 202.Michnik, A. Prawda o Katyniu potrzebna jest Rosjanom // Gazeta Wyborcza. – 1990. – 247. – 4 kwietnia. – S. 6.
- 203.Michnik, A. Rosja w obliczu przekształceń // Gazeta Wyborcza. – 1991. – 664. – 22 sierpnia. – S. 1.
- 204.Michnik, A. To niezupełnie było tak, panie Putin... // Gazeta Wyborcza [ ]. – 2009. – 31 sierpnia. – : http://wyborcza.pl/1,101422,6986045,To_niezupełnie_bylo_tak__panie_Putin____.html
- 205.Mieroszewski, J. Rosyjski "kompleks polski" i obszar ULB // Gazeta Wyborcza. – 2004. – 254. – 4 grudnia. – S. 14.
- 206.Między Niemcami a Rosją – ocena międzynarodowego bezpieczeństwa Polski / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1994. – Wrzesień .
- 207.Minister spraw zagranicznych ZSRR z wizytą w Polsce // Głos Pomorza. – 1989. – 249. – 25 października. – S. 2.
- 208.Minister Stasiak w wywiadzie dla "Polska. The Times" / W. Stasiak // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 04.09.2009. – :

- <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,167,671,minister-stasiak-w-wywiadzie-dla-polska-the-times.html>
209. Moskwa upokarza Polskę // *Gazeta Wyborcza*. – 2005. – 107. – 10 maja. – S. 2.
210. Moskwa zapłaci, ale zapłaci mało // *Gazeta Wyborcza*. – 2003. – 45. – 22 lutego. – S. 1.
211. Musimy jechać do Moskwy / P. Wroński, A. D. Rotfeld // *Gazeta Wyborcza*. – 2005. – 59. – 11 marca. – S. 27.
212. NATO, wojsko i bezpieczeństwo Polski. Oceny Polaków w marcu 1998 roku / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1998. – Marzec.
213. Niesłuchowska, A. Jaruzelski: Jarosław Kaczyński to człowiek z charakterem // *Wirtualna Polska* [ ]. – 2010. – 6 czerwca. – : <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1025913,title,Gen-Jaruzelski-to-ja-powiedzialem-pierwszy-o-Katyniu,wid,12343855,komentarz.html>
214. Non-paper with Polish proposals concerning policy towards new Eastern neighbors after EU enlargement. January, 2003 // *EU Enlargement and Neighborhood Policy*. – Warsaw: Stefan Batory Foundation, 2003. – P. 85–98.
215. Nowak, A. Westerplatte czy Jedwabne // *Rzeczpospolita* [ ]. – 2001. – 1 sierpnia. – : <http://archiwum.rp.pl/artukul/347318-Westerplatte-czy-Jedwabne.html>
216. Nowakowski, J. M. Energetyczna zimna wojna // *Wprost* [ ]. – 2006. – 19 (1222) – : <http://www.wprost.pl/ar/90039/Energetyczna-zimna-wojna>
217. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Załącznik // *Dziennik Ustaw*. – 2014. – Poz. 1075.
218. Ocena stosunków Polski z Rosją, Ukrainą i Niemcami / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2009. – Lipiec.
219. Opinia publiczna o zbrodni Katyńskiej i jej znaczeniu dla stosunków polsko-rosyjskich / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2010. – Maj.
220. Opinie o pułkownikach Marianie Zacharskim i Ryszardzie Kuklińskim / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1994. – Wrzesień.
221. Opinie o pułkowniku Kuklińskim / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1992. – Październik.
222. Opinie o udziale Prezydenta RP w uroczystościach 9 maja w Moskwie i stosunkach polsko-rosyjskich / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2005. – Kwiecień.
223. Opinie o zbliżeniu między Rosją a Zachodem i stosunkach polsko-rosyjskich / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2002. – Luty.

224. Opinie o zjednoczeniu Niemiec i wycofaniu wojsk radzieckich z Polski / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1990. – Marzec.
225. Opinie Polaków o Kościele w przededniu wizyty papieża Benedykta XVI / OBOP. – Warszawa: OBOP, 2006. – Czerwiec.
226. O wiadczenie biura politycznego KC PZPR w sprawie umów niemiecko-radzieckich z 1939 roku. Warszawa, 22 sierpnia 1989 // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1990. – T. 3. – S. 13–14.
227. O wiadczenie Sejmu PRL w związku z 21 rocznicą interwencji wojsk układu Warszawskiego w Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej. Warszawa, 17 sierpnia 1989 r. // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1990. – Nr. 3. – S. 11.
228. O wiadczenie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 października 1992 r. // Monitor Polski. – 1992. – T. 34. – Poz. 241.
229. O wiadczenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 1992 r. o zbrodni katyńskiej // Monitor Polski. – 1992. – T. 36. – Poz. 261.
230. O wiadczenie ws. projektu ustawy o miejscach pamięci narodowej // Prawo i Sprawiedliwość [...]. – 2007. – 7 maja. – : <http://www.pis.org.pl/article.php?id=7324>
231. Pamięć o zbrodni Katyńskiej i ocena jej znaczenia dla stosunków polsko-rosyjskich / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2008. – Maj.
232. Pamięć dzisiaj, pamięć w przyszłości / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [...]. – 14.04.2008. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2008/art,148,521,pamietajmy-dzisiaj-pamietajmy-w-przyszlosci.html>
233. Po co polityka historyczna / Majcherek, J., Merta, T., Łubieński, T., Gawin, D. // Gazeta Wyborcza. – 2005. – T. 229. – 1 października. – S. 14.
234. Polacy o przyjęciu naszego kraju do NATO / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1998. – Luty.
235. Polacy o ujawnieniu planów byłego Układu Warszawskiego / CBOS. Warszawa: CBOS, 2006. – Styczeń.
236. Polacy o uroczystościach w Katyniu i udziale w nich premiera Rosji / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2010. – Kwiecień.
237. Polacy wobec swojej historii / OBOP. – Warszawa: OBOP, 2006. – Czerwiec.
238. Polacy, Węgry, Czesi i Słowacy o papieżu Janie Pawle II / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2005. – Czerwiec.

239. Polish senate speaker condemns violation of human rights in Chechnya // Radio Free Europe. Radio Liberty [ ]. 1999. December, 12. – : <http://www.rferl.org/content/article/1142059.html>
240. Polish-Swedish Proposal on the Eastern Partnership // EU Neighborhood Library [ ]. – : <http://www.enpi-info.eu/library/content/polish-swedish-proposal-eastern-partnership>
241. Polityka energetyczna Polski do 2025 roku / Ministerstwo Gospodarki i pracy. – Warszawa, 2005. – 58 s.
242. Polityka Rosji w oczach Polaków / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1995. – Maj.
243. Polityka wschodnia Unii Europejskiej w perspektywie jej rozszerzenia o państwa Europy środkowo-Wschodniej – polski punkt widzenia. Warszawa, 13 czerwca 2001 r. // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2001. – Nr. 2. – S. 58–81.
244. Polska – Rosja – NATO / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1995. – Styczeń .
245. Polska – Rosja. Bezpieczeństwo energetyczne i opinie o wzajemnych stosunkach / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2007. – Czerwiec.
246. Polska chwała i niemiecki wstyd // Gazeta Wyborcza. – 2004. – 179. – 2 sierpnia. – S. 1.
247. Polska w zmieniającym się świecie / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1998. Wrzesień .
248. Polska XX wieku w opiniach społeczeństwa / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1999. – Listopad.
249. Polska, Niemcy i Rosja / OBOP. – Warszawa: OBOP, 2006. – Listopad.
250. Polskie Stronnictwo Ludowe. Wywiady, Bronie, Gospodaruj. Dokumenty programowe. – Warszawa: PSL, 1993. – 117 s.
251. Pomniki i cmentarze żołnierzy radzieckich / OBOP. – Warszawa: OBOP, 2007. – Maj.
252. Pope John Paul II Euntes In Mundum // CatholicCulture.org [ ]. – 25.01.1988. – : <http://www.catholicculture.org/culture/library/view.cfm?id=3700&CFID=7189012&CFTOKEN=82082291>
253. Powstanie Warszawskie – tradycja martyrologiczna czy bohaterska / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1994. – Lipiec.
254. Prezydent o reakcjach Rosji nt. uchwały Sejmu ws. 17 września / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 24.09.2009. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,9,862,prezydent-o-reakcjach-rosji-nt-uchwaly-sejmu-ws-17-wrzesnia.html>
255. Prezydent RP na Ukrainie / Kwańiewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 26.06.1998. – :

- <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,346,prezydent-rp-na-ukrainie.html>
256. Prezydent RP we Wrocławiu / Kwańciewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 15.09.2000. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,952,prezydent-rp-we-wroclawiu.html>
257. Prezydent RP wziął udział w uroczystościach żałobnych w Jedwabnem / Kwańciewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 10.07.2001. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2001/art,157,470,prezydent-rp-wzial-udzial-w-uroczystosciach-zalobnych-w-jedwabnem.html>
258. Prezydent w "Sygnałach dnia" / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 01.08.2009. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,15,539,prezydent-w-sygnałach-dnia.html>
259. Prezydent w "Sygnałach dnia" o obchodach 70. rocznicy wybuchu II Wojny światowej i podwyższeniu podatków / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 05.09.2009. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-strony-lecha-kaczynskiego/wypowiedzi-prezydenta/wywiady-krajowe/art,541,prezydent-w-sygnałach-dnia-o-obchodach-70-rocznicy-wybuchu-ii-wojny-swiatowej-i-podwyzszaniu-podatkow.html>
260. Prezydent w „Sygnałach dnia” / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 06.02.2009. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,15,5,prezydent-w-sygnałach-dnia.html>
261. Prezydent złożył hołd ofiarom zbrodni Katyńskiej / Kwańciewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 13.04.2000 – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,1699,prezydent-zlozyl-hold-ofiarom-zbrodni-katynskiej.html>
262. Prezydent: należy rozliczyć autorów stanu wojennego // Prawo i Sprawiedliwość [ ]. – 13.12.2006 – : <http://www.pis.org.pl/article.php?id=5932>
263. Prezydent: powinniśmy kontynuować proces upamiętniania ofiar / L. A. Kaczyński // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 17.09.2009. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-strony-lecha-kaczynskiego/wypowiedzi-prezydenta/artykuly-prasowe/art,578,prezydent-powinnismy-kontynuowac-proces-upamietniania-ofiar.html>

264. Proces integracji a rola Polski w Europie środkowej i Wschodniej – wystąpienie ministra spraw zagranicznych Polski Władysława Bartoszewskiego podczas spotkania szefów niemieckich przedstawicielstw za granicą. Berlin, 3 września 2001 r. / W. Bartoszewski // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2001. – Nr. 3–4. – S. 13–37.
265. Program Akcji Wyborczej Solidarność. – Warszawa: AWS, 1997.
266. Przed wyborami w Rosji / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1996. – Maj.
267. Przemówienia // Polska Lewica [ ]. – : http://www.polskalewica.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=55&Itemid=136
268. Przemówienie prezydenta na Westerplatte / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 01.09.2009. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2009/art,14,670,przemowienie-prezydenta-na-westerplatte.html>
269. Przemówienie sekretarza stanu w ministerstwie obrony narodowej Rzeczypospolitej Polskiej Jerzego J. Milewskiego na forum Rady ambasadorów NATO. Bruksela, 5 lipca 1994 r. / J. J. Milewski // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1994. – Nr. 3. – S. 162–166.
270. Przyszłość Rosji i stosunków polsko-rosyjskich / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1995. – Lipiec.
271. Putin, W. List Putina do Polaków - pełna wersja // Gazeta Wyborcza [ ]. – 2009. – 31 sierpnia. – : http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114881,6983945,List_Putina_do_Polakow___pelna_wersja.html
272. Pytanie o odszkodowania / Kwiatkowski A. // Gazeta Wyborcza. – 2002. – 18. – 22 stycznia. – S. 2.
273. Radziwiłowicz, W., Kowaliow, S. Grosze za łagry // Gazeta Wyborcza. – 2002. – 15. – 18 stycznia. – S. 7.
274. Reakcje na list Putina do Polaków // Gazeta Wyborcza [ ]. – 2009. – 31 sierpnia. – : http://wyborcza.pl/1,76842,6984515,Reakcje_na_list_Putina_do_Polakow.html
275. Refleksje i wspomnienia Polaków po śmierci Jana Pawła II / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2005. – Czerwiec.
276. Religijność Polaków na przełomie wieków / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2001. – Kwiecień.
277. Religijność Polaków: 1984–1994 / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1994. – Czerwiec.
278. Rosati, D. Europa albo śmierć // Gazeta Wyborcza. – 2006. – 10. – 12 stycznia. – S. 19.
279. Rosja i Białoruś a prawa polska / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1997. – Luty.

280. Rosja i Białoruś a sprawa polska / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1997. – Luty.
281. Rosja. Katyń to nie ludobójstwo // Gazeta Wyborcza. – 2005. – 60. – 12 marca. – S. 8.
282. Rosjanie urażeni // Gazeta Wyborcza. – 1995. – 25. – 30 stycznia. – S. 3.
283. Rotfeld, A. D. Myśli o Rosji... i nie tylko. – Warszawa: Wiat Księżki – Weltbild Polska, 2012. – 350 s.
284. Schetyńska, G., Jackiewicz, D., Berny, M. Putin nas nie zaskoczył // Gazeta Wyborcza. – 2005. – 107. – 10 maja. – S. 3.
285. Siedemdziesiąt lat od wybuchu II wojny światowej / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2009. – Sierpień.
286. Siedlecka, E. Strasburg żąda od Rosji wyjaśnień w sprawie Katynia // Gazeta Wyborcza [ ]. – 2008. – 29 października. – : http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114881,5859504,Strasburg_zada_od_Rosji_wyjasnienie_w_sprawie_Katynia.html
287. Sikorski, R. Lekcje historii, modernizacja i integracja // Gazeta Wyborcza. – 202. – 29 sierpnia. – S. 6.
288. Skalski, E. Podpisał Stalin // Gazeta Wyborcza. – 1992. – 243. – 15 października. – S. 1.
289. Skalski, E. To jest Targowica! // Gazeta Wyborcza. – 1995. – 95. – S. 1.
290. Skubiszewski, K. Polityka zagraniczna i odzyskanie niepodległości: Przemówienia, oświadczenia, wywiady. 1989–1993. – Warszawa: "Interpress", 1997. – 434 s.
291. Skubiszewski, K. Polska polityka zagraniczna w 1991 r. // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1991. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1993. S. 15–25.
292. Skubiszewski, K. Stosunki między Polską a NATO w latach 1989–1993 – przyczynek do historii dyplomacji w III Rzeczypospolitej // Skubi.net [ ]. – : <http://www.skubi.net/nato.html>
293. Skubiszewski: Odszkodowania od ZSRR // Gazeta Wyborcza. – 1990. – 259. – 20 kwietnia. – S. 2.
294. Soviet Army Parade Victory Day, 1990 [-] // YouTube [ ]. 2011. – : http://www.youtube.com/watch?v=p90TfAA4_5o
295. Spojrzenie na miniony wiek w historii Polski / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2008. – Listopad.
296. Spotkanie prezydenta RP z ministrem spraw zagranicznych Federacji Rosyjskiej / Kwaśniewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 23.11.2000. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,2033,spotkanie-prezydenta-rp-z-ministrem-spraw-zagranicznych-federacji-rosyjskiej.html>

- 297.Sprawozdanie Stenograficzne z 10 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 lutego 2006 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 298.Sprawozdanie stenograficzne z 108. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca 2005 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2005.
- 299.Sprawozdanie Stenograficzne z 11 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 30 kwietnia 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja. – Warszawa, 1992.
- 300.Sprawozdanie Stenograficzne z 11. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 22 lutego 2006 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 301.Sprawozdanie stenograficzne z 12 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja . – Warszawa, 1992.
- 302.Sprawozdanie Stenograficzne z 12 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 marca 2006 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 303.Sprawozdanie Stenograficzne z 12 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 9 marca 2006 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 304.Sprawozdanie stenograficzne z 13 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 23 i 24 listopada 1989 r. Załącznik 2. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.
- 305.Sprawozdanie Stenograficzne z 13 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 9 kwietnia 2008 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2008.
- 306.Sprawozdanie stenograficzne z 14 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 4 czerwca 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja . – Warszawa, 1992.
- 307.Sprawozdanie Stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 21, 22 i 23 maja 1992 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja I. – Warszawa, 1992.
- 308.Sprawozdanie stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 7 i 8 grudnia 1989 r. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.
- 309.Sprawozdanie Stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 5 kwietnia 2006 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.

310. Sprawozdanie Stenograficzne z 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 maja 2008 r. (pierwszy dzień obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2008.
311. Sprawozdanie stenograficzne z 16 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 25 i 26 czerwca 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja. – Warszawa, 1992.
312. Sprawozdanie Stenograficzne z 17 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 czerwca 2008 r. (trzeci dzień obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2008.
313. Sprawozdanie stenograficzne z 18 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 18, 19 i 20 stycznia 1990 r. Załącznik 2. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1990.
314. Sprawozdanie stenograficzne z 18 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 18, 19 i 20 stycznia 1990 r. Załącznik 2. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1990.
315. Sprawozdanie Stenograficzne z 2 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 listopada 2005 r. (drugi dzień obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2005.
316. Sprawozdanie Stenograficzne z 20 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 22 lipca 2008 r. (pierwszy dzień obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2008.
317. Sprawozdanie stenograficzne z 20 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 lutego 1990 r. Załącznik 3. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1990.
318. Sprawozdanie stenograficzne z 20 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 6 i 7 sierpnia 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja. – Warszawa, 1992.
319. Sprawozdanie stenograficzne z 21 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 9 lutego 1990 r. Załącznik 2. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1990.
320. Sprawozdanie stenograficzne z 21 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10, 11, 12 września 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja. – Warszawa, 1992.
321. Sprawozdanie Stenograficzne z 22 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 września 2008 r. (pierwszy dzień obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2008.
322. Sprawozdanie stenograficzne z 22 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 22, 23 i 24 lutego 1990 r. Załącznik 2. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1990.

- 323.Sprawozdanie Stenograficzne z 23 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 23 sierpnia 2006 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 324.Sprawozdanie Stenograficzne z 23 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 3 pa dziernika 2008 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2008.
- 325.Sprawozdanie stenograficzne z 23 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 8 i 9 marca 1990 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1990.
- 326.Sprawozdanie stenograficzne z 23 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26 i 27 kwietnia 1990 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. I kadencja. – Warszawa, 1990.
- 327.Sprawozdanie Stenograficzne z 24 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 wrze nia 2006 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 328.Sprawozdanie stenograficzne z 25 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 5 i 6 kwietnia 1990 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1990.
- 329.Sprawozdanie Stenograficzne z 25 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 wrze nia 2006 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 330.Sprawozdanie stenograficzne z 25 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 29 i 30 pa dziernika 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja . – Warszawa, 1992.
- 331.Sprawozdanie Stenograficzne z 26 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 23 pa dziernika 2008 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2008.
- 332.Sprawozdanie stenograficzne z 26 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 12, 13 i 19 listopada 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja . – Warszawa, 1992.
- 333.Sprawozdanie Stenograficzne z 27 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 pa dziernika 2006 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 334.Sprawozdanie stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 26, 27 i 28 kwietnia 1990 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1990.
- 335.Sprawozdanie Stenograficzne z 28 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 listopada 2006 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 336.Sprawozdanie Stenograficzne z 30 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 lutego 1999 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja III. – Warszawa, 1999.

- 337.Sprawozdanie Stenograficzne z 30 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 grudnia 2006 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 338.Sprawozdanie stenograficzne z 31 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 14 i 15 stycznia 1993 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja . – Warszawa, 1993.
- 339.Sprawozdanie Stenograficzne z 31 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 6 i 7 wrze nia 1990 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. I kadencja. – Warszawa, 1990.
- 340.Sprawozdanie Stenograficzne z 31. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 17, 18 i 19 grudnia 2002 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. V kadencja . – Warszawa, 2003.
- 341.Sprawozdanie Stenograficzne z 32 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 stycznia 2007 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 342.Sprawozdanie Stenograficzne z 33 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 stycznia 2007 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 343.Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 18, 19 i 20 listopada 1998 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja III. – Warszawa, 1998.
- 344.Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 lutego 2009 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 345.Sprawozdanie Stenograficzne z 35 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 lutego 2009 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 346.Sprawozdanie stenograficzne z 35 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 4 i 5 marca 1993 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja . – Warszawa, 1993.
- 347.Sprawozdanie Stenograficzne z 36 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 lutego 2009 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 348.Sprawozdanie Stenograficzne z 37 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 marca 2007 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 349.Sprawozdanie Stenograficzne z 38 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 marca 2009 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.

- 350.Sprawozdanie Stenograficzne z 39 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 kwietnia 2007 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 351.Sprawozdanie stenograficzne z 4 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 31 lipca, 1 i 2 sierpnia 1989 r. Załącznik 1. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.
- 352.Sprawozdanie stenograficzne z 4 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 31 lipca, 1 i 2 sierpnia 1989 r. Załącznik 1. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.
- 353.Sprawozdanie Stenograficzne z 40 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 21 kwietnia 2009 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 354.Sprawozdanie Stenograficzne z 40 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 kwietnia 2007 r. (czwarty dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 355.Sprawozdanie Stenograficzne z 40 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 kwietnia czerwca 2007 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 356.Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 6 maja 2009 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 357.Sprawozdanie Stenograficzne z 41 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 maja 2007 r. (czwarty dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 358.Sprawozdanie stenograficzne z 43 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 12 czerwca 2007 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 359.Sprawozdanie stenograficzne z 43. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 4 i 5 listopada 2009 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 360.Sprawozdanie Stenograficzne z 44 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 17 i 18 lutego 1999 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja III. – Warszawa, 1999. – Cz. I.
- 361.Sprawozdanie Stenograficzne z 44 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 czerwca 2007 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.

- 362.Sprawozdanie Stenograficzne z 44 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 czerwca 2009 r. (drugi dzie obrad) Załącznik nr. 1. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 363.Sprawozdanie stenograficzne z 45 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 30 czerwca 2009 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 364.Sprawozdanie Stenograficzne z 45 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 2 lipca 2009 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 365.Sprawozdanie Stenograficzne z 46 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 4 września 2007 r. (piąty dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 366.Sprawozdanie Stenograficzne z 46 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 2009 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 367.Sprawozdanie Stenograficzne z 46 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 368.Sprawozdanie Stenograficzne z 46 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 lipca 2009 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 369.Sprawozdanie Stenograficzne z 48 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 19 września 2007 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2007.
- 370.Sprawozdanie Stenograficzne z 48 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 27 sierpnia 2009 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 371.Sprawozdanie Stenograficzne z 49 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 września 2009 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 372.Sprawozdanie Stenograficzne z 51 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 października 2009 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2009.
- 373.Sprawozdanie stenograficzne z 52 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 21, 22 i 23 lutego 1991 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1991.
- 374.Sprawozdanie stenograficzne z 6 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 23 sierpnia 1989 r. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.

- 375.Sprawozdanie stenograficzne z 6 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 23 i 24 sierpnia 1989 r. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.
- 376.Sprawozdanie Stenograficzne z 63 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 17 marca 2010 r. (pierwszy dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2010.
- 377.Sprawozdanie Stenograficzne z 64 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 8 kwietnia 2010 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja VI. – Warszawa, 2010.
- 378.Sprawozdanie stenograficzne z 65 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 27 i 28 czerwca 1991 r. / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja X. – Warszawa, 1991.
- 379.Sprawozdanie stenograficzne z 7 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 12 wrze nia 1989 r. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.
- 380.Sprawozdanie Stenograficzne z 74 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 14, 15 i 16 grudnia 2004 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. V kadencja . – Warszawa, 2004.
- 381.Sprawozdanie Stenograficzne z 8 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 6 marca 1992 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. II kadencja. – Warszawa, 1992.
- 382.Sprawozdanie stenograficzne z 8 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 29 i 30 wrze nia 1989 r. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.
- 383.Sprawozdanie stenograficzne z 87. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 28 lipca 2005 r. / Senat Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2005.
- 384.Sprawozdanie stenograficzne z 9 posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach 13 i 16 pa dziernika 1989 r. / Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Kadencja X. – Warszawa, 1989.
- 385.Sprawozdanie Stenograficzne z 9 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 stycznia 2006 r. (drugi dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2006.
- 386.Sprawozdanie Stenograficzne z 9 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 stycznia 2006 r. (trzeci dzie obrad) / Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja V. – Warszawa, 2005.
- 387.Stosunki polsko-rosyjskie i polsko-niemieckie z histori w tl / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2009. – Wrzesie .
- 388.Szacki, W. Jak usun pokomunistyczne pomniki? // Gazeta Wyborcza. – 2007. – 106. – 8 maja. – S. 7.

389. Szczypiorski, A. Zgryzoty i pocieszenia... // Gazeta Wyborcza. – 1997. – 102. – 2 maja. – S. 10.
390. wiadomo historyczna Polaków / OBOP. – Warszawa: OBOP, 1996. – Kwiecie .
391. wiat w XX wieku - ludzie i wydarzenia. Co złego przyniósł XX wiek? / CBOS. – Warszawa: CBOS, 1999. – Grudzie .
392. Taglibue, J. Shevardnadze is in Poland for talks // New York Times [ ]. – 1989. – October 25. – : <http://www.nytimes.com/1989/10/25/world/shevardnadze-is-in-poland-for-talks.html>
393. Telefoniczna rozmowa prezydenta RP z prezydentem Federacji Rosyjskiej / Kwa niewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 12.04.2000. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,1700,telefoniczna-rozmowa-prezydenta-rp-z-prezydentem-federacji-rosyjskiej.html>
394. Tora ska, T. Mówi generał. Rozmowa z Wojciechem Jaruzelskim // Gazeta Wyborcza [ ]. – 2013. – 1 stycznia. – : <http://wyborcza.pl/1,130400,2441828.html>
395. Treaty on Conventional Armed Forces in Europe // OSCE [ ]. – : <http://www.osce.org/ru/library/14091>
396. Trzydziesta rocznica wprowadzenia stanu wojennego / CBOS. – Warszawa: CBOS, 2011. – Grudzie .
397. Tusk przeprosza Kaczy skiego // Wprost [ ]. – 2005. – 14 października. – : <http://www.wprost.pl/ar/?O=81992>
398. Tusk, D. Przemówienie na Westerplatte // Moje Miasto [ ]. – 01.09.2009 – : <http://www.mmtrojmiasto.pl/artikul/przemowienie-donalda-tuska-na-westerplatte,3000168,art,t,id,tm.html>
399. Uchwała katy ska Dumy // Gazeta Wyborcza. – 2010. – 276. – 26 listopada. – S. 13.
400. Uchwała VI/51/90 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 września 1990 r. w sprawie likwidacji w Krakowie pomników b d cych symbolami panowania sowieckiego // Biuletyn informacji publicznej [ ]. – : http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=167&sub_dok_id=167&sub=uchwala&query=id%3D11103%26typ%3Du
401. Uchwała VI/52/90 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 września 1990 r. w sprawie przeniesienia grobów ołnierzy sowieckich z Plant na Cmentarz Wojskowy // Biuletyn informacji publicznej [ ]. – :

https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=167&sub_dok_id=167&sub=uchwala&query=id%3D11104%26typ%3Du

402. Uchwała XIII/85/90 Rady Miasta Krakowa z dnia 30 listopada 1990 r. w sprawie podarowania statuy marszałka Iwana Koniewa Obwodowi Kirowskiemu // Biuletyn informacji publicznej [ ]. – : http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=167&sub_dok_id=167&sub=uchwala&query=id%3D11150%26typ%3Du
403. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie uczczenia 90 rocznicy podpisania Traktatu Wersalskiego // Monitor Polski. – 2009. – 41. – Poz. 645.
404. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie uczczenia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wi ta Niepodległo ci // Monitor Polski. – 2005. – 70. – Poz. 964.
405. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 maja 2006 r. w sprawie 70. rocznicy wywózek Polaków do Kazachstanu // Monitor Polski. – 2006. – 35. – Poz. 381.
406. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2009 r. upami tniaj ca ofiary zbrodni dokonanych w latach 1937–1939 na Polakach zamieszkałych w ZSRR // Monitor Polski. – 2009. – 46. – Poz. 675.
407. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie ustanowienia Dnia Pami ci Ofiar Zbrodni Katy skiej // Monitor Polski. – 2007. – 87. – Poz. 944.
408. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 marca 2001 r. w sprawie hołdu poległym, pomordowanym i prze ładowanym członkom organizacji «Wolno i Niezawisło » // Monitor Polski. – 2001. – 10. – Poz. 157.
409. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie pot pienia totalitaryzmu komunistycznego // Monitor Polski. – 1998. – 20. – Poz. 287.
410. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 lipca 2009 r. w sprawie uczczenia 440–lecia Unii Lubelskiej // Monitor Polski. – 2009. – 41. – Poz. 646.
411. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie ustanowienia dnia 28 czerwca Narodowym Dniem Pami ci Pozna skiego Czerwca 1956 r. // Monitor Polski. – 2006. – 43. – Poz. 455.
412. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2005 r. upami tniaj ca 65 rocznic zbrodni katy skiej // Monitor Polski. – 2005. – 18. – Poz. 469.
413. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 wrze nia 2009 r. upami tniaj ca agresj Zwi zku Radzieckiego na Polsk 17 wrze nia 1939 r. // Monitor Polski. – 2009. – 63. – Poz. 831.

414. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 kwietnia 1990 r. w sprawie Katynia // Monitor Polski. – 1990. – 18. – Poz. 136.
415. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie ogłoszenia roku 2006 Rokiem Jerzego Giedroycia // Monitor Polski. – 2005. – 46. – Poz. 623.
416. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 lipca 2004 r. w 60 rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego // Monitor Polski. – 2004. – 33. – Poz. 581.
417. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 maja 2005 r. W 60 rocznicę zakończenia II wojny światowej w Europie // Monitor Polski. – 2005. – 27. – Poz. 371.
418. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie ogłoszenia roku 2008 Rokiem Niepodległości // Monitor Polski. – 2008. – 14. – Poz. 145.
419. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 kwietnia 1998 r. o treści prawnej między II a III Rzeczpospolitą Polską // Monitor Polski. – 1998. – 12. – Poz. 200.
420. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 kwietnia 2006 r. w sprawie rocznicy Zbrodni Katyńskiej // Monitor Polski. – 2006. – 32. – Poz. 349.
421. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 kwietnia 2006 r. w sprawie rocznicy Zbrodni Katyńskiej // Monitor Polski. – 2006. – 32. – Poz. 349.
422. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 stycznia 2002 r. w 20 rocznicę wprowadzenia stanu wojennego // Monitor Polski. – 2002. – 7. – Poz. 131.
423. Uhlig, D. Estonia a pomnikowa ustawa Ujazdowskiego // Gazeta Wyborcza. – 2007. – 102. – 2 maja. – S. 8.
424. Układ między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy podpisany w Warszawie dnia 8 kwietnia 1965 r. // Dziennik Ustaw. – 1965. – 20. – Poz. 130.
425. Układ o przyjaźni, pomocy wzajemnej i współpracy powojennej między Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Rzeczpospolitą Polską // Dziennik Ustaw. – 1945. – 47. – Poz. 268.
426. Uroczystości w Katyniu / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 17.09.2007. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2007/art,149,607,uroczystosci-w-katyniu.html>
427. Ustawa z dnia 17 października 2003 r. o ustanowieniu Krzyża Żołdaków Sybiru // Monitor Polski. – 2003. – 225. – Poz. 2230.
428. Ustawa z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich // Dziennik Ustaw. – 1996. – 87. – Poz. 395.

429. Ustawa z dnia 6 lutego 1998 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego // Dziennik Ustaw. – 1998. – 37. – Poz. 204.
430. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym // Dziennik Ustaw. – 1990. – 16. – Poz. 95.
431. W s, M. Jacht dla pułkownika Kuklińskiego // Gazeta Wyborcza [ ]. – 15.02.2014 – : http://trojmiasto.gazeta.pl/trojmiasto/1,35636,15446105,Jacht_dla_pulkownika_Kuklinskiego
432. Wizyta oficjalna Prezydenta Federacji Rosyjskiej – Uroczysty obiad w Pałacu Prezydenckim / Kwańiewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 16.01.2002. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2002/art,156,144,wizyta-oficjalna-prezydenta-federacji-rosyjskiej-uroczysty-obiad-w-palacu-prezydenckim.html>
433. Wizyta oficjalna Prezydenta RP z Małonką w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej / Kwańiewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 05.05.2004. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2004/art,153,238,wizyta-oficjalna-prezydenta-rp-z-malzonka-w-zjednoczonym-krolestwie-wielkiej-brytanii-i-irlandii-polnocnej.html>
434. Wizyta Prezydenta RP w Gruzji / Kaczyński L. A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 12.08.2008. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2008/art,148,721,wizyta-prezydenta-rp-w-gruzji.html>
435. Wizyta prezydenta RP w Moskwie / Kwańiewski A. // Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [ ]. – 10.07.2000. – : <http://www.prezydent.pl/archiwum/archiwum-aktualnosci/rok-2000-i-starsze/art,158,1728,wizyta-prezydenta-rp-w-moskwie.html> (15.04.2014)
436. Wojciechowski, M. Bosacki, M. Pierwszy gest z Rosji // Gazeta.PL [ ]. – 2006. – 21 lutego. – : <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,3174470.html>
437. Wojciechowski, M. Rosjanie: Nie jesteście my współnikami Hitlera // Gazeta Wyborcza. – 2008. – 257. – 3 listopada. – S. 24.
438. Wróski, P. Kaczyński podejrzewa zmyślenie w sprawie uchwały o 17 września // Gazeta Wyborcza [ ]. – 2009. – 24 września. – :

http://wyborcza.pl/1,76842,7072523,Kaczynski_podejrzewa_zmowe_w_sprawie_uchwaly_o_17.html

439. Wroński, P. Katy to było ludobójstwo // *Gazeta Wyborcza*. – 2004. – 218. – 16 września. – S. 4.
440. Wroński, P. Obchody i bojkoty // *Gazeta Wyborcza*. – 1994. – 173. – 27 lipca. – S. 1.
441. Wroński, P. Polka pozywa Rosję o zbrodnię katyńską // *Gazeta Wyborcza*. – 2006. – 95. – 22 kwietnia. – S. 1.
442. Wroński, P. Winy Niemiec, winy Rosji // *Gazeta Wyborcza*. – 1994. – 179. – 3 sierpnia. – S. 1.
443. Wroński, P., Gurianów, A. Zbrodnia niestalinowska // *Gazeta Wyborcza*. – 2006. – 54. – 4 marca. – S. 3.
444. Wspólna deklaracja prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i prezydenta Ukrainy. Warszawa, 25–26 czerwca 1996 r. // *Zbiór dokumentów*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1996. – Nr. 2. – S. 48–53.
445. Wybory 1991: Programy partii i ugrupowań politycznych / pod red. Inki Słodkowskiej. – Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, 2001. – 306 s.
446. Wybory 1993. Partie i ich programy / pod red. Inki Słodkowskiej. – Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, 2001. – 499 s.
447. Wybory 2005. Partie i ich programy / pod red. Inki Słodkowskiej i Magdaleny Dołbakowskiej. – Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, 2006. – 342 s.
448. Wypowiedź ministra spraw zagranicznych Krzysztofa Skubiszewskiego dotycząca polityki Rzeczypospolitej Polskiej wobec NATO, zwłaszcza w związku z listem prezydenta Rosji Borysa Jelcyna z 15 września 1993 r. do przywódców Francji, Niemiec, USA i Wielkiej Brytanii. Warszawa, 4 października 1993 r. / K. Skubiszewski // *Zbiór dokumentów*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1993. – Nr. 4. – S. 14–17.
449. Wystąpienie ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Bronisława Geremka na otwarciu negocjacji Polski o członkostwo w Unii Europejskiej. Bruksela, 31 marca 1998 r. / B. Geremek // *Zbiór dokumentów*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1998. – Nr. 1. – S. 42–57.
450. Wystąpienie ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Olechowskiego na polsko-rosyjskiej konferencji «W stronę nowego partnerstwa» z udziałem ministra spraw zagranicznych Federacji Rosyjskiej Andrieja W. Kozyriewa. Kraków, 23 lutego 1994 r. / A. Olechowski // *Zbiór dokumentów*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1994. – 1. – S. 66–77.

451. Wystąpienie premier RP Hanny Suchockiej na inauguracji roku akademickiego KUL, Lublin 18 października 1992 r. / H. Suchocka // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1992. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1994. – S. 13–20.
452. Wystąpienie premiera Rzeczypospolitej Polskiej Hanny Suchockiej w Odrodzeniu Studiów Wschodnich na temat polskiej polityki zagranicznej. Warszawa, 31 sierpnia 1993 r. / H. Suchocka // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1993. – Nr. 3. – S. 29–39.
453. Wystąpienie prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Aleksandra Kwaśniewskiego przed Radą Północnoatlantycką. Bruksela, 17 stycznia 1996 r. / A. Kwaśniewski // Zbiór dokumentów. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1996. – Nr. 1. – S. 98–105.
454. Wywiad z Januszem Kurtyką, prezesem IPN // Polska the Times [ ] – 2009. – 1 kwietnia. – : <http://www.polskatimes.pl/artykul/100410,wywiad-z-januszem-kurtyka-prezesem-ipn,id,t.html>
-
455. « » [ ] – : <http://transcript.duma.gov.ru>
456. Archiwa Przełomu 1989–1991 [ ] – [Warszawa]. – : <http://www.archiwaprzelomu.pl/>
457. Europejskie Centrum Solidarności [ ] – [Gdańsk: BMP Group], 2014–2015. – : <http://www.ecs.gda.pl>
458. Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie [ ] – [Warszawa], 2008–2015. – : <http://www.fpnpl.pl>
459. Katyń 1940 [ ] – [Warszawa], 2004–2015. – : <http://katyn.ipn.gov.pl>
460. Muzeum Powstania Warszawskiego. [ ] – [Warszawa: Emart Synergia]. 2010–2015. – : <http://www.1944.pl>
461. Portal edukacyjny Instytutu Pamięci Narodowej. [ ] – [Warszawa], 2012–2015. – : <http://pamiec.pl>
462. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej [ ] – [Warszawa]. – : <http://www.sejm.gov.pl>
463. Senat Rzeczypospolitej Polskiej [ ] – [Warszawa: Ideo]. – : <http://www.senat.gov.pl>

464. Zbrodnia Wołyńska [ ]. – [Warszawa], 2013–2015. – :
<http://www.zbrodniawolynska.pl>

1. , ... , 2001. – 286 .
2. , ... : . –
 . . . . . , 2014. – 323 .
3. , ... : , ... , 2004. – 363 .
4. . . . . . - - . – :
 - , 2006. – 126 .
5. - : - /
 . . . . . , ... , ... –
 . . . . . , 2010. – 823 .
6. , ... - : 90- XX — XXI . –
 . . . . . , 2007. – 292 .
7. 1941–1945 . 12 . : , 2011–2015.
8. , ... – : , 1998.
 – 432 .
9. , ... :
 . – : , 2003. – 548 .
10. , ... 2004
 . – : - , 2010. – 243 .
11. , „ , ... –
 : , 2007. – 58 .
12. XXI / . . . . . , ... – :
 , 2012. – 646 .
13. , ... : . – : , 2001. –
 419 .

14. , . . : . - . :
- , 2013. – 455 .
15. , . . : (1990–2009). – . :
, 2009. – 479 .
16. , . . : . - . :
, 2011. – 315 .
17. XXI /
. . . . – ., 2012. – 176 с.
18. , . . – . : , 2013. – 302 .
19. . . . , 1992. – . 1. – 480 .
20. , . . . – . : " " 1995. – 175 .
21. , . . . – . : 2005. – 79 .
22. . - - / . . . .
. – . : , 2010. – 959 .
23. / . . [.]. – . : , 1998. –
48 .
24. , . . « »: -
. – . : , 2005. – 327 .
25. : 1985–2005 . : / . . . .
. – . : , 2007. – 804 .
26. XXI : ( )
/ . . . . – . : . ., 2002. – 73 .
27. : / . . . . . – . : ,
2012. – 952 .
28. : / . . . . , . . .
. – . : , 2000. – 238 .
29. , „ , . . . , . – . : ,
2011. – 573 .
30. « ...»
/ . . . . (. .). – . :
, 2012. – 431 .
31. , ... – . : . . . . ,
1888. – 43 .
32. , ... 1939–1941. – . : 1992. –
302 .

33. . . . : , (2002–2012). – .: - , 2013. – 402 .
34. , „ , „ , . . – .: , 2004. – 542 .
35. , . . – .: , 1992. – 351 .
36. , . . , 1945–2006 .: . – .: , 2007. – 494 .
37. - / . , . , ... – : - .- . - , 1999. – 325 .
38. , . . – .: , 2007. – 343 .
39. , . . . – .: - , 2004. – 422 .
40. , . : (1914–1991). – .: , 2004. – 632 .
41. , . . , . – .: , 2010. – 544 .
42. , . „ , . . . 1920 . – .: Academia, 2005. – 403 c.
43. , . „ , . „ , . . - . – .: , 2001. – 493 .
44. Bogucki, J. Dyplomacja z historii w tle. Problemy historii najnowszej w polskiej polityce wobec Niemiec i Rosji po 1989 r. – Toru : Wydawnictwo Naukowe Grado, 2013. – 251 s.
45. Changing Transatlantic security relations: do the US, the EU and Russia form a new strategic triangle? / Ed. by Jan Hallenberg and Håkan Karlsson. – Abingdon: Routledge, 2006. – 264 p.
46. Cimek, G., Franz M., Szydywar-Grabowska K. Współczesne stosunki polsko-rosyjskie. Wybrane problemy. – Toru : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2012. – 228 s.
47. Curanovi , A., Karda , S., Alf, R. Polityka zagraniczna Federacji Rosyjskiej w okresie prezydentury Władimira Putina. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar: Fundacja Studiów Mi dzynarodowych, 2008. – 113 s.
48. Dobroczy ski, M. Mi dzy mocarstwami: Niemcy - Polska – Rosja. – Toru : Wydawnictwo Adam Marszałek, 1996. – 122 s.
49. Dudek, A. Historia polityczna Polski. 1989–2012. – Kr ków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2013. – 671 s.

50. Dudek, A. Reglamentowana rewolucja. – Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2004. – 462 s.
51. Dusza polska i dusza rosyjska. Spojrzenie współczesne / Red. A. de Lazari, R. Bäcker. – Łódź : Wydawnictwo Naukowe Ibidem, 2003. – 339 s.
52. Gorska, J. A. Dealing with Juggernaut. Analyzing Poland's Policy towards Russia, 1989–2009. – Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, 2010. – 228 p.
53. Grigas, A. The Politics of Energy and Memory between the Baltic States and Russia. 1994–2011. – Ashgate Publishing Company, 2013. – 206 p.
54. Gross, J. T. Siedzi: Historia zagłady żydowskiego miasteczka. – Sejny: Pogranicze, 2000. 157 s.
55. Jakimowicz, R. Zarys stosunków polsko-rosyjskich w latach 1992–1999. – Warszawa: PFSM, 2000. – 21 s.
56. Kaczmarek, M. Rosja na rozdrożu: polityka zagraniczna Władimira Putina. – Warszawa-Wołomin : Wydawnictwo Sprawy Polityczne, 2006. – 201 s.
57. Katalog wzajemnych uprzedzeń Polaków i Rosjan / Red. A. de Lazari. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2003. – 562 s.
58. Kryzys 1939 roku w interpretacjach polskich i rosyjskich historyków / Red. S. Dobski, M. Narinski. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2009. – 479 s.
59. Kubiś, R. Droga do wolności. Polityka zagraniczna III Rzeczypospolitej. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2008. – 335 s.
60. Kubiś, R. Polityka zagraniczna III Rzeczypospolitej. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2012. – 415 s.
61. Lokalny, narodowy, ponadnarodowy. Wymiary świata kreowanego przez media / Pod red. A. Szpocińskiego. – Warszawa: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, 2002. – 144 s.
62. Matelski D. Losy polskich dóbr kultury w Rosji i ZSRR. – Poznań : Inter-Arpress, 2003. – 309 s.
63. May, E. «Lessons» from the Past: The Use and Misuse of History in American Foreign Policy. – New York: Oxford University Press, 1973. – 240 p.
64. Memory and power in post-war Europe: Studies in the Presence of the Past / Ed. by J.-W. Müller. – Cambridge: Cambridge University Press, 2002. – 302 p.
65. Memory and Theory in Eastern Europe / Ed. by U. Blacker, A. Etkind and J. Fedor. – New York: Palgrave Macmillan, 2013. – 292 p.
66. Neumann, I. B. Uses of the Other: “The East” in European Identity Formation. – Minneapolis: Univ. of Minnesota Press, 1999. – 304 p.

67. Pamięć i polityka zagraniczna / red. P. Kosiewski. – Warszawa: Fundacja im. Stefana Batorego, 2006. – 161 s.
68. Pamięć i pytania o to samo : Polska. Ukraina / pod red. T. Horbowskiego i P. Kosiewskiego. – Warszawa: Fundacja im. Stefana Batorego, 2013. – 203 s.
69. Pamięć jako przedmiot władzy /red. I. Sariusz-Skopska. – Warszawa: Fundacja im. Stefana Batorego, 2008. – 77 s.
70. Patrząc na Wschód. Z problematyki polskiej polityki wschodniej III RP / Pod red. S. Bielenia. – Warszawa: Centrum Badań Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego, 1997. – 210 s.
71. Pełczyńska-Nałęcz, K. Dokąd się gaj granice Zachodu? Rosyjsko-polskie konflikty strategiczne 1990–2010. – Warszawa: Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia, 2010. – 71 s.
72. Podolski, A. Gaz narodowy czy europejski? Polityczne i historyczne uwarunkowania percepcji wybranych wyzwań dla bezpieczeństwa energetycznego. – Warszawa: Centrum Stosunków Międzynarodowych, 2007. – 23 s.
73. Polacy i Rosjanie. 100 kluczowych pojęć / Red. A. Magdziak-Miszewska, M. Zuchniak, P. Kowal. – Warszawa: Biblioteka "Więzi", 2002. – 350 s.
74. Polacy i Rosjanie. Czynniki zbliżenia / pod red. M. Dobroczyńskiego. – Warszawa–Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 1998. – 176 s.
75. Poland's foreign policy in the 21st century / Ed. by S. Bielenia. – Warsaw: Difin, 2011. – 462 p.
76. Polityka zagraniczna Polski. Unia Europejska, Stany Zjednoczone, sędziowie / redaktor naukowy J. Czaputowicz. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2008. – 374 s.
77. Polska wobec sąsiadów. Współczesne stosunki polityczne / red. W. T. Modzelewski. – Olsztyn: Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2009. – 203 s.
78. Polska-Rosja. Czas przewartościowa / Pod red. S. Bielenia. – Warszawa: Centrum Badań Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego, 1995. – 167 s.
79. Power and the past: collective memory and international relations / ed. by Eric Langenbacher and Yossi Shain. – Washington D. C.: Georgetown University Press, 2010. – 240 p.
80. Prizel, I. National identity and foreign policy: Nationalism and leadership in Poland, Russia and Ukraine. – Cambridge: Cambridge univ. press, 1998. – 443 p.
81. Rychłowski, B. Polska i Rosja wobec NATO. – Warszawa: Uniw. Warszawski, Centrum badań wschodnich, 1996. – 28 s.
82. Said, E. W. Orientalism. – New York: Pantheon books, 1978. – 368 p.
83. Strzelczyk, J. Ucieczka ze wschodu: Rosja w polskiej polityce, 1989–1993. – Warszawa: Rytm, 2002. – 487 s.
84. Szacka, B. Czas przeszły, pamięć, mit. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2006. – 237 s.

85. Szacka, B. Przeszło w wiadomo ci inteligencji polskiej. – Warszawa: Wydawnictwa UW, 1983. – 283 s.
86. Szacka, B., Sawisz A. Czas przeszły i pamięć społeczna: przemiany wiadomo ci historycznej inteligencji polskiej 1965–1988. – Warszawa: Instytut Socjologii. Uniwersytet Warszawski, 1990. – 340 s.
87. The Invention of Tradition / Ed. by E. Hobsbawm E., T. Ranger. – Cambridge University press, 1983. – 320 p.
88. Yuen Foong Khong Analogies at War: Korea, Munich, Dien Bien Phu, and the Vietnam Decisions of 1965. – Princeton: Princeton University Press, 1992. – 304 p.
89. Zi ba, K. Główne kierunki polityki zagranicznej Polski po zimnej wojnie. – Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2010. – 251 s.
90. „ » // :
 . – 2005. – 2/3. – . 36–45.
91. „ , . „ , . .
 //
 . – 2010. – 2. – . 5–10.
92. „ . . .
 // . – 2013. – 1. – . 114–119.
93. „ . . .
 : // .ru
 [ ] . – 2012. – 16 . – : <http://vestarchive.ru/lica/1903-polsha-vo-vneshnepoliticheskikh-podhodah-ministrov-inostrannyh-del-rf-av-kozyreva-i-em-primakova.html>
94. „ » . – 2012. – 5. – . 101–105.
95. „ , . „ , . .
 // . – 2011. – 1. – . 85–
- 88.
96. ? - 2010 . //
 . – 2011. – 1. – . 210–222.

97. , . - : ? //
- . - 2013. - 3. - . 3-14.
98. , . . - // -
- . 6: . . . .
- . - 2013. - 3. - . 121-128.
99. , . « »: //
- (, 13-15 1998)
- / . . , . . - ∴
- , 1999. - . 73-79.
100. , . ,, . . « »
- //
- . : . - 2013. - 5. - . 50-56.
101. , . ,, , . // .
- 2008. - 1. - . 75-111.
102. , . ,, , . . , :
- // - . -
2009. - 4. - . 311-318.
103. , . . //
- . 1: , . - 2011. - 1 (86). - .
- 59-65.
104. , . // Pro et Contra. - 2009. - 3-4. - -
- . - C. 24-42.
105. , . , : //
- . 6: . . . .
- . - 2002. - 2. - . 98-107.
106. , . . (
-)// : , , . - 2014. - 3. - . 15-18.
107. , . . //
- 4: . . . . - 2013. - 1. - . 36-
- 42.
108. , . . :
- // Regnum [ ]. - 05.12.2010. - :
- <http://www.regnum.ru/news/1353467.html>

109. . . .
// . . . .
. – 2009. – 118. – . 44–48.
110. . . .
// . – 2010. – 4.
– . 90–94.
111. . . . // [.] – 2004. – 12
– : <http://www.novpol.ru/index.php?id=347>
112. . . . » :
// [.] – 2008. – :
<http://www.polit.ru/article/2008/05/07/miller>
113. . . .
// . – 2009. – 3. – . 3–18.
114. . . . O. . IV : //
[.] – 19.01.2006. – :
<http://www.apn.ru/opinions/article9544.htm>
115. . . . //
- . . . 6: . . . .
. – 2005. – 1. – . 116–121.
116. . . . ( ) //
. – 2009. – 9. – . 73–76.
117. . . . // . – 1990. – 3.
– . 19–36.
118. . . . // [.] – 2004. –
10 – : <http://www.novpol.ru/index.php?id=283>
119. . . . // [.] –
2003. – 3. – : <http://www.novpol.ru/index.php?id=176>
120. . . . //
. – 2010. – 8. – . 10. – .
94–98.
121. . . . , . . .
// - 2: . – 2014. – .
2. – . 106–126.
122. . . . // -Observer. –
2010. – 6. – C. 58–69.

123. . . . // [ ] . – 2000. – 11 – : <http://www.novpol.ru/index.php?id=354>
124. . . . : (1991–2014 .) // . – 2015. – 3. – C. 161–173.
125. . . . « » // Pro et Contra. – 2011. – T. 15. – 3–4. – . – . 123–143.
126. . . . // [ ] . – 2003. – 10 – : <http://www.novpol.ru/index.php?id=67>
127. . . . « » : « » « » // – . – 2013. – 6. – C. 15–24.
128. . . . « » 1991–2011 // – . – 2012. – 2. – . 31–38.
129. Adler, N. The Future of the Soviet Past Remains Unpredictable: The Resurrection of Stalinist Symbols Admit the Exhumation of Mass Graves // *Europe-Asia Studies*. – Vol. 57. – No. 8. – December 2005. – P. 1093–1119.
130. Bilocerkowycz J. Russian and Polish Relations: A New Era // *The DISAM Journal*. – 2003. – Fall. – P. 89–97.
131. Bischooping, K., Kalmin, A. Public opinion and Comparisons to the Holocaust // *The Public Opinion Quarterly*. – 1999. – Vol. 64. – No 4. – P. 485–507.
132. Bratkiewicz, J. Stosunki z Rosją, Ukrainą i Białorusią // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 1993–1994. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1994. – S. 127–134.
133. Bruynell, K. The King's Body. The Martin Luther King Jr. Memorial and the Politics of Collective Memory // *History & Memory*. – 2014. – Vol. 26. – No. 1. – P. 75–108.
134. Całka, M. J. Stosunki s Rosją // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 1995. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1995. – S. 94–104.
135. Chucherko, J. Znaczenie dla stosunków polsko-rosyjskich polsko-rosyjskiej Grupy ds. trudnych // *Krakowskie studia Międzynarodowe*. – 2011. – No. 3. – S. 13–24.
136. Chunghee Sarah Soh Politics of the Victim/Victor Complex Interpreting South Korea's National Furor Over Japanese history textbooks // *American Asian Review*. – 2003. – Vol. XXI. – No. 4. – Winter. – P. 145–178.
137. Cichoński, B. Polityka Polski wobec Rosji // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 2009. Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2009. S. 113–134.

138. Cieszkowski, A. Polityka rozszerzonej Unii Europejskiej wobec s iadów – wkład Polski // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej* 2004. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 2004. – S. 103–114.
139. wiek-Karpowicz, J. Polityka Polski wobec Rosji // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej* 2010. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 2010. – S. 137–152.
140. Czerwi ski, G. Stosunki Polski z Rosj // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 2005. – S. 105–125.
141. Dyson, S. B., Preston, T. Individual Characteristic of Political Leaders and the Use of Analogy in Foreign Policy Decision Making // *Political Psychology*. – 2006. – Vol. 27. – No. 2. – P. 265–288.
142. Eberhardt, A. Stosunki Polski z Rosj // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 2006. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 2006. – S. 114–129.
143. Eberhardt, P. Mapa polityczna przyszłej Europy rodkowej według Władimira yrinowskiego // *Przeł d Geopolityczny*. – Cz stochowa. – 2015. – T. 11. – S. 9–19.
144. Fedorowicz, K. National Identity and National Interest in Polish Eastern Policy // *Nationalities Papers*. – 2007. – Vol. 35. – No. 3. – P. 537–553.
145. Fischer, B. B. The Vilification and Vindication of Colonel Kuklinski // *Studies in Intelligence (declassified or unclassified articles from the CIA's internal journal)* [ ]. – 2000. – Vol. 44 (3) – : <https://www.cia.gov/library/center-for-the-study-of-intelligence/kent-csi/vol44no3/html/v44i3a03p.htm#Author>
146. Fredheim, R. The Memory of Katyn in Polish Political Discourse: A Quantitative Study // *Europe-Asia Studies*. – 2014. – Vol. 66. – No. 7. – September. – P. 1165–1187.
147. Gniazdowski, M. Kwestie historyczne w polskiej polityce zagranicznej // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 2006. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 2006. – S. 234–257.
148. Goldman, M. F. Polish-Russian Relations and the 2004 Ukrainian Presidential Elections // *East European Quarterly*. – 2006. – XL. – No.4. – December 2006. – P. 409–428.
149. Goł biewska, M. Polityka energetyczna Polski // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 2007. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Mi dzynarodowych, 2007. – S. 243–262.
150. Grzebyk, P. Mord katy ski – problematyczna kwalifikacja (w zwi zku z artykułem Karola Karskiego) // *Sprawy Mi dzynarodowe*. – 2011. – Nr. 2. – S. 83–102.
151. Houghton, D. P. Analogical Reasoning and Policymaking: Where and When Is It Used? // *Policy Sciences*. – 1998. – Vol. 31. – No. 3. – P. 151–176.
152. Houghton, D. P. Historical Analogies and the Cognitive Dimension of Domestic Policymaking // *Political Psychology*. – 1998. – Vol. 19. – No. 2. – P. 279–303.

153. Jespersen, T. C. Analogies at war // *Pacific Historical Review*. – 2005. – Vol. 74. – No. 3. – P. 411–426.
154. Karski, K. Mord katycki jako zbrodnia ludobójstwa w świetle prawa międzynarodowego // *Sprawy Międzynarodowe*. – 2011. – Nr. 2. – S. 51–82.
155. Klatt, M. Poland and its Eastern Neighbors: Foreign Policy Principles // *Journal of Contemporary European Research*. – 2011. – Vol. 7. – Issue 1. – P. 1–16.
156. Kowal P., Sołtysiak, G. Katyń w relacjach PRL-ZSRR w latach 1985–1989 // *Polski Przegląd Dyplomatyczny*. – 2010. – 2 (54). – S. 145–162.
157. Krzemiński, I. Reprezentacja Shoah w wiadomości potocznej a teza o konkurencji polskoydowskiej. Rozważania w świetle badań empirycznych // *Pamięć Shoah. Kulturowe reprezentacje i praktyki upamiętnienia* / red. T. Majewski, A. Zeidler-Janiszewska. – Warszawa: Wydawnictwo Oficyna, 2011. – S. 403–424.
158. Księżek, J. Federacja Rosyjska // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 2003. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2003. – S. 302–310.
159. Kuniar, R. Polityka zagraniczna RP – próba oceny // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 1993–1994. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1994. – S. 9–20.
160. Kuniar, R. Rodowisko międzynarodowe Polski A. D. 2004, czyli geopolityczna rewolucja w regionie // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej* 2005. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2005. – S. 26–40.
161. Kuniar-Plota, M. Informacja o przeprowadzonych w ledztwie S 38/04/Zk w sprawie zbrodni Katyńskiej w okresie od kwietnia 2007 r. do marca 2008 r. czynnościach procesowych // *Zbrodnia Katyńska między prawdą i kłamstwem*. – Warszawa: IPN, 2008. – S. 14–17.
162. Langenbacher, E., Eigler, F. Memory Boom or Memory Fatigue in 21st Century Germany? // *German Politics and Society*. – 2005. – Issue 76. – Vol. 23. – No. 3. – P. 1–15.
163. Lanko, D. A. Historical memory in the age of globalization: the case of Russian-Estonian relations // *Baltic Region*. – 2011. – 4. – P. 5–14.
164. Lašas, A. When History Matters: Baltic and Polish Reactions to the Russo-Georgian War // *Europe-Asia Studies*. – 2012. – Vol. 64. – No. 6. – August 2012. – P. 1061–1075.
165. Magdziak-Miszewska, A. Stosunki z Rosją // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 1997. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1997. – S. 132–137.
166. Magdziak-Miszewska, A. Stosunki z Rosją // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 1998. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1998. – S. 150–154.
167. Magdziak-Miszewska, A. Stosunki z Rosją // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej* 1996. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1996. – S. 117–124.

168. Michalski, A. *Stosunki z Rosją // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 1999. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1999. – S. 159–165.
169. Nowak, A. *The Russo-Polish Historical Confrontation // The Sarmatian Review* [ ]. – 1997. – Vol. XVII. – No.1 – : <http://www.ruf.rice.edu/~sarmatia/197/Nowak.html>
170. Ochman, E. *Soviet war memorials and the re-construction of national and local identities in post-communist Poland // Nationalities Papers*. – 2001. – Vol. 38. – No. 4. – P. 509–530.
171. Pawlak, S. *Polityka traktatowa Polski w latach 1990–1993 // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 1993–1994. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1994. – S. 31–42.
172. Piotrowski, M. A. *Federacja Rosyjska // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. 2001. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2001. – S. 222–229.
173. *Powstanie listopadowe – Pamiłkowe tablice na terenie dzielnic Praga-Południe, Rembertów, Wawer // Informator krajoznawczy dzielnicy Warszawa Praga Południe*. – Warszawa, 2008. – 2. – S. 10–23.
174. Shimko, K. L. *Metaphors and Foreign Policy Decision Making // Political Psychology*. – 1994. – Vol. 15. – No. 4. – P. 655–671.
175. Stańczyk, E. *Caught between Germany and Russia: Memory and National Identity in Poland's Right-Wing Media Post-2004 // The Slavonic and East European Review*. – 2013. – Vol. 91. – No 2. – April. – 289–316.
176. Sterio M. *Katyn Forest Massacre: Of Genocide, State Lies, And Secrecy // Case Western Reserve Journal of International Law*. – 2012. – Vol. 44. – Issue 3. – P. 615–631.
177. Szacka, B. Castle, M. *Polish Remembrance of World War II // International Journal of Sociology*. – Vol. 36. – No. 4. – P. 8–26.
178. Szymczak R. *The vindication of memory: The Katyn case in the West, Poland, and Russia 1952–2008 // The Polish Review*. – 2008. – Vol. 53. – No. 4. – P. 419–443.
179. Taras, R. *Russia Resurgent, Russophobia in Decline? Polish Perceptions of Relations with Russian Federation 2004–2012 // Europe-Asia Studies*. – 2014. – Vol. 66. – No. 5. – July 2014. – P. 710–734.
180. Taylor, A. J., Rourke, J. T. *Historical Analogies in the Congressional Foreign Policy Process // The Journal of Politics*. – 1995. – Vol. 57. – No. 2. – P. 460–468.
181. Van Cant K. *Historical Memory in Post-Communist Poland: Warsaw's Monuments after 1989 // Studies in Slavic Cultures*. – 2009. – VIII. – P. 90–119.
182. Wallace, W. *Policy and National Identity in the United Kingdom // International Affairs*. – 1991. – Vol. 67. – No. 1. – January. – P. 65–80.

183. Wiewiorka, A. Pamięć Zagłady // Zagłada żydów. Pamięć narodowa a pisanie historii w Polsce i we Francji / pod red. B. Engelking, J. Leociaka, D. Libionki, A. Zieblinskiej-Witek. – Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006. – S. 203–213.
184. Wizimirska, B. Wstęp // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1991. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1993. – S. 7–12.
185. Wolentarska-Ochman, E. Collective Remembrance in Jedwabne. Unsettled Memory of World War II in Postcommunist Poland // History & Memory. – 2006. – Vol. 18. – No. 1. – Spring/Summer 2006. – P. 152–178.
186. Zajczkowski, W. Stosunki Polski z Ukrainą // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2005. – S. 132–141.
187. Zajczkowski, W. Stosunki polsko-rosyjskie // Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej. 1992. – Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 1994. – S. 187–193.
188. Zarycki, T. Uses of Russia: The Role of Russia in the Modern Polish National Identity // East European Politics and Societies. – November 2004. – Vol. 18. – No 4. – P. 595–627.
189. Ziółkowski, M. Four Functions of Memory // Polish Sociological Review. – 2000. – No. 131. – P. 291–308.
190. . . . : . . . . : 23.00.04 / . . . . – ., 2008. – 26 .
191. . . . : . . . . : 22.00.04 / . . . . – ., 2005. – 30 .;
192. . . . : . . . . : . . . . : 23.00.02 / . . . . – ., 2003. – 20 .
193. . . . 1985–1991 .: . . . . : . . . . : 07.00.02 / . . . . – - - , 2010. – 24 .
194. . . . : (1989–1997 .): . . . . : 07.00.15 / . . . . – ., 1998. – 35 .